

Basis regiobeeld Waardenland

Regiobeeld
Waardenland
2023

Regiobeeld Waardenland 2023

Contactpersonen

Coördinerende gemeente: Gemeenten Waardenland

Naam: Iemke Bruseker, Linda Huizer - den Dikken en Petra Smeets

Functie: Programmamanagers gemeenten

Contact mailadres: psmeets@tienorganisatieadvies.nl

Telefoonnummer: 06-15058889

Coördinerende zorgverzekeraar: Coöperatie VGZ

Naam: Ingrid Vaartmans

Functie: Regiomanager

Contact mailadres: I.Hageman@vgz.nl

Telefoonnummer: 06-38728091

Regionale samenwerkingsstructuur: Stichting Drechtzorg

Naam: Ines Pruijt

Functie: Manager

Contact mailadres: i.pruijt@drechtzorg.nl

Telefoonnummer: 06-12612763

Dit regiobeeld is opgesteld met begeleiding en ondersteuning van Samergo. www.samergo.nl

Doel van het regiobeeld

Dit regiobeeld geeft inzicht in:

1. Prognoses van en ontwikkelingen in de zorgbehoefte en andere relevante informatie over de bevolking van de regio; en
2. De capaciteit en prestaties van zorg, sociaal domein en ondersteuning in de regio.

Het regiobeeld vormt de basis voor het regioplan.

In het regioplan stellen de regionale zorgpartijen vast wat de belangrijkste prioritaire opgaven zijn en staan de afspraken hoe deze gezamenlijk worden aangepakt.

Zie voor meer informatie, verdiepende data en vergelijking met andere regio's: www.regiobeeld.nl

Betrokken partijen regio Waardenland

Zorgverzekeraar:

Coöperatie VGZ.

Gemeenten:

Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, Vijfheerenlanden en Molenlanden.

Inwoners en cliëntvertegenwoordigers van:

Gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Vijfheerenlanden, Zwijndrecht en Hardinxveld- Giessendam en Aafje, ASVZ, Albert Schweitzerziekenhuis, Blijje Borg, De Merwelanden, Rivas Zorggroep, RST Zorgverleners, Syndion en Waardenburgh.

Samenwerkingsverband Waardenland:

Stichting Drechtzorg.

Eerstelijnszorg:

Dienstapotheek Drechtsteden, Apothekers Organisatie a/d Merwede, DrechtDokters, HenZ en Coöperatie Fysio Dordt.

Geboortezorg:

RST Zorgverleners, coalitie Kansrijke Start, VIGEO en VSV Dordrecht e.o.

Gehandicaptenzorg:

ASVZ, Gemiva-SVG, Stichting Philadelphia Zorg ,MEE en Syndion.

GGZ:

Antes, Yulius, Leger des Heils, De Hoop ggz, Perspectief en Eleos.

Ouderenzorg:

VVT Alliantie Waardenland, PZC Dordrecht, Aafje, Cedrah, De Blijje Borgh, De Lange Wei, Het Parkhuis, Het Spectrum, Huis ter Leede, Internos Thuiszorg, Lelie Zorggroep, De Merwelanden, PresentSwinhove Groep, Waardenburgh, Genero en Rivas Zorggroep.

Welzijn:

Stichting Welzijn Molenlanden, Bindkracht VHL en MEE Vivenz.

Ziekenhuizen:

Albert Schweitzer ziekenhuis en Rivas Zorggroep.

Overige:

Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid, Result Laboratorium, RLM Microbiologie, Rijndam revalidatie, Sociale Dienst Drechtsteden.

Aanpak – dataverzameling

- Als basis voor dit regiobeeld, is gebruik gemaakt van het basisbeeld van Zorgverzekeraars Nederland bestaande uit een gestandaardiseerde verzameling van landelijke, openbare databronnen zoals CBS, RIVM en de GGD gezondheidsmonitor. In het ZN regiobeeld wordt de data vooral op zorgkantoorregio gepresenteerd en vergeleken met het Nederlands gemiddelde.
- In aanvulling op deze data, heeft er een verrijkingsslag plaatsgevonden op de data van o.a. de arbeidsmarkt en de verschillende zorgkosten door een coalitie bestaande uit CZ, VGZ, Robuust, Raedelijk, Samergo, Reos, ZonH en Transvorm. Deze verrijking bevat naast de vergelijking tussen zorgkantoorregio en Nederland, ook data op gemeenteniveau.
- Door het regionale programmateam is aanvullende sectorspecifieke data uitgevraagd over bijvoorbeeld capaciteit in de verschillende sectoren en bij de GGD over mentale gezondheid en leefstijl jeugd capaciteit.
- Het ZN basisbeeld is dus uitgebreid met de aanvullende data en bestaat uit 140 slides. Voor specifieke thema's zoals acute zorg, geboortezorg en gehandicaptenzorg worden separate regiobeelden opgesteld; er is wel afstemming tussen deze trajecten.
- Bij stakeholders in de regio is een kwalitatieve uitvraag gedaan naar regionale samenwerking door bestaande samenwerkingsverbanden te inventariseren.

Aanpak – data-analyse

- Meerdere onderzoekers hebben onafhankelijk een eerste data-analyse uitgevoerd en hebben de meer dan 140 slides ‘getrechterd’. Gezamenlijk is besproken wat opvalt in de data van de regio Waardenland ten opzichte van Nederland, hoe de data met elkaar in verband worden gebracht en welke thema’s naar voren komen.
- De data-analyse is een iteratief proces. De analyses van data, regionale samenwerking en het eerste beeld van de regio zijn gepresenteerd in duidingssessies. Met gestructureerde werkvormen is in dialoog met de partijen en bewoners gesproken over waar zij wakker van liggen en zijn de data verder geduid.
 - In de regio zijn twee duidingssessies georganiseerd met inwoners en vertegenwoordigers van cliëntenraden.
 - In de regio zijn drie duidingssessies met partijen georganiseerd: bestuurders, professionals van gemeentelijke en zorgverzekeraars gecontracteerde zorg en welzijnsaanbieders en netwerkorganisaties.
- Bij de presentatie van de analyse gaan we uit van het quadruple aim model. Een model dat gezien kan worden als een werkwijze die richting geeft aan het structureren van een passend zorgsysteem waar zowel zorgvragers als zorgprofessionals en financiers bij worden betrokken.
- Bij de presentatie van de regionale samenwerking zijn de netwerken ingedeeld op twee niveaus, te weten de regio waarin het netwerk actief is en de betrokkenheid van verschillende sectoren. Voor deze indeling zijn de volgende definities aangehouden.
- Regio-indeling:
 - Lokaal: één gemeente, één deelgebied van een gemeente, of één bestuurlijk geheel van gemeenten
 - Subregionaal: twee of drie samenwerkende gemeenten
 - Regionaal: een werkbare afbakening van een groter gebied, bijvoorbeeld zorgkantoor regio.
- Betrokken sectoren:
 - Monodisciplinaire netwerken: verenigde samenwerkingen van een sector – doelgroep
 - Multidisciplinaire regionale netwerken: verenigde samenwerking in een domein bijv. zorgdomein of welzijnsdomein
 - Domeinoverstijgende regionale netwerken: verenigde samenwerking tussen domeinen bijv. zorg, gemeente en welzijn, onderwijs, woningbouw

Inhoudsopgave

A. Kenmerken van de regio:

1. Demografie
2. Sociale factoren
3. Gezondheid en leefstijl
4. IZA-doelgroepen
5. Fysieke omgeving
6. Arbeidsmarkt

B. Zorg in de regio (per sector):

1. Huisartsenzorg
2. Medisch specialistische zorg
3. Acute zorg
4. Geboortezorg
5. Geestelijke gezondheidszorg
6. Verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg
7. Gehandicaptenzorg
8. Jeugdwet en Wmo
9. Preventie
10. Zorgkosten overig

C. Regionale samenwerking

1. Monodisciplinaire regionale samenwerking
2. Multidisciplinaire regionale samenwerking
3. Domeinoverstijgende regionale samenwerking
4. Domeinoverstijgende lokale samenwerking
5. Knelpunten regionale samenwerking

D. Conclusies

E. Bijlagen

Samenvatting regio Waardenland

- In de regio Waardenland neemt het aantal senioren toe. De demografische druk is hoog; de zorgvraag stijgt en er komt meer druk op het werkende deel van de groep volwassenen.
- Sociale determinanten in de regio zijn divers. De regio is relatief welvarend, maar de sociaaleconomische status is lager in de stedelijke gebieden. Financiële problematiek is ook zeker een thema in de regio, want ruim een op de tien volwassenen ervaart moeite met rondkomen.
- Een groeiende groep senioren gaat gepaard met een stijging van de ouderdom gerelateerde aandoeningen en een stijging van de zorgvraag. Senioren in de regio zijn relatief (mentaal) gezond.
- Leefstijl gerelateerde aandoeningen nemen toe in de regio. Bij leefstijlproblematiek is overgewicht een belangrijk thema; er wordt minder bewogen en gesport.
- De mentale gezondheid van de jeugd baart zorgen. In de stedelijke gebieden is de mentale gezondheid lager dan in de landelijke gebieden. In de steden zijn de meeste GGZ behandel- en woonlocaties.
- De zorgvraag neemt toe in de verschillende sectoren, met uitzondering van de gehandicaptenzorg. De toename van de zorgvraag is het sterkst in de Verpleging en Verzorging (V&V) en wijkverpleging. In het ziekenhuis is de verwachte toename in de zorgvraag het grootst bij de SEH.
- Bij huisartsen is de toename van reguliere consulten en op de huisartsenposten iets minder dan gemiddeld in Nederland. De zorgvraag in de thuissituatie wordt complexer met thuiswonende senioren en een stijging van chronische aandoeningen.

Samenvatting regio Waardenland

- In de gemeenten stijgt het aantal gebruikers van de wet maatschappelijke ondersteuning. De stijging van wmo-gebruikers in de periode 2021-2026 varieert tussen 11% en 22% in de gemeenten.
- Toegankelijkheid van zorg is een brede regionale opgave voor alle sectoren vanwege de stijgende zorgvraag en de arbeidsmarkttekorten. De verwachte tekorten zijn het grootst in de GGZ en in absolute aantallen in de V&V. Er is veel nieuwe aanwas op de arbeidsmarkt, maar de uitstroom is ook hoog; in 2021 stroomden nog 3.200 mensen uit de zorg.
- In de regio Waardenland bestaan verschillende monodisciplinaire, multidisciplinaire en domein overstijgende samenwerkingsverbanden die in beeld zijn gebracht. Deze samenwerkingsverbanden kunnen benut worden voor de gewenste veranderingen in zorg en welzijn om te komen tot passende zorg in de regio. Het betrekken van bewoners en cliënten is hierin essentieel. Het is noodzakelijk om een verdiepende analyse uit te voeren voor de samenwerkingsverbanden jeugd.
- *“Om toegankelijkheid en betaalbaarheid te kunnen borgen, moet er ook van de kant van inwoners wat veranderen: verwachtingsmanagement en ook: meer eigen verantwoordelijkheid” – inwoner.*

Conclusies regio Waardenland

- Het regiobeeld is de opmars naar het regioplan en transformatieplannen. Het proces dat doorlopen is bij het opstellen van dit regiobeeld had als doel om een gedragen beeld van de regio te creëren en de gezamenlijke opgaven met elkaar te schetsen.
- De opgaven voor de regio Waardenland zijn:
 - Vergrijzing
 - Mentale gezondheid
 - Leefstijlproblematiek
- De arbeidsmarkt is een overstijgend thema. De arbeidsmarkttekorten in combinatie met de stijgende zorgvraag zetten de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning onder druk.
- Het regiobeeld is een startfoto en na dit regiobeeld houdt het data-aspect niet op. In het regioplan wordt vastgesteld wat regionaal, subregionaal of lokaal wordt opgepakt. De verschillen in de regio zijn namelijk groot, met name tussen stedelijke en landelijke gebieden. De data kan op verschillende niveaus worden ontsloten, ook voor de monitoring en evaluatie van de regio- en transformatieplannen.

A. Kenmerken van de regio

Regiobeeld
Waardenland

Zorgkantoorregio Waardenland

1. Zwijndrecht
2. Hendrik-Ido-Ambacht
3. Alblasterdam
4. Dordrecht
5. Papendrecht
6. Sliedrecht
7. Molenlanden
8. Hardinxveld-Giessendam
9. Gorinchem
10. Vijfheerenlanden

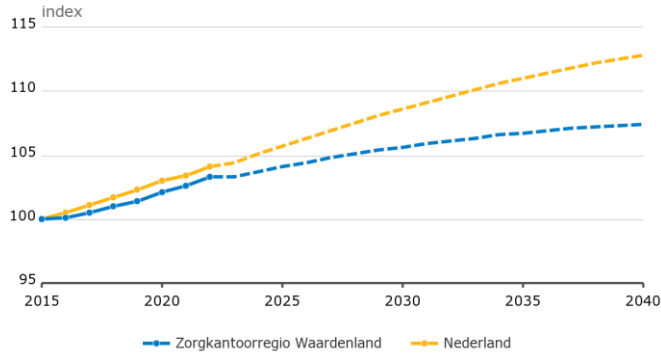
1. Demografie

- A. Bevolkingsontwikkeling en leeftijdsopbouw
- B. Vergrijzing en geboortes
- C. Demografische druk
- D. Sterfte
- E. Grijsz druk

1A. Bevolkingsontwikkeling en leeftijdsopbouw

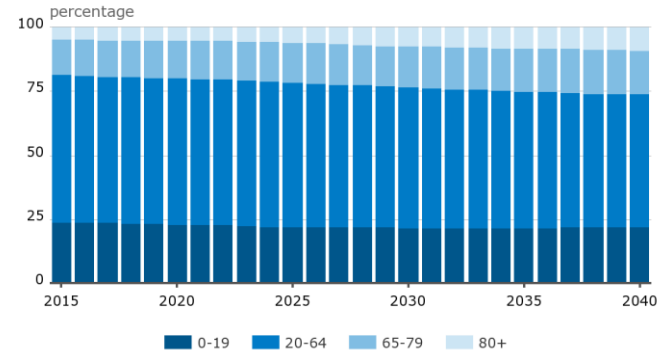
Bevolkingsontwikkeling

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research)

- Het bevolkingsaantal stijgt naar verwachting van 433.550 in 2023, naar 450.930 in 2040; dit is een stijging van circa 4%.
- De bevolkingsgroei in de zorgkantoorregio is minder sterk dan de gemiddelde bevolkingsgroei in Nederland.
- De stijging van het aantal huishoudens in Waardenland is ook minder sterk, naar verwachting van 188.130 naar 201.350; dit is een stijging van circa 8%.
- Ondanks dat de bevolkingsontwikkeling minder hard toeneemt dan gemiddeld in Nederland, is de stijging van de bevolking een indicatie voor een stijgende zorgvraag.

Leeftijdsopbouw Waardenland

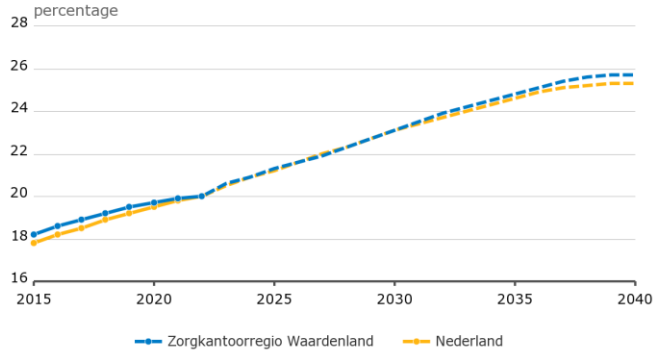

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research)

- In de periode 2023 – 2040 neemt in de regio Waardenland het aandeel inwoners van 65-79 jaar toe van 15,3% naar 17,0% (NL: 17,6% → 20%) en het aandeel van de groep inwoners ouder dan 80 jaar stijgt van 5,3% naar 8,7% (NL: 4,8% → 8,0%) .
- Het aandeel inwoners van 20-64 daalt in de periode 2023 – 2040 van 56,9% naar 52,1% (NL: 57,1% → 51,6%) .
- Het aandeel inwoners jonger dan 20 blijft met een lichte daling van 22,5% naar 22,2% relatief stabiel (NL: 20,5% → 20,3%).
- In Waardenland is er sprake van vergrijzing en dit impliceert een stijging van de zorgvraag. De daling van het percentage in de productieve leeftijdsgroep 20-65 kan leiden tot uitdagingen op de arbeidsmarkt in zorg en welzijn.

1B. Vergrijzing en geboortes

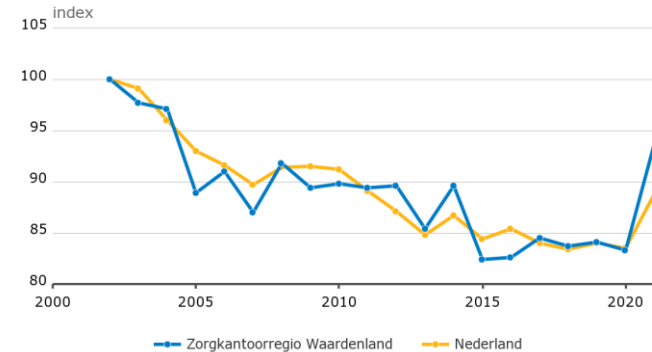
Percentage 65 jaar en ouder

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder stijgt van 20,6% in 2023, naar 25,7% in 2040.
- Absoluut stijgt het aantal ouderen van 89.340 in 2023 naar 115.930 in 2040; een toename van 26.250 personen.
- Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ligt in de zorgkantoorregio Waardenland iets hoger dan het gemiddelde in Nederland.
- In Waardenland is er sprake van een vergrijzing met een toename van 26.250 65-plussers in de regio. Dit impliceert een stijging van de zorgvraag. Ouderen wonen steeds langer thuis. De vergrijzing heeft dan ook implicaties voor wonen, welzijn en zorg.

Trend in levend geboren kinderen

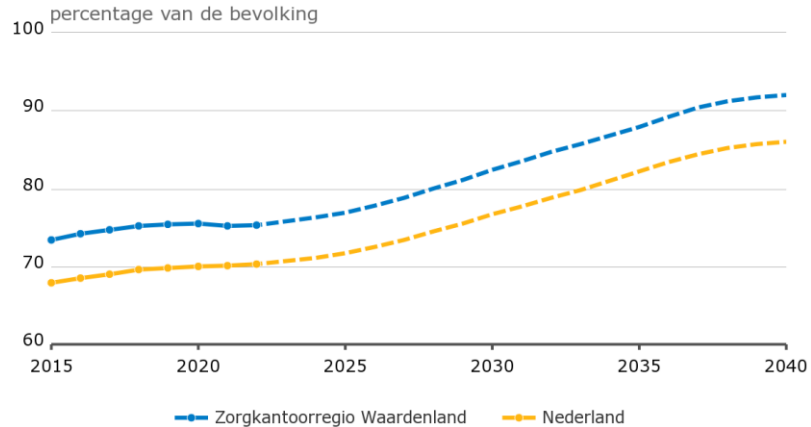

Bron: Bevolkingsstatistiek, CBS, bewerking RIVM

- Het aantal levend geboren kinderen laat in de regio Waardenland in de periode 2002 – 2021 een dalende trend zien. De daling is ongeveer gelijk aan de gemiddelde trend in Nederland.
- Het aantal levend geboren kinderen in de regio Waardenland bedroeg 5.080 in 2021.
- Het aantal levend geboren kinderen lag in 2021 relatief het hoogst in Vijfheerenlanden (140,8 per 10.000) en Hardinxveld-Giessendam (137,4 per 10.000). In Waardenland is ook een corona-effect waar te nemen waarbij het aantal levend geboren kinderen in 2021 een stuk hoger ligt dan in 2020.

1C. Demografische druk

Demografische druk

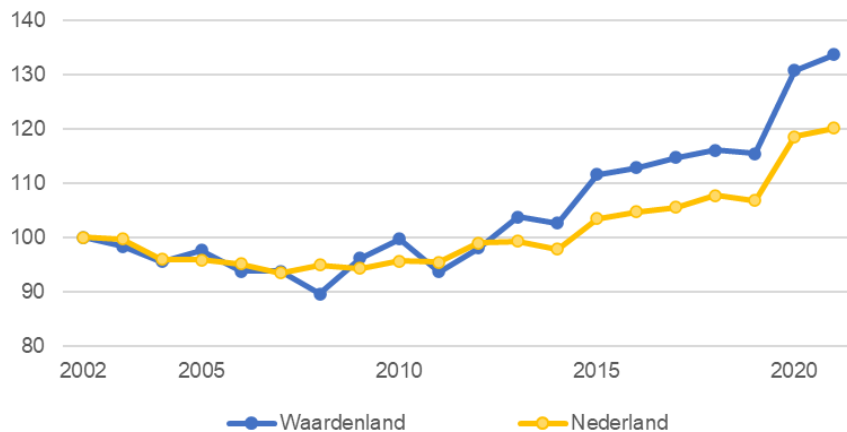

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- Demografische druk geeft de verhouding aan tussen de som van het aantal personen van 0-19 jaar en 65 jaar of ouder en de personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep' van 20-64 jaar. Het cijfer van de demografische druk geeft inzicht in de verhouding tussen het niet-werkende deel van de bevolking en het werkende deel van de bevolking.
- De demografische druk in de regio Waardenland neemt in de periode 2023 – 2040 toe van 75,8% naar 92%.
- De demografische druk is in de regio Waardenland hoger dan gemiddeld in Nederland.
- De regio Waardenland laat een vergelijkbare trend zien met de rest van Nederland.
- De sterk stijgende demografische druk laat de uitdagingen op de arbeidsmarkt (van zorg en welzijn) zien. Dit heeft gevolgen voor het zorgaanbod, de toegankelijkheid van zorg voor de (vergrijzende) populatie en daarmee hun gezondheid en welzijn. Deze cijfers zullen in relatie gebracht worden met de data van de arbeidsmarkt in hoofdstuk 6.

1D. Sterfte

Trend in Sterfte (index, 2002=100)

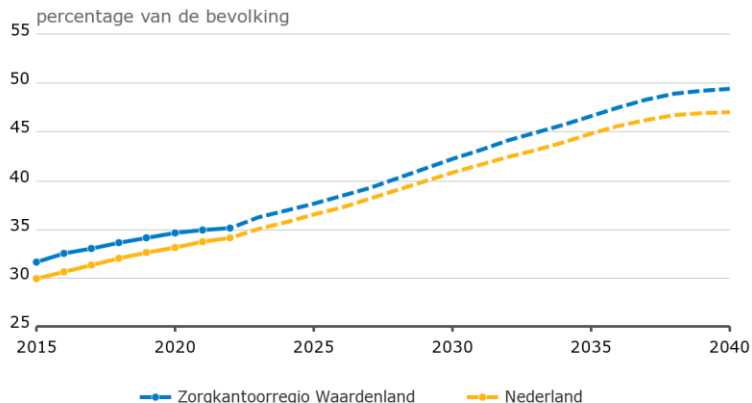

- Het aantal overleden personen laat in de regio Waardenland in de periode 2002 – 2021 een stijgende trend zien. (CBS, 2023).
- Het aantal overleden personen in de regio Waardenlanden bedroeg 4.485 in 2021 (CBS 2022).

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

1E. Grije druk

Grije druk

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- Grije druk geeft de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar weer. Dit cijfer laat de verhouding tussen de ouderen en de 'productieve leeftijdsgroep' zien.
- De grije druk in de regio Waardenland neemt in de periode 2023 – 2040 toe van 36,2% naar 49,4%.
- De grije druk is in de regio Waardenland hoger dan gemiddeld in Nederland.
- De stijgende grije druk laat de uitdagingen op de arbeidsmarkt (van zorg en welzijn) zien. Dit heeft gevolgen voor het zorgaanbod, de toegankelijkheid van zorg voor de (vergrijzende) populatie en daarmee hun gezondheid en welzijn. Deze cijfers zullen in relatie gebracht worden met de data van de arbeidsmarkt in hoofdstuk 6.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

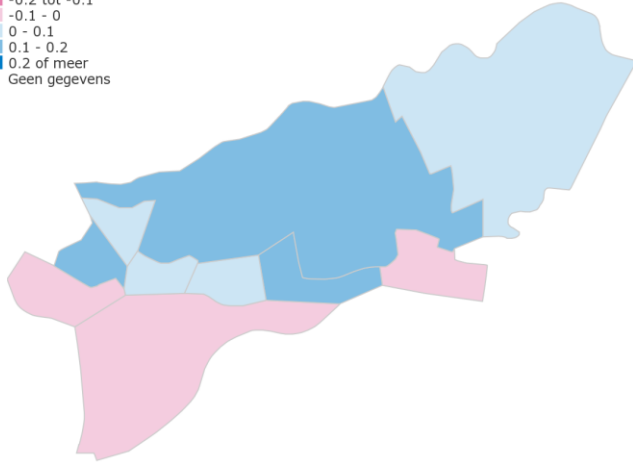
2. Sociale determinanten

- A. SES-WOA per gemeente
- B. Inkomensverdeling
- C. Regie over het eigen leven
- D. Eenzaamheid
- E. Huishoudens met schulden
- F. Recent arbeidsverleden
- G. Moeite met rondkomen
- H. Mantelzorgers en vrijwilligers
- I. Mantelzorgpotentieel

2A. SES-WOA

SES-WOA in 2019

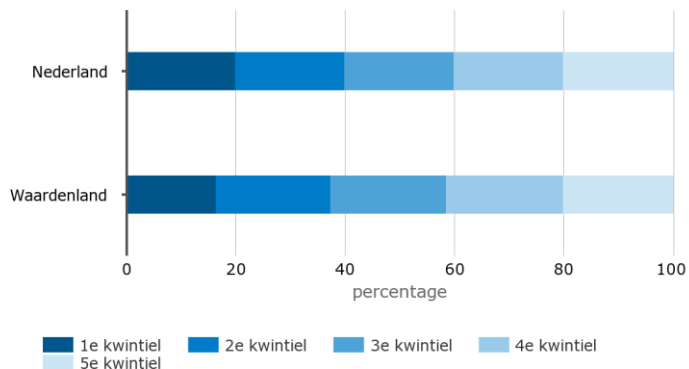
Bron: CBS

Deze kaart toont per gemeente in regio Waardenland de gemiddelde sociaaleconomische status (SES-WOA). De SES-WOA score is voor het eerst bepaald door het Centraal Bureau voor de Statistiek op basis van gegevens over financiële welvaart (W), opleidingsniveau (O) en recent arbeidsverleden (A) van de huishoudens in de betreffende regio. Een hogere score reflecteert een hogere sociaaleconomische status.

- DE SES-WOA score in de regio Waardenland ligt in de meeste gemeenten boven het landelijk gemiddelde.
- Alleen in de gemeenten Zwijndrecht, Gorinchem en Dordrecht ligt de SES-WOA score onder het landelijk gemiddelde.
- De bovengemiddelde SES t.o.v. Nederland wordt niet zo ervaren door de betrokkenen in de regio. De verschillen tussen stedelijke en landelijke gebieden in de regio komen hier duidelijk naar voren. Ook de verschillen op wijkniveau zijn van belang bij de aanpak in regio- en transformatieplannen.

2B. Inkomensverdeling

Inkomensverdeling

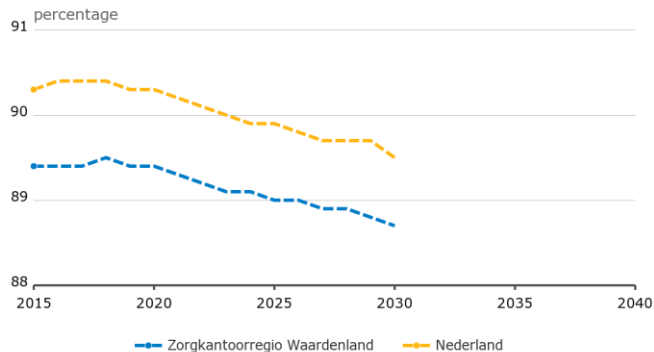

Bron: Inkomensstatistiek 2019, CBS

- De regio Waardenland is een relatief welvarende regio. Er zijn opvallend veel minder huishoudens in het eerste inkomenskwintiel. Er zijn juist meer huishoudens in het tweede, derde en vierde inkomenskwintiel en bijna evenveel in het vijfde inkomenskwintiel.
- Betrokkenen in de regio geven aan dat de inkomensverdeling op zorgkantorregio beperkt inzicht geeft in de problematiek in met name de steden, bepaalde wijken en specifieke groepen. Opvallend minder huishoudens in het eerste inkomenskwintiel betekent daarom niet dat armoede geen thema is in de regio. Deze cijfers dienen daarom gerelateerd te worden met data over moeite met rondkomen en huishoudens met schulden.

2C. Regie over het eigen leven

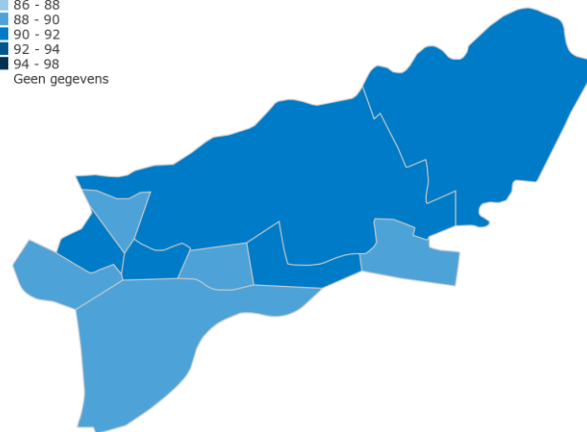
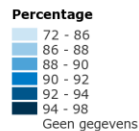
Regie over het leven

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder dat regie over het eigen leven heeft, ligt lager dan het gemiddelde in Nederland.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder dat regie over het eigen leven heeft, laat een dalende trend zien.
- Regie over het eigen leven betreft controle hebben over dingen die je overkomen en het kunnen oplossen van problemen. Het percentage regie over het leven ligt iets lager dan het Nederlands gemiddelde, terwijl de SES relatief hoger is.

Sociaal kapitaal: Matig/veel regie over eigen leven

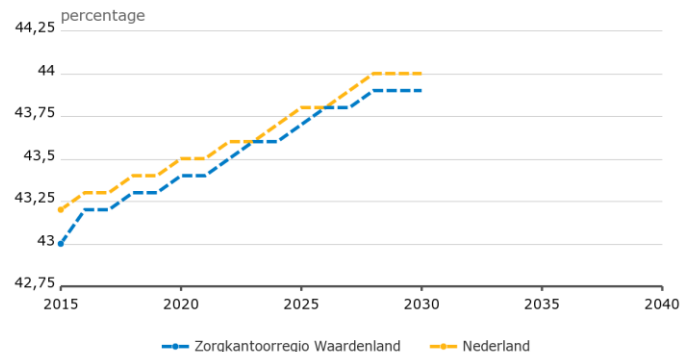

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methodiek RI'

- De verdeling van het percentage inwoners 20 jaar en ouder dat regie over het eigen leven heeft in de regio Waardenland laat geen grote uitschieters zien tussen de verschillende gemeenten.
- Regie over het leven is het laagst in de stedelijke gebieden waar de SES relatief laag en eenzaamheid relatief hoog is.

2D. Eenzaamheid

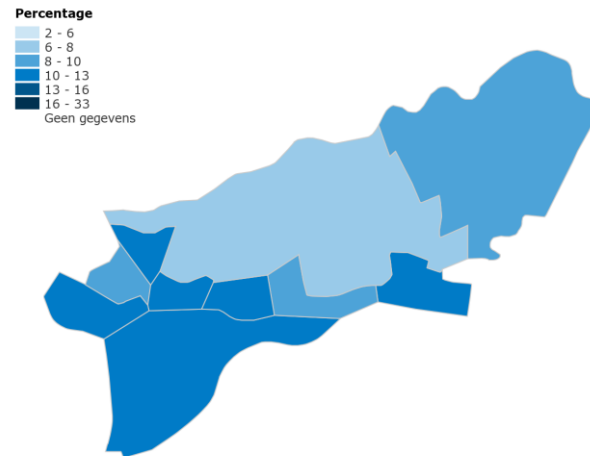
Eenzaamheid

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder waarbij sprake is van eenzaamheid, ligt in de regio Waardenland iets lager dan het gemiddelde in Nederland.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder waarbij sprake is van eenzaamheid, laat een licht stijgende trend zien.
- Eenzaamheid stijgt licht op regioniveau, maar inzicht per gemeente en het liefst per wijk is nodig om de problematiek beter te kunnen duiden.

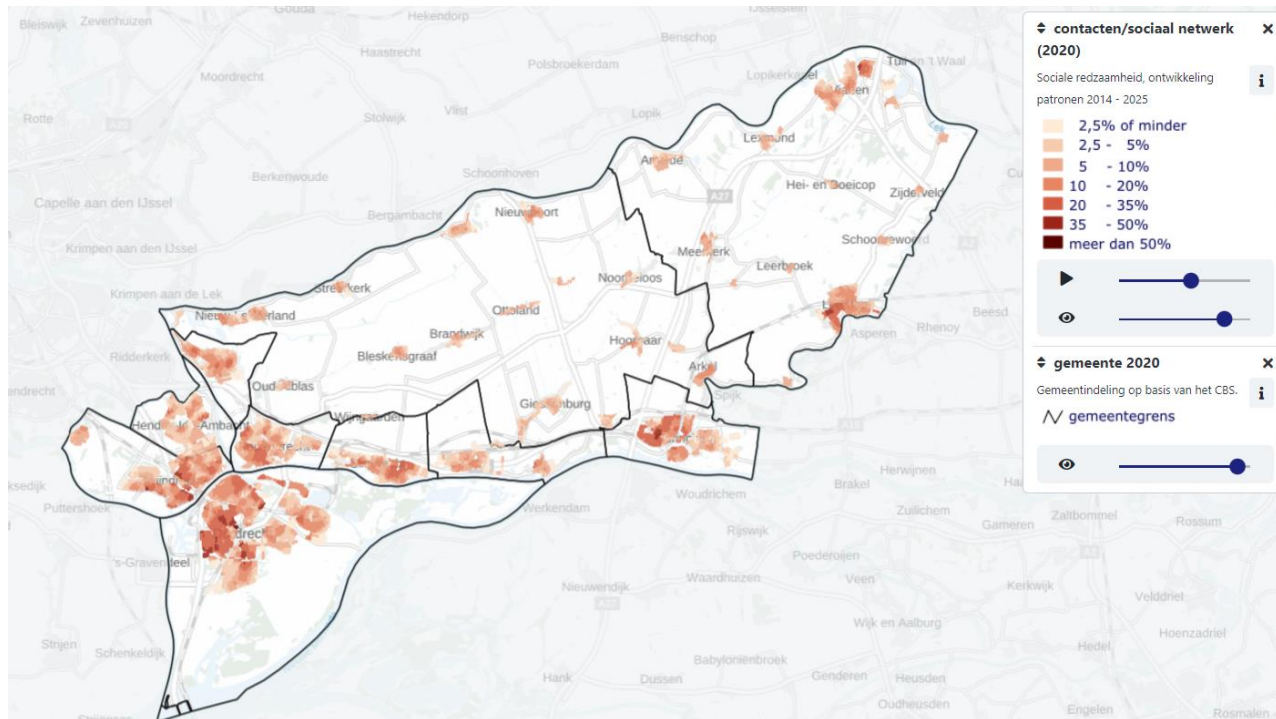
Sociaal kapitaal: Ernstig/zeer ernstig eenzaam

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methodelek R'

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder waarbij sprake is van ernstige of zeer ernstige eenzaamheid, ligt hoger in de stedelijke gebieden dan in de landelijke gebieden. Ernstige eenzaamheid varieert van 7,8% in Molenlanden tot 12,5% in Dordrecht (t.o.v. 11% in Nederland).

2D. Eenzaamheid

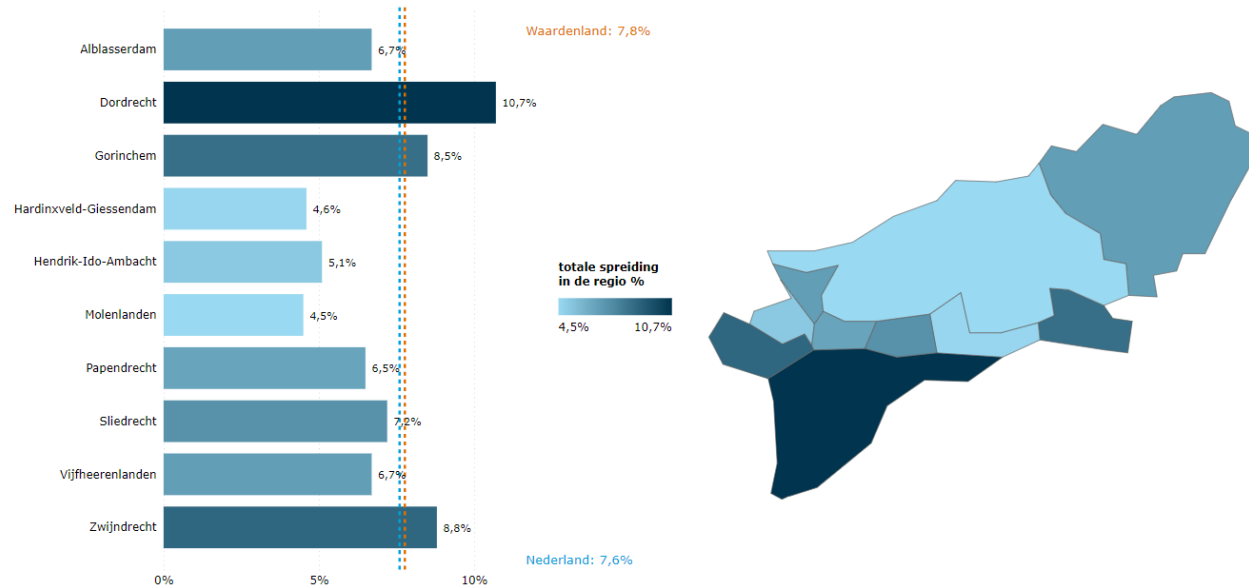

- Deze kaart toont personen van 19 jaar of ouder die mogelijk beperkingen ervaren op het gebied van sociale contacten/netwerk (maken en onderhouden van contacten met vrienden, familie, burens, kennissen).
- Ook hier is te zien dat problematiek rondom eenzaamheid vaker voorkomt in de stedelijke gebieden van de regio Waardenland dan in de landelijkere gebieden.

Bron: WoonZorgwijzer 3.0 Plus Waardenland
Bovenaande afbeelding is de bereiken via deze [link](#).

2E. Huishoudens met schulden

Huishoudens met geregistreerde problematische schulden

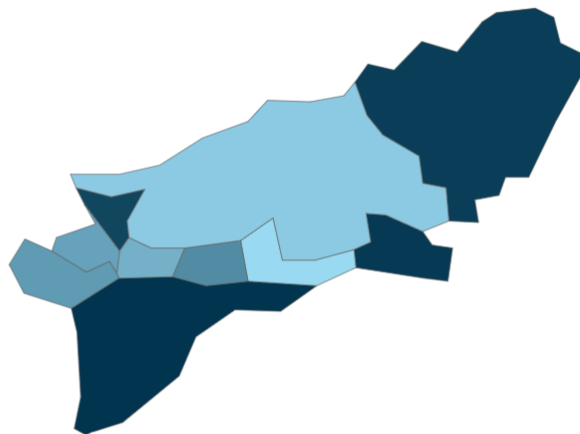
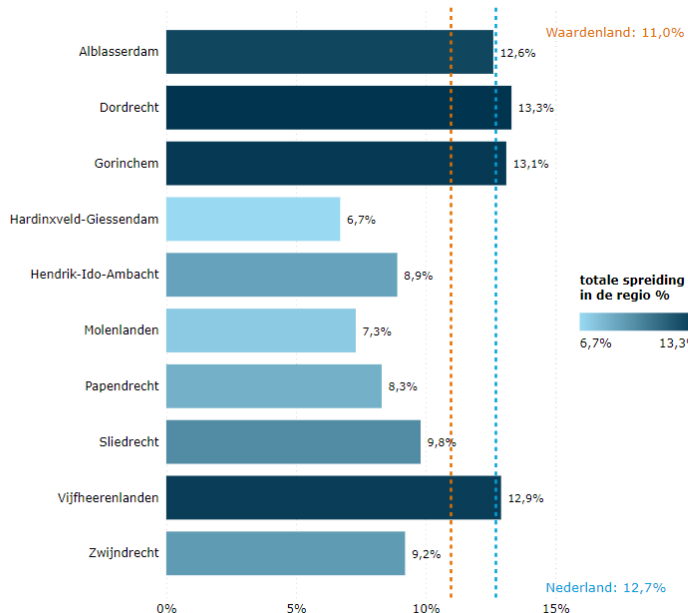
Bron: CBS, oktober 2021, zorgkantoorregioniveau is gewogen o.b.v. inwoneraantallen, hierbij is rekening gehouden met eventuele fusiegemeenten

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

- Definitie geregistreerde problematische schulden: Ten minste één persoon in het huishouden heeft een geregistreerde schuld, betalingsachterstand of betalingsregeling. De definitie per registratie is te vinden op Schuldenproblematiek in beeld (cbs.nl)
- Het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden is 7,8% in de regio Waardenland (t.o.v. 7,6% in Nederland) en varieert van 4,5% in Molenlanden tot 10,7% in Dordrecht.
- Schuldenproblematiek is aanzienlijk – met name in de stedelijke gebieden van de regio en dit heeft implicaties voor gezondheid en zorg- en welzijnsvraag.

2G. Moeite met rondkomen

Moeite met rondkomen

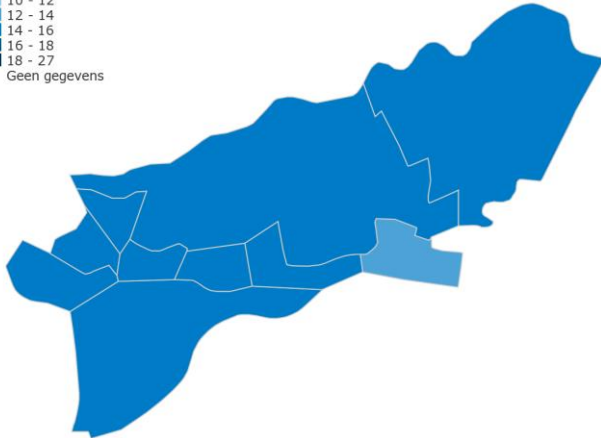
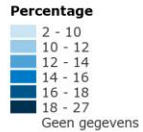
- Moeite met rondkomen is een subjectieve maat. Gemiddeld genomen geven minder inwoners van Waardenland (11,0%) aan moeite te hebben met rondkomen t.o.v. Nederland (12,7%).
- In Waardenland geeft 11,0% moeite te hebben met rondkomen (t.o.v. 12,7% in Nederland).
- Mensen ervaren het vaakst moeite met rondkomen in Dordrecht, Gorinchem, Vijfheerenlanden en Alblasserdam.

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 GGD'en, CBS en RIVM, zorgkantoorregioniveau is gewogen o.b.v. inwoneraantallen, hierbij is rekening gehouden met eventuele fusiegemeenten

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

2H. Mantelzorg en vrijwilligers

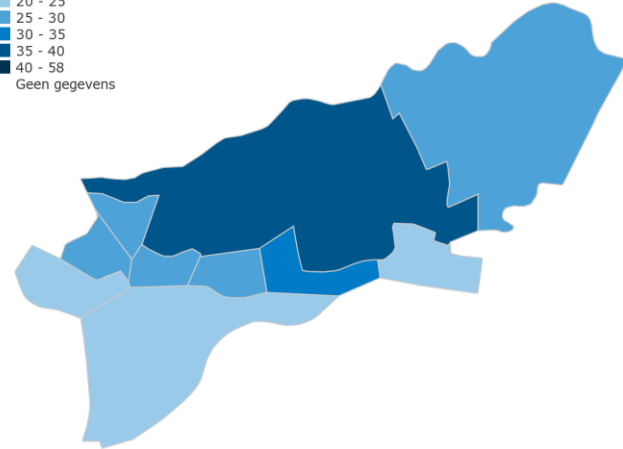
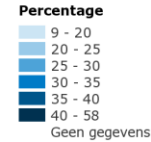
Sociaal kapitaal: Mantelzorger

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methodek RI'

- Het percentage mantelzorgers is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde (14%) en er is weinig variatie binnen de regio Waardenland.

Sociaal kapitaal: Vrijwilligerswerk

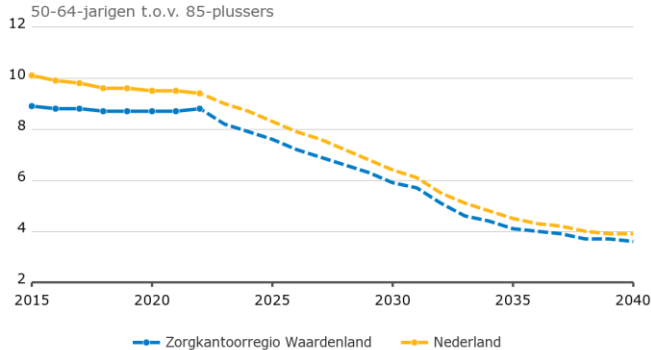

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methodek RI'

- Vrijwilligerswerk varieert van 22,8% in Zwijndrecht tot 35,2% in Molenlanden (ten opzichte van 25% in Nederland). Hoe landelijker de gemeente, hoe meer vrijwilligerswerk er wordt gegeven.

2I. Mantelzorgpotentieel

Mantelzorgpotentieel

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- Het mantelzorgpotentieel daalt in de periode 2023 van 8,2 naar 3,9; dit is meer dan een halvering.
- De trend is vergelijkbaar met Nederland.
- Deze data laat de verhouding zien tussen het aantal 50-64 jarigen en de groep 85+. Dit geeft echter geen inzicht in het potentieel van personen onder de 50 jaar of 65+ers en het aantal uur dat iemand mantelzorg kan verlenen.
- De data bevestigen ook landelijke trends dat het aantal beschikbare mantelzorgers per oudere daalt en dit komt ook terug in de cijfers over grijze en demografische druk.
- Bijgevoegde grafiek laat de ontwikkeling van het aantal 50- tot 65-jarige mantelzorgers zien per 85-jarig en ouder persoon. Dit wordt het zogenaamde mantelzorgpotentieel genoemd.

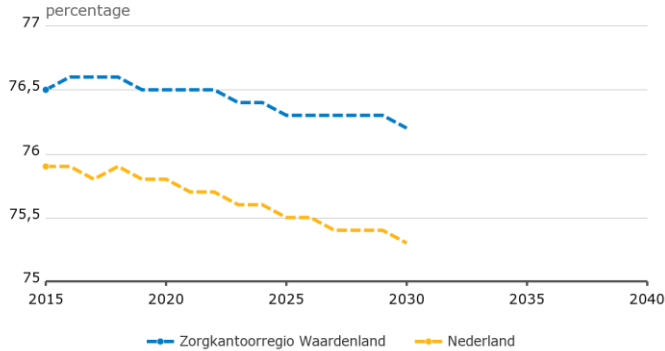
3. Gezondheid en leefstijl

- A. Ervaren gezondheid en Levensverwachting
- B. Prevalentie aandoeningen
- C. Medicijngebruik
- D. Leefstijlindicatoren
- E. Zorgkosten (algemeen)
- F. Mentale gezondheid: stress
- G. Mentale gezondheid: angststoornis of depressie
- H. Gezondheid in één overzicht
- I. Leefstijlindicatoren jeugd

3A. Ervaren gezondheid en levensverwachting

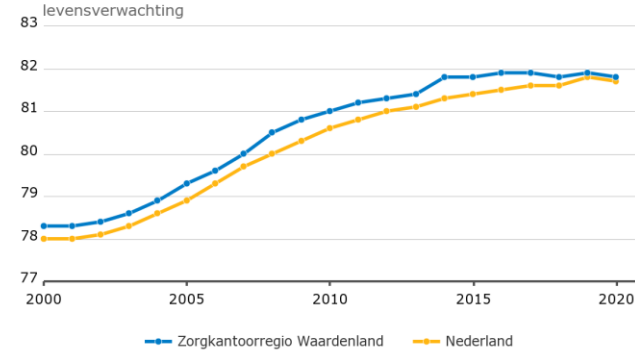
(Zeer) goed ervaren gezondheid

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder met een als goed ervaren gezondheid ligt in de regio Waardenland hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder met een als goed ervaren gezondheid daalt in de periode 2023 – 2030 in de regio Waardenland licht; van 76,4% naar 76,2%.
- De ervaren gezondheid blijft stabiel en is vergelijkbaar met Nederland (gezien de as van de grafiek). Gezien de vergrijzing en stijging van chronische aandoeningen is het opvallend dat de ervaren gezondheid gelijk blijft.

Levensverwachting bij geboorte

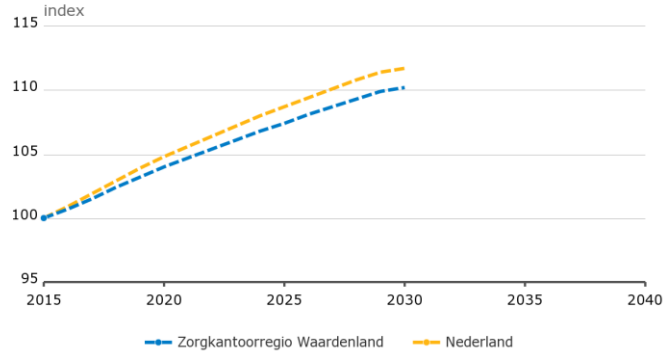

Bron: Doodsoorzakenstatistiek, CBS (via CBS Remote Access), bewerking RIVM

- De levensverwachting bij geboorte ligt in de regio Waardenland iets hoger dan gemiddeld in Nederland, maar laat wel een vergelijkbare stijgende trend zien in de periode 2000–2023.
- De levensverwachting is toegenomen in de afgelopen 20 jaar van 78 jaar in 2000 naar 82 jaar in 2020. Dit maakt dat dubbele vergrijzing (toename ouderen en hogere gemiddelde leeftijd) een belangrijk thema is in de regio.

3B. Prevalente aandoeningen

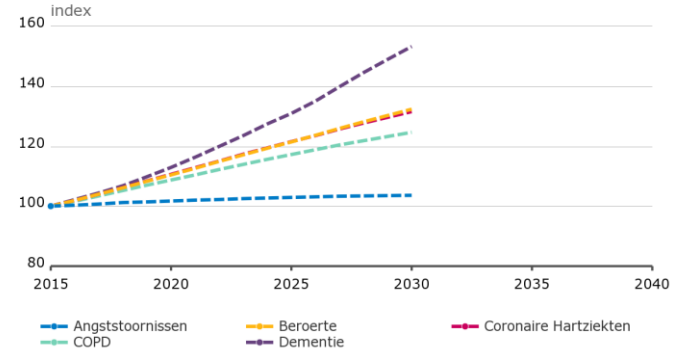
Personen met Eén aandoening

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- In 2023 heeft 51,6% van de inwoners in de regio Waardenland één chronische aandoening.
- Het aantal inwoners met één chronische aandoening stijgt van 223.980 in 2023 naar 232.680 in 2030; een toename van 8.700 personen in 7 jaar.
- De relatieve stijging van het aantal inwoners met een chronische aandoening is in de regio Waardenland kleiner dan het gemiddelde in Nederland.
- Omdat het type en de ernst van de aandoeningen niet duidelijk wordt, geven deze data over het aantal personen met één aandoening slechts een eerste indicatie van een stijgende zorgvraag en mogelijke effecten op gezondheid.

Prevalentie van aandoeningen in Waardenland

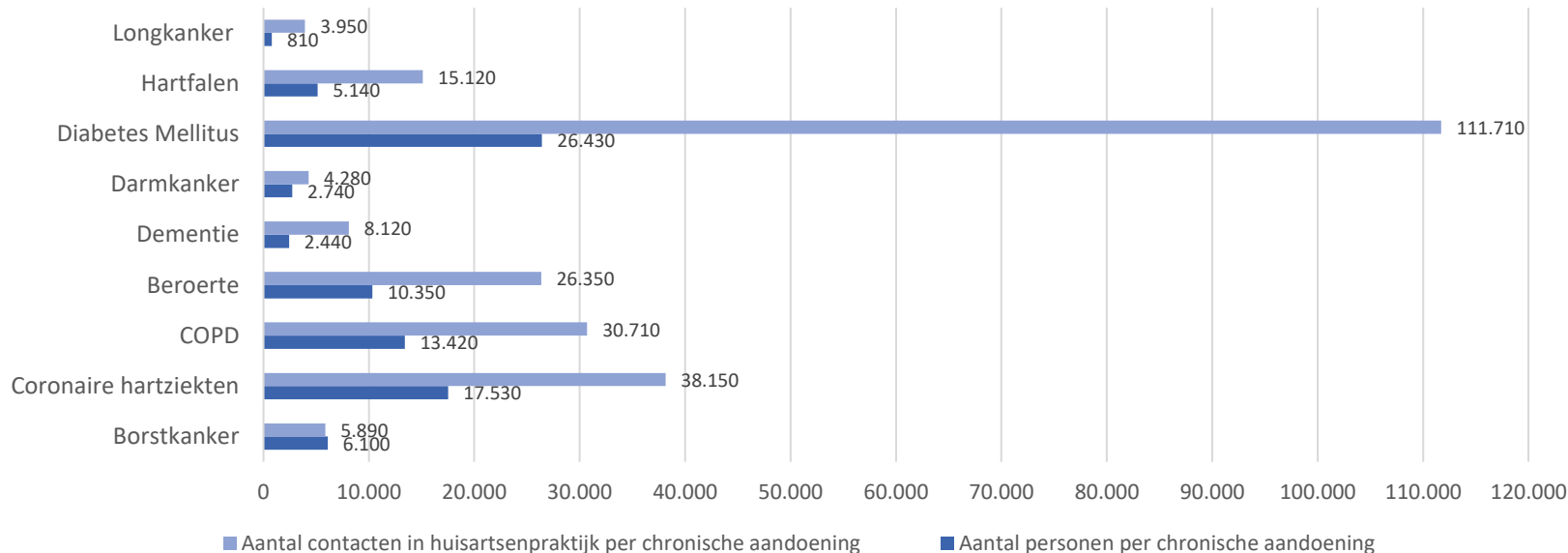

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- Uitgezonderd van angststoornissen neemt de prevalentie van de in de grafiek getoonde vijf veelvoorkomende aandoeningen in de periode tot 2030 sterk toe in de regio Waardenland.
- Met name de prevalentie van ouderdomsgerelateerde aandoeningen neemt sterk toe. De prevalentie van dementie stijgt het hardst.
- De sterke stijging van dementie is voor de regio een belangrijke indicator voor de stijgende zorgvraag die grote implicaties heeft voor wonen, welzijn en zorg. Ook leefstijlgerelateerde aandoeningen stijgen in de regio.

3B. Prevalente aandoeningen

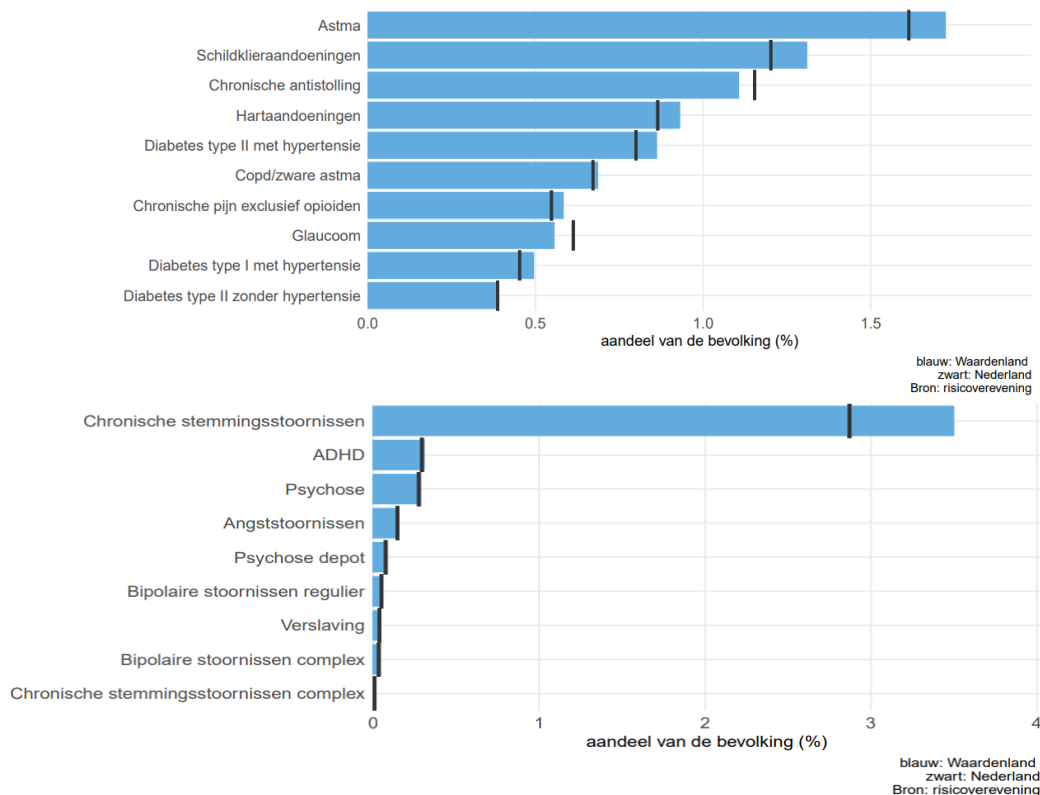
Chronische aandoeningen en zorggebruik in Waardenland

Bron: Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn, Nivel, bewerking o.b.v. SMAP methodologie RIVM

- Diabetes Mellitus is in 2019 de chronische aandoening met de meeste personen die bij de huisarts geregistreerd staan met de aandoening volgens de Nivel Zorgregistraties en ook veruit de meeste te verwachten contacten aan de huisartsenpraktijk. De data laten zien dat bij longkanker de meeste contacten met de huisartsenpraktijk per persoon (gem. 4,9 contacten per persoon) met de aandoening worden verwacht.

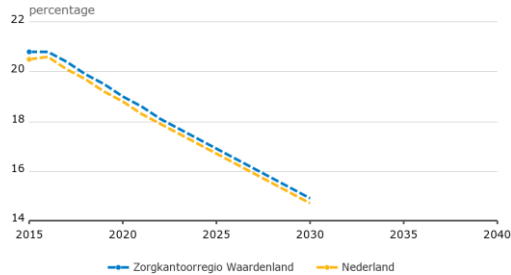
3C. Medicijngebruik

- Het medicijngebruik ligt voor de meeste in de bovenste tabel genoemde lichamelijke aandoeningen in de zorgkantoorregio Waardenland iets hoger dan het Nederlandse gemiddelde. Alleen voor chronische antistolling en glaucoom ligt het gebruik onder het Nederlands gemiddelde.
- Het medicijngebruik ligt voor de in de onderste tabel genoemde geestelijke aandoeningen in de zorgkantoorregio Waardenland licht gelijk aan het Nederlandse gemiddelde. Alleen het medicijngebruik voor chronische stemmingsstoornissen ligt iets hoger.
- Het medicijngebruik bij lichamelijke aandoeningen is iets hoger dan het Nederlands gemiddelde, maar het verschil is beperkt (zie ook de as van de bovenste grafiek).

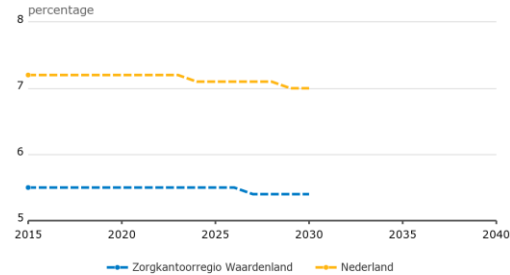
3D. Leefstijlindicatoren

Roken (soms)

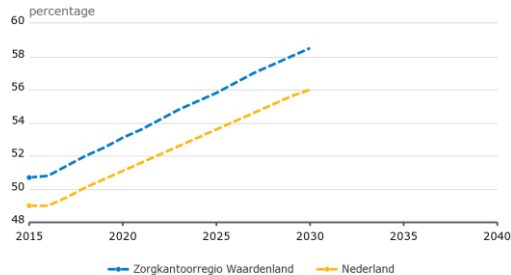
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

Overmatig alcoholgebruik

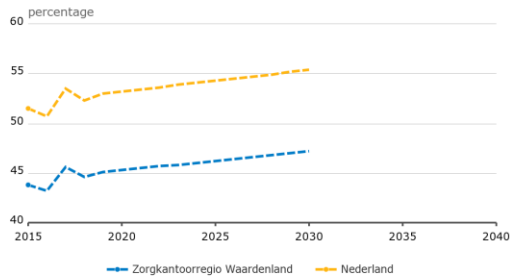
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

Overgewicht (BMI > 25)

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

Wekelijkse sporters

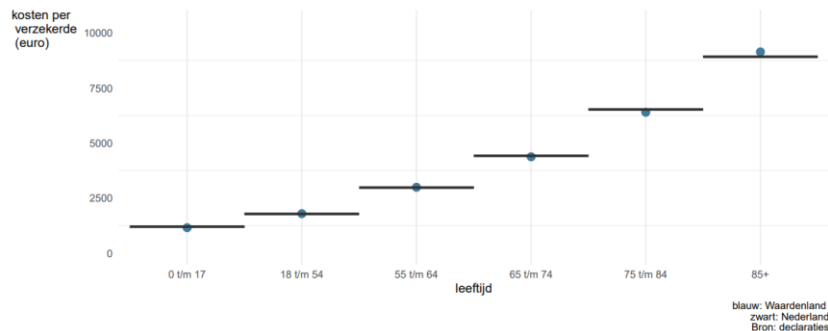

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- Het percentage rokers is in de regio Waardenland ongeveer gelijk aan het gemiddelde in Nederland.
- Het percentage inwoners met overmatig alcoholgebruik ligt lager dan het gemiddelde in Nederland.
- Het percentage personen met overgewicht ligt in de zorgkantoorregio Waardenland hoger dan het gemiddelde in Nederland, terwijl het percentage wekelijkse sporters lager ligt.
- Het percentage rokers neemt in de periode tot 2030 sterk af. Het percentage personen met overgewicht neemt sterk toe.
- Het stijgende percentage van personen met overgewicht is een belangrijk thema in regio Waardenland. Gebrek aan bewegen en sporten is hier mogelijk aan gerelateerd, want dit is lager dan gemiddeld in Nederland.

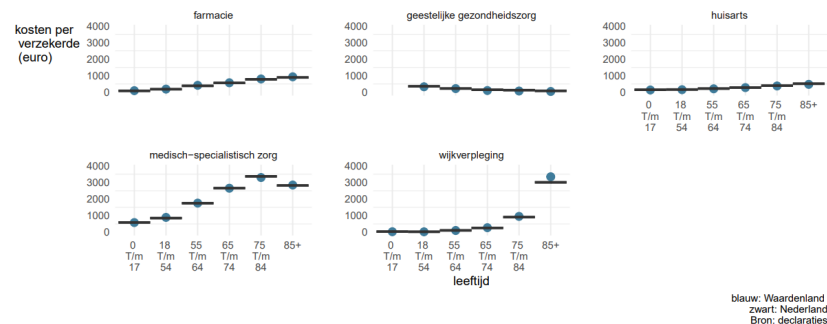
3E. Zorgkosten (algemeen)

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per verzekerde, per leeftijdsgroep, in de regio en in Nederland in 2019.

- De gemiddelde gedeclareerde zorgkosten per persoon (Zvw) liggen in de regio Waardenland voor alle leeftijdscategorieën rond het Nederlandse gemiddelde.
- Alleen de gemiddelde gedeclareerde kosten in de leeftijdscategorie 85 jaar en ouder liggen hoger; dit hangt samen met het feit dat deze groep relatief meer kosten maakt voor wijkverpleging dan gemiddeld in Nederland.
- Regio Waardenland is vergelijkbaar wat betreft zorgkosten in 2019 t.o.v. Nederland. Data over specifieke zorgsectoren verder in dit regiobeeld zijn nodig om zorgvraag, zorgaanbod en daarmee toegankelijkheid te duiden.

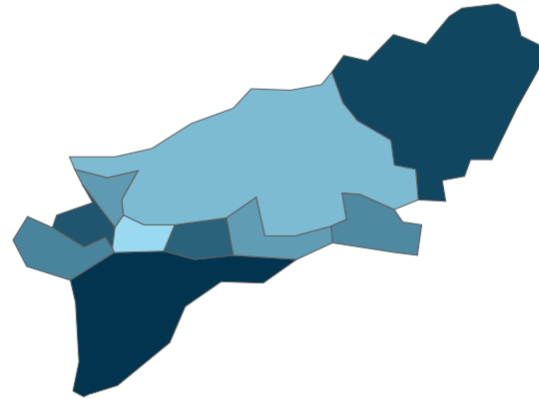
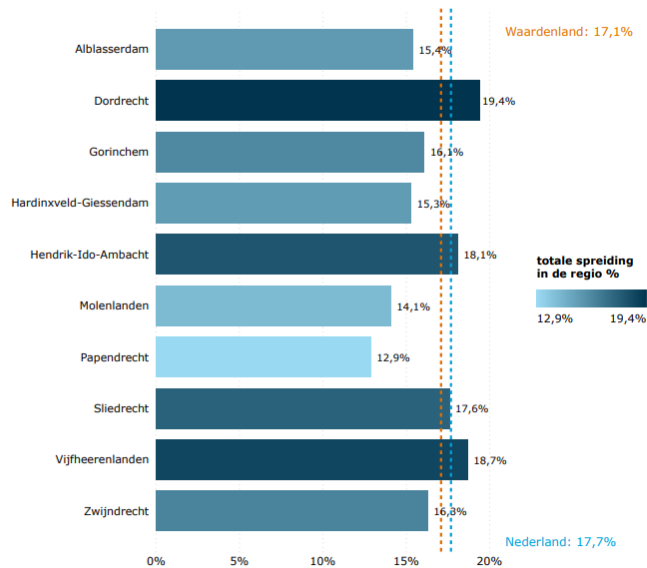
De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

- De gemiddelde gedeclareerde zorgkosten per persoon liggen in de regio Waardenland voor de verschillende in de grafieken beschreven zorgsoorten en leeftijdscategorieën rond het Nederlandse gemiddelde.
- Alleen de leeftijdscategorie 85 jaar en ouder maakt meer kosten voor wijkverpleging dan gemiddeld in Nederland.
- Kosten van medicatie liggen rond het Nederlands gemiddelde en dit sluit aan bij de data over medicijngebruik (3C) waar de afwijking in gebruik voor de regio t.o.v. Nederland klein is.
- De hogere kosten voor wijkverpleging voor 85+ kan een indicatie zijn dat ouderen relatief langer thuis wonen in regio Waardenland. Deze data worden in verband gebracht met WLZ data om dit te valideren.

3F. Mentale gezondheid: stress

Heeft (heel) veel stress ervaren in de afgelopen 4 weken

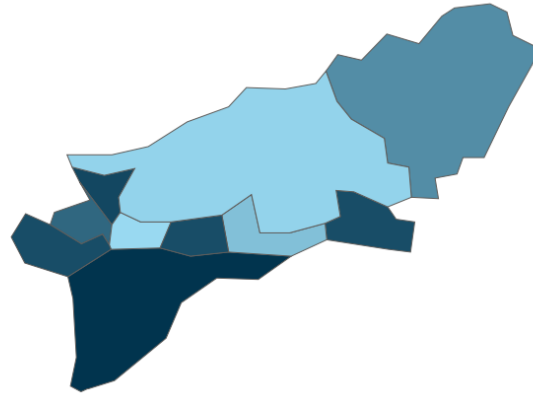
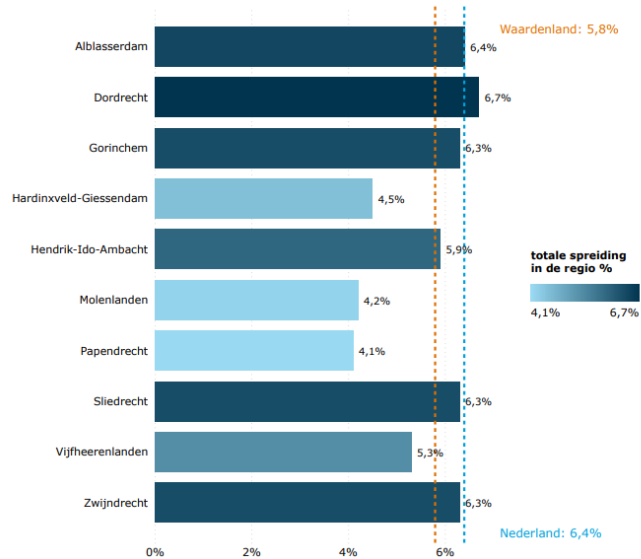
- In de regio Waardenland heeft 17,1% van de bewoners (heel) veel stress ervaren de afgelopen vier weken (variërend van 12,9% in Papendrecht en 19,4% in Dordrecht). Dit ligt lager dan het NL gemiddelde van 17,7%
- Het ervaren van stress varieert tussen de gemeenten en is niet alleen een stedelijk probleem.

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 GGD'en, CBS en RIVM, zorgkantooregioniveau is gewogen o.b.v. inwoneraantallen, hierbij is rekening gehouden met eventuele fusiegemeenten

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

3G. Mentale gezondheid: angststoornis en depressie

Hoog risico op angststoornis of depressie

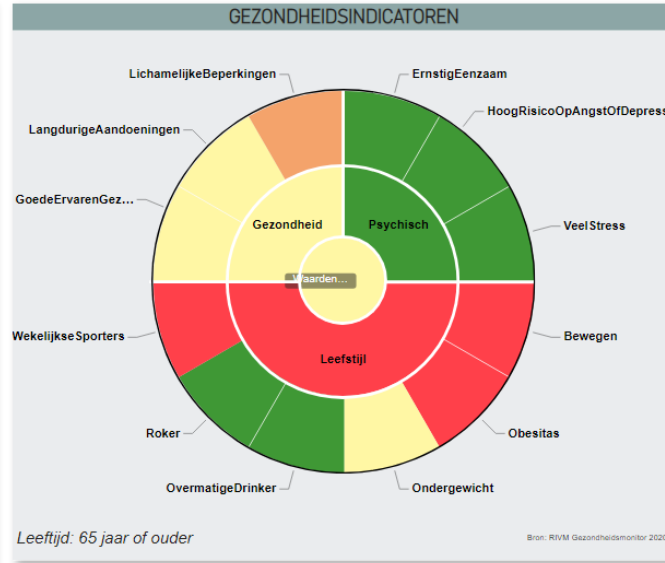
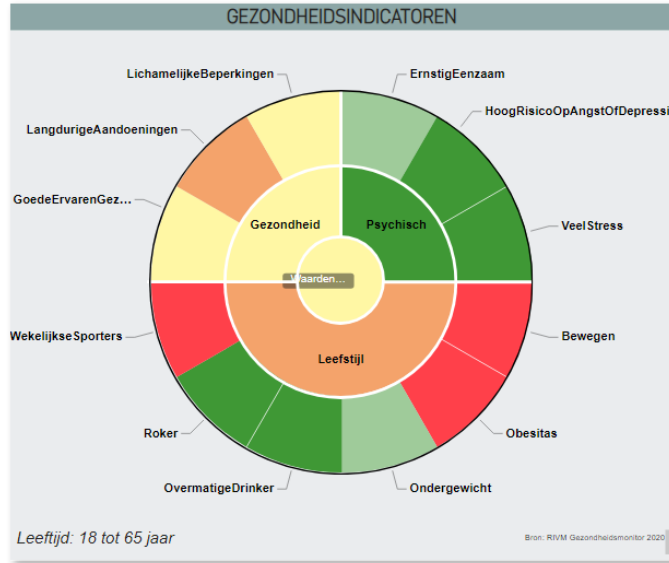

- Hoog risico op angst of depressie bij inwoners van regio Waardenland van 20 jaar en ouder varieert van 4,1% in Papendrecht tot 6,7% in Dordrecht (t.o.v. 6,4% in NL).
- Hoog risico op angst of depressie komt vaker voor bij inwoners in de stedelijke gebieden van de regio.

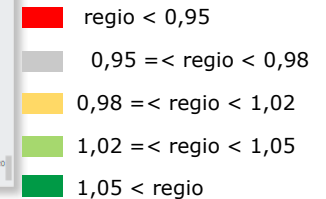
Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 GGD'en, CBS en RIVM, zorgkantoorregio niveau is gewogen o.b.v. inwoneraantallen, hierbij is rekening gehouden met eventuele fusiegemeenten

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

3H. Gezondheid in één overzicht

- De scores in de Gezondheidsmonitor VO (GGD'en, RIVM en CBS, 2020) zijn uitgedrukt in percentages, zowel op regionaal als op landelijk niveau. De kleuren in de figuren geven aan in hoeverre de percentages van de regio afwijken van de landelijke gemiddeldes.

- De volwassenen in de regio Waardenland hebben een relatief goede psychische gezondheid en met name op risico op angst en depressie, en stress. Qua leefstijl vallen met name het minder bewegen, wekelijks sporten en meer overgewicht op. De gezondheid is gemiddeld, behalve dat er meer langdurige aandoeningen voorkomen.
- De ouderen in regio Waardenland hebben een goede psychische gezondheid in vergelijking met het gemiddelde in Nederland. Ook voor ouderen is leefstijl slechter dan gemiddeld en dit komt ook door overgewicht, beperkt sporten en bewegen. De algemene gezondheid is gemiddeld, alleen zijn er meer lichamelijke beperkingen.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

31. Leefstijlindicatoren jeugd

	Alcohol, roken en softdrugs bij jeugd	Waardenland	Nederland
	Laatste 4 weken alcohol gedronken	25%	29%
	Laatste 4 weken 5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid (binge drinken)	17%	20%
	Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	12%	14%
	Ooit gerookt (alleen trekjes of hele sigaret of meer)	15%	16%
	Rookt nu dagelijks	2%	2%
	Rookt nu \geq wekelijks	4%	4%
	Ooit wiet of hasj gebruikt	6%	8%
	Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt	3%	4%

Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 (2^e en 4^e klas middelbare school), GGD Zuid-Holland Zuid en GGD regio Utrecht

- De data komt uit de Gezondheidsmonitor van de GGD, hiervoor wordt door 2e en 4e klassers van de middelbare school een vrijwillige vragenlijst ingevuld.
- De percentages voor het gebruik van alcohol en softdrugs en voor roken liggen lager dan gemiddeld in Nederland.
- Desalniettemin heeft een kwart van de jongeren in de afgelopen 4 weken alcohol gedronken, waarbij 17% van de jongeren in de laatste 4 weken binge heeft gedronken en 12% aangeschoten is geweest.
- Het percentage jongeren dat dagelijks rookt is 2%; 15% heeft ooit gerookt.
- Vanuit de regio lijken de data over het gebruik van softdrugs een onderschatting, dit komt wellicht door sociaal wenselijk antwoorden in de vragenlijst. Daarnaast is er ook behoefte aan data over het gebruik van harddrugs.

4. IZA-doelgroepen

- A. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden
- B. Mensen met psychische klachten
- C. Mensen met (risico op) kanker
- D. Mensen met (risico op) hart- en vaatziekten
- E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid
- F. Zorgprofessionals

4A. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden

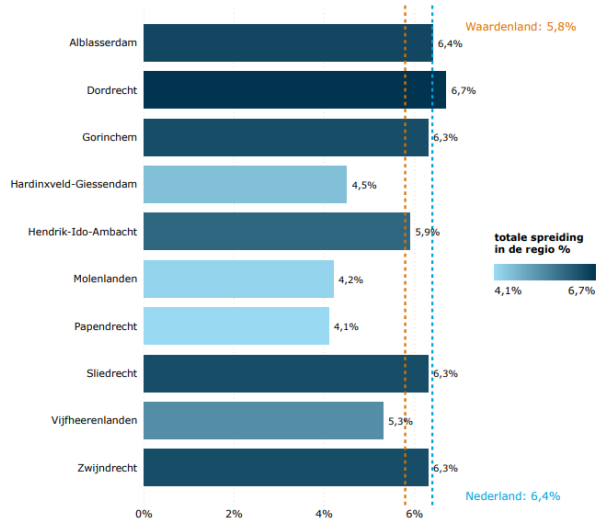
Gemeente	Laaggeletterdheid - %
Alblasserdam	4%
Dordrecht	21%
Gorinchem	12%
Hardinxveld-Giessendam	12%
Hendrik-Ido-Ambacht	4%
Molenlanden	9%
Papendrecht	6%
Sliedrecht	6%
Vijfheerenlanden	8%
Zwijndrecht	15%
Nederland	12%

Bron: GeletterheidInzicht.nl, %mild (laaggeletterdheidsscore van 200 t/m 225) en sterk laaggeletterden (laaggeletterdheidsscore lager dan 200) per gemeente

- Data over mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden zijn (regionaal) niet beschikbaar. Deze data zijn van belang omdat zij inzicht kunnen geven in moeite die mensen hebben om informatie over ziekte, gezondheid en zorg te vinden, te begrijpen en toe te passen (Pharos, 2023). Laaggeletterdheid kan hierin ook een indicator zijn en daarom is in dit regiobeeld gekozen om deze indicator te presenteren
- In Waardenland ligt het percentage laaggeletterden (mild en sterk laaggeletterden) in de meeste gemeenten onder het Nederlands gemiddelde (12%). In de gemeente Dordrecht is dit percentage aanzienlijk hoger met 21% van de bevolking. Ook in Zwijndrecht is het percentage laaggeletterden hoger dan in Nederland met 15%.

4B. Mensen met psychische klachten

Hoog risico op angststoornis of depressie

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 GGD'en, CBS en RIVM, zorgkantoorregioniveau is gewogen o.b.v. im

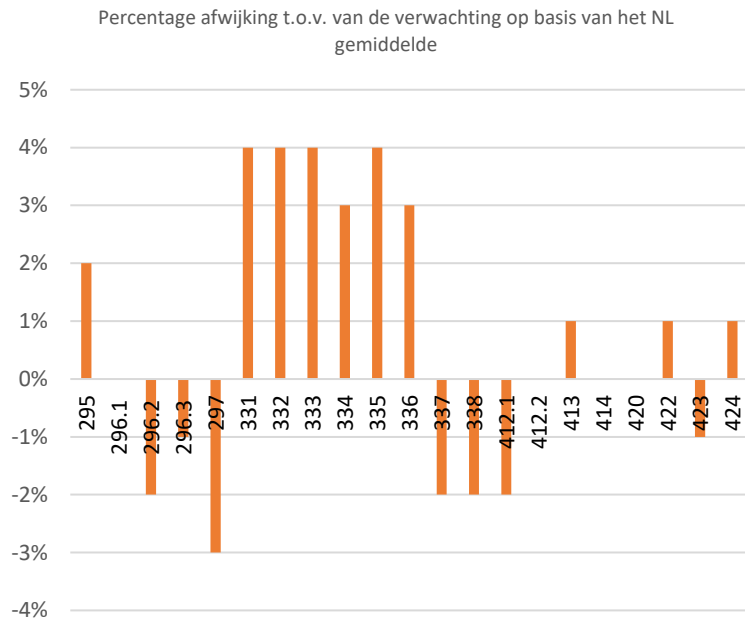
Hoog risico op angst of depressie bij inwoners van regio Waardenland van 20 jaar en ouder varieert van 4,1% in Papendrecht tot 6,7% in Dordrecht (t.o.v. 6,4% in NL).

Mentale gezondheid jeugd	Waardenland	Nederland
Voelt zich meestal (zeer) gelukkig	77%	77%
Heeft psychische klachten (MHI-5)	25%	27%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren	41%	44%
Voldoende weerbaar	89%	88%
Heeft de laatste 12 maanden er serieus over gedacht een eind aan het leven te maken		
Een enkele keer tot heel vaak	19%	21%
Heel vaak	4%	5%

Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd 2021, GGD Zuid-Holland Zuid en GGD regio Utrecht

De mentale gezondheid van de jeugd is een urgent thema. Slechts 77% van de jongeren voelt zich meestal gelukkig. Een kwart van de jeugd in Waardenland heeft psychische klachten en 41% voelt zich (zeer) vaak gestrest door een of meerdere factoren. Zo heeft 19% van de jeugd een enkele keer tot heel vaak er serieus aan gedacht om een einde aan het leven te maken. De zorgen om de gezondheid en welzijn van jeugd zijn groot in de regio. Dit heeft betrekking op de stijgende zorgvraag en organiseren van passend zorgaanbod. Ook dient in de benodigde transformatie rekening gehouden te worden met de (mentale) gezondheid van de jeugd.

4C. Mensen met (risico op) kanker

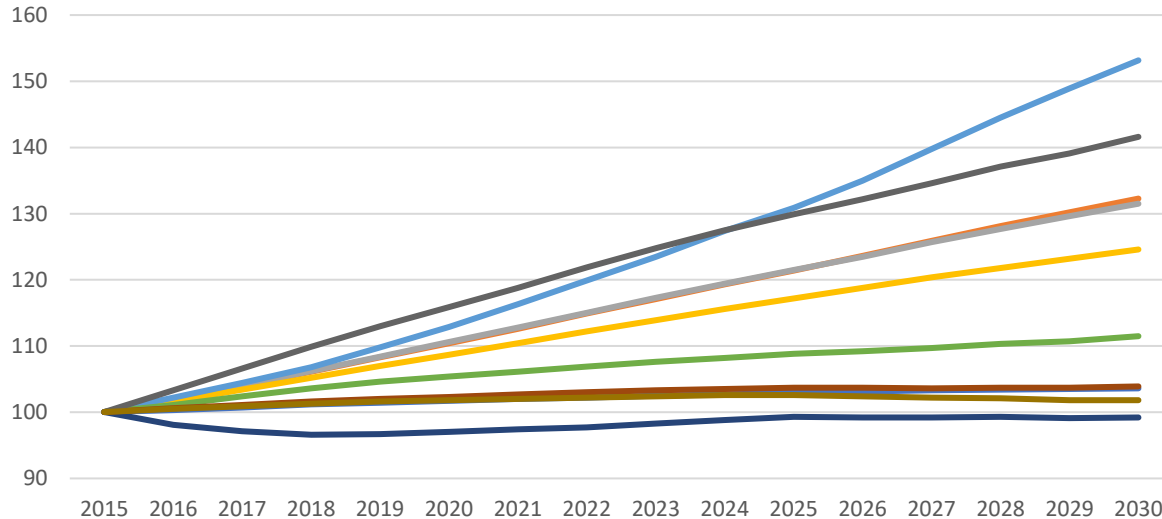

- De data uit de kankeratlas is alleen op postcode 3 niveau beschikbaar. Postcode 3 niveau 295 bevat de postcodes 2951 t/m 2959.
- Voor alle kankersoorten wijkt de regio Waardenland in de verschillende postcode gebieden een paar procent af van de verwachting op basis van het NL gemiddelde.
- Opvallend voor de regio Waardenland (percentages geven de afwijking weer t.o.v. de verwachting op basis van het NL gemiddelde):
 - Baarmoederhalskanker ligt voor bijna de gehele regio lager t.o.v. de verwachting op basis van het NL gemiddelde (tot -20%).
 - Huidkanker – plaveiselcelcarcinoom ligt voor Vijfheerenlanden lager (tot -9%) en voor de rest van de regio hoger (tot +28%) t.o.v. de verwachting op basis van het NL gemiddelde.
 - Longkanker ligt in de meeste gebieden lager (tot -26%) of ongeveer gelijk aan de verwachting op basis van het NL gemiddelde. Alleen in Dordrecht ligt dit hoger (+18%).
 - Mesothelioom (asbestkanker) komt vooral in het westen van Waardenland vaker voor t.o.v. de verwachting op basis van het NL gemiddelde (tot +58%).
 - Schildklierkanker ligt in de regio hoger t.o.v. de verwachting op basis van het NL gemiddelde (tot +21%).

Bron: Kankeratlas IKNL – mei 2023

4D. Mensen met (risico op) hart- en vaatziekten

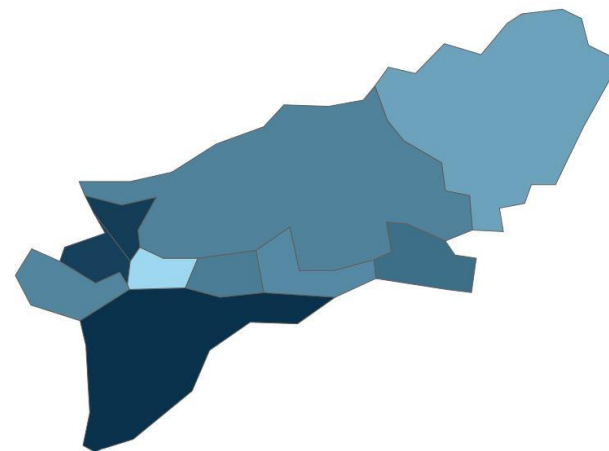
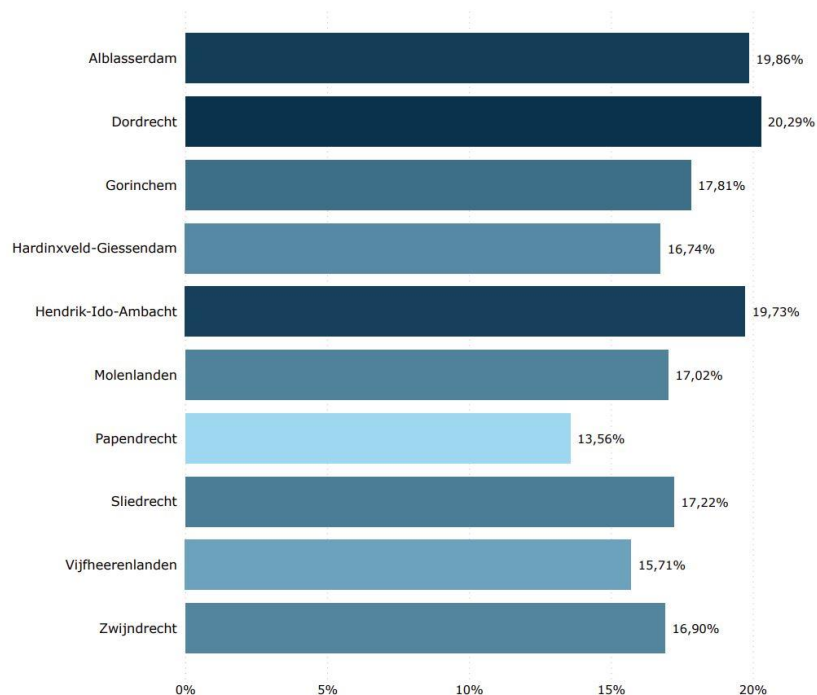
Prevalentie van aandoeningen in Waardenland

- Prevalentie van coronaire hartziekten wordt verwacht te stijgen in de periode van 2015 tot 2030 met 31,5%.
- Prognoses over leefstijlindicatoren geven bovendien aan dat het percentage volwassenen met overgewicht in 2030 is gestegen tot 59% in regio Waardenland en dit ligt hoger dan het landelijk gemiddelde.

4E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid

Percentage kwetsbare ouderen

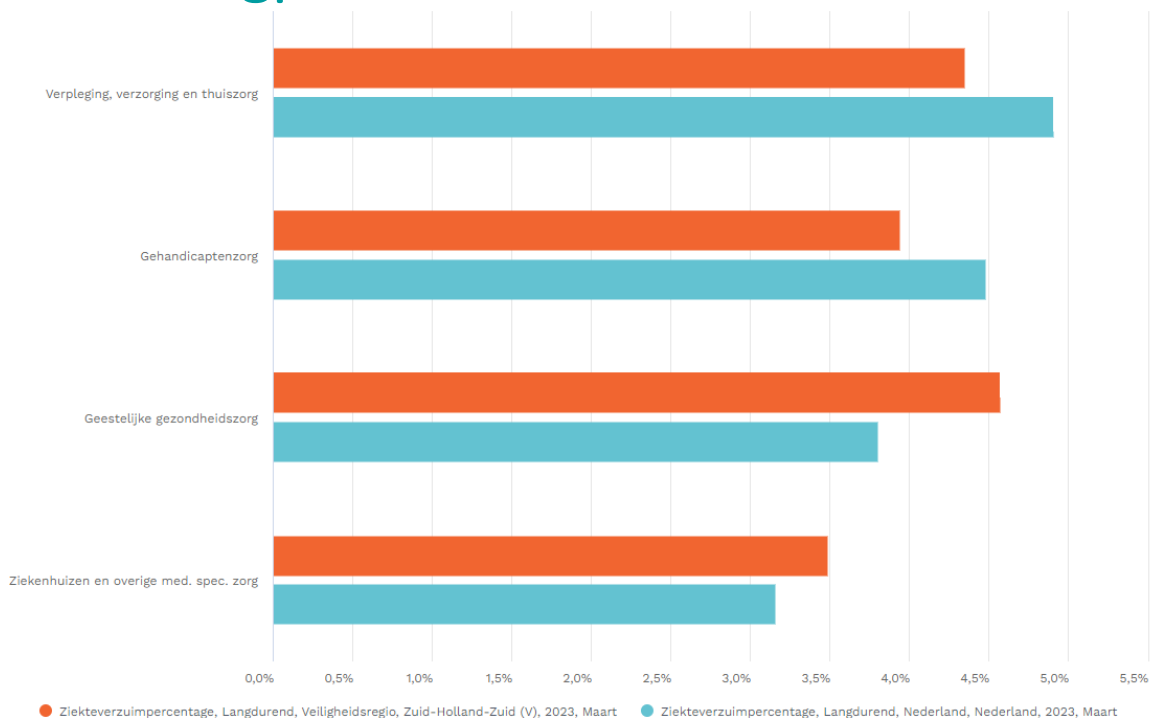

Ouderen met een kwetsbare gezondheid varieert van 13,5% in Papendrecht tot 20,3% in Dordrecht.

Bron: VEKTIS open data 2020

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

4F. Zorgprofessionals

Data: Vernet

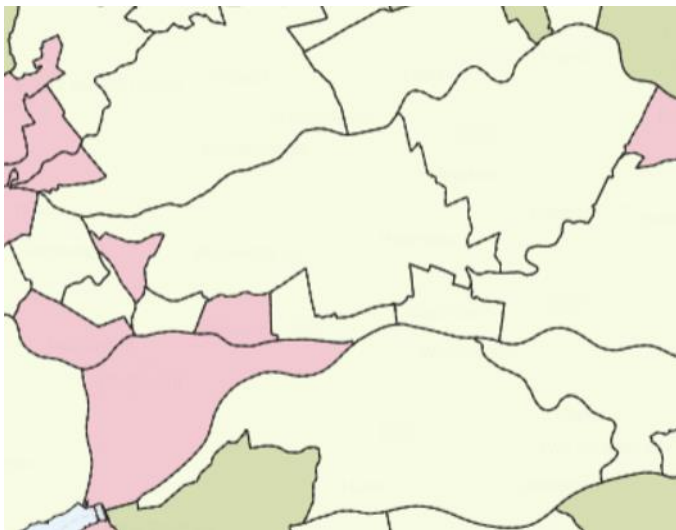
- De data van het ziekteverzuimpercentage langdurend gelden voor de veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid en geven hiermee een indicatie van het welbevinden van zorgprofessionals in Waardenland.
- Ziekteverzuim is het aandeel fte dat in een periode wordt gemist vanwege ziekte. Van alle zieke werknemers wordt elke ziekte- en dienstverbanddag in de periode vermenigvuldigd met de bij die dag behorende parttimefactor en de arbeidsongeschiktheidsfactor, waarna deze worden opgeteld. Langdurend verzuim betekent 92 tot 730 dagen.
- Het langdurend ziekteverzuim is het hoogst in de geestelijke gezondheidszorg met 4,6% en dit percentage is hoger dan het Nederlands gemiddelde. Bij verpleging en verzorging is het langdurend ziekteverzuim 4,4% en dit is lager dan gemiddeld.
- Trends in langdurend verzuim laten zien dat dit constanter is dan kortdurend verzuim, maar dat sinds juli 2019 tot maart 2023 dit in alle sectoren 1-2% is toegenomen.

5. Fysieke omgeving

- A. Fysieke omgeving: leefbaarheid
- B. Fysieke omgeving: beweegvriendelijke omgeving
- C. Fysieke omgeving: hitte eenzaamheidskaart
- D. Luchtkwaliteit

5A. Fysieke omgeving: Leefbaarheid

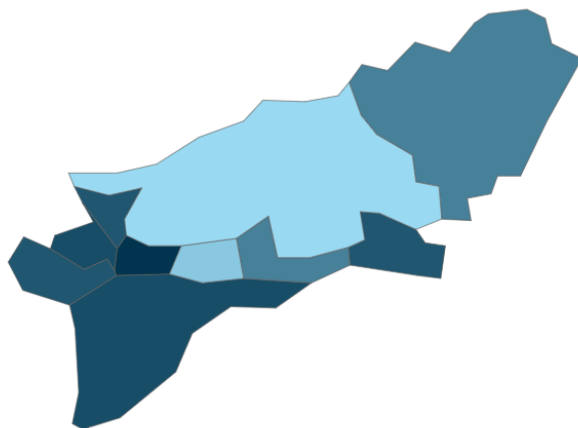
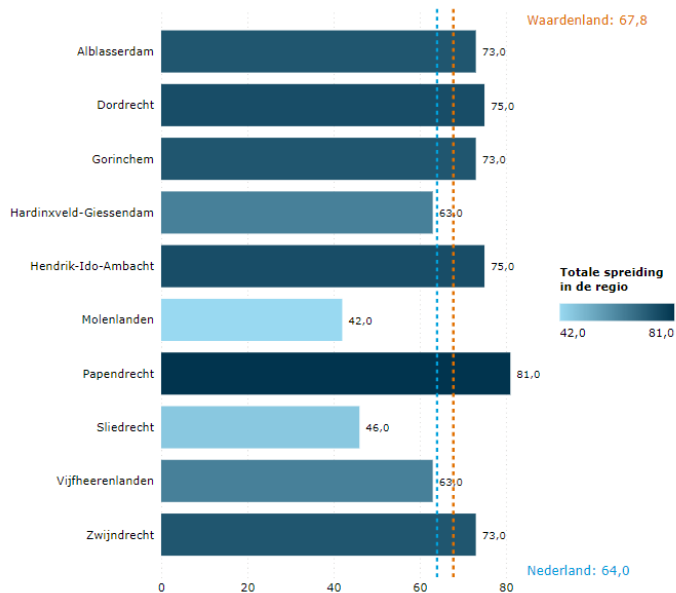
Afwijking t.o.v. gemiddelde
in NL, Schaalafhankelijk,
2020 | Gemeentegrenzen
2020

- Zeer grote negatieve afwijking
- Grote negatieve afwijking
- Negatieve afwijking
- Kleine negatieve afwijking
- Gemiddelde score
- Kleine positieve afwijking
- Positieve afwijking
- Grote positieve afwijking
- Zeer grote positieve afwijking

- De Leefbarometer (Rijksoverheid, 2020) brengt in kaart hoe het staat met de leefbaarheid in gemeenten. De leefbaarheid wordt gemeten aan de hand van omgevingskenmerken zoals de aanwezigheid van voorzieningen, overlast, onveiligheid, etc.
- In de regio Waardenland is de leefbaarheid in de meeste gemeenten gemiddeld. De leefbaarheid is lager dan gemiddeld in Dordrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en Alblasserdam.

5B. Fysieke omgeving: beweegvriendelijke omgeving

Beweegvriendelijke omgeving (totaalscore)

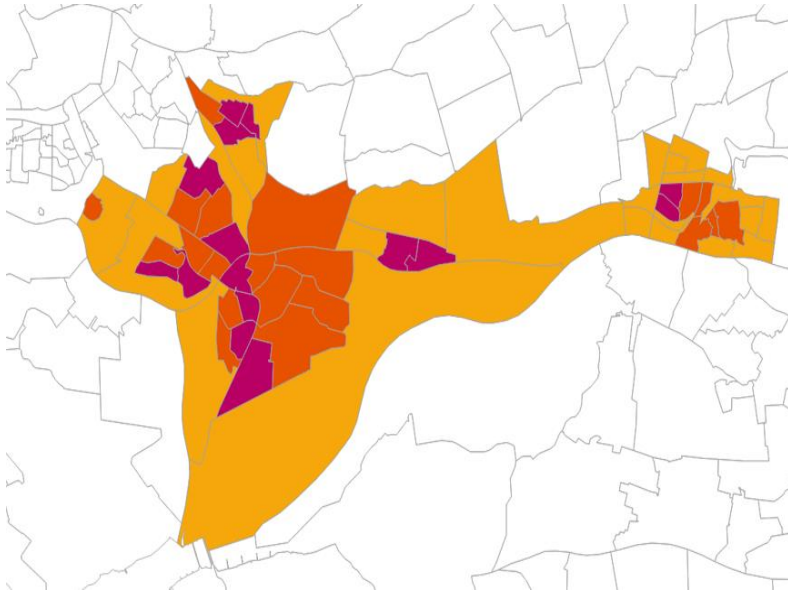

- Het Mulier Instituut heeft in kaart gebracht hoeveel de woonomgeving bijdraagt om te sporten en te bewegen. Hoe hoger de score op een schaal van 0 tot 100, hoe meer de omgeving is ingericht om te sporten en te bewegen, denk aan de aanwezigheid van sportaccommodaties, sport- en speelplekken, de afstand tot voorzieningen en de hoeveelheid recreatief groen en water.
- In de regio hebben Molenlanden en Sliedrecht de minst beweegvriendelijke omgeving. Dit kan komen door o.a. de beperkte aanwezigheid van sportaccommodaties. De meest beweegvriendelijke gemeente in de regio is Papendrecht.

Bron: Database SportAanbod, Mulier Instituut, 2022, zorgkantoorregioniveau is gewogen o.b.v. inwoneraantallen, hierbij is rekening gehouden met eventuele fusiegemeenten

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

5C. Fysieke omgeving: Hitte eenzaamheidskaart

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/duurzame-leefomgeving>

- De hitte- en eenzaamheidskaart laat zien waar de risico's op hittestress (UHI) bij eenzame ouderen het grootst zijn. De kaart is een combinatie van een hittekaart en een eenzaamheidskaart. Er is gekozen voor ernstig eenzame ouderen van 75 plus omdat deze groep het meeste risico loopt.
- Note: De zomers en winters laten een toenemende mate van oversterfte zien onder ouderen: het weer heeft wel degelijk invloed op de oudere m.n op de vocht regulatie.
Bron: [Toekomstwijzer Ouderen.pdf \(woudenberg.nl\)](#)
- Heel de regio heeft een groot UHI, in kleinere delen van de regio is ook het aantal 75-plussers.

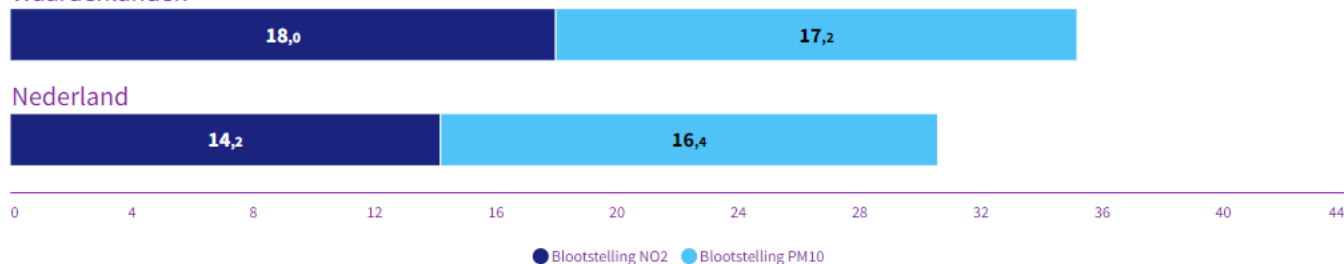
(Eenheid: Ernstige eenzame 75-plussers – Hittestress (UHI))

5D. Luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit

$\mu\text{g}/\text{m}^3$

Waardenlanden

Bron: RIVM 2021 – waarstaatjegemeente.nl

- NO2 of stikstofdioxide is een stof die vrijkomt bij verbrandingsprocessen. In gebieden met meer NO2 wordt vastgesteld dat er een grotere kans is op astma-aanvallen en een verhoging van het aantal ziekenhuisopname door klachten aan de luchtwegen. In de regio Waardenland is te zien dat de hoeveelheid NO2 in de lucht groter is dan het Nederlands gemiddelde.
- PM10 staat ook wel bekend als fijnstof. In de longen kan fijn stof ontstekingsreacties veroorzaken en kan de zuurstofopname worden bemoeilijkt. Ook ontstaan er reactieve zuurstofdeeltjes die weefselschade tot gevolg kunnen hebben. In de regio Waardenland is de hoeveelheid fijnstof in de lucht iets hoger is dan het Nederlands gemiddelde.

6. Arbeidsmarkt

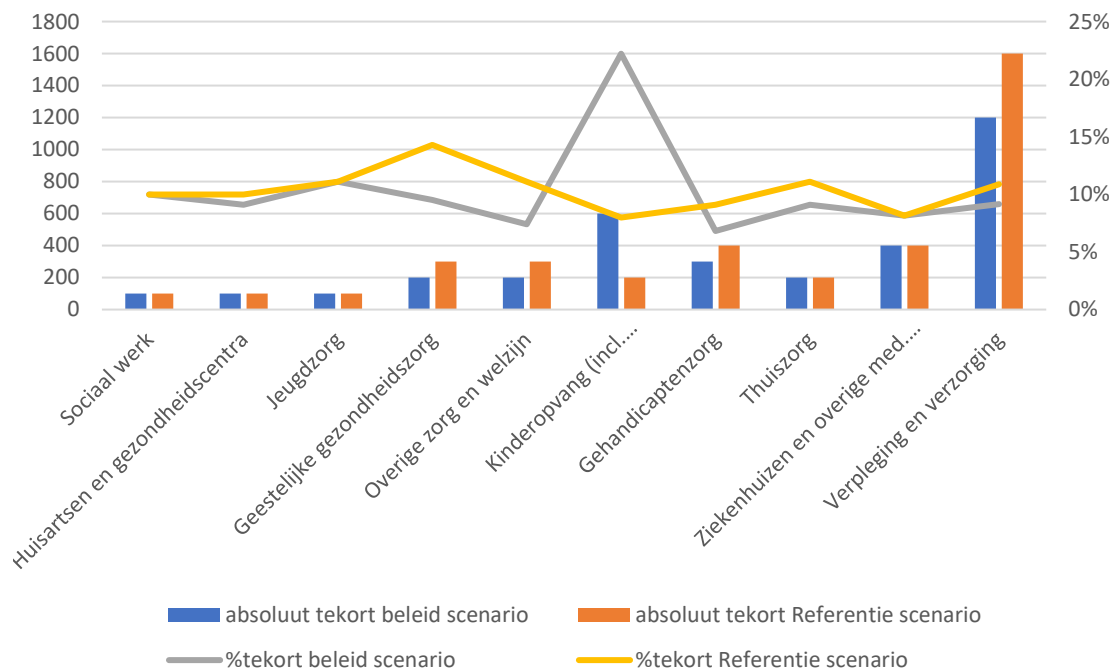
- A. Personeelstekort in de regio
- B. Ontwikkeling leeftijdsgroepen medewerkers zorg en welzijn
- C. De ontwikkeling van het aantal medewerkers in zorg en welzijn (2012-2032)
- D. Deeltijdfactor per branche
- E. De ontwikkeling van de instroom en uitstroom van medewerkers in de sector zorg en welzijn
- F. Uitstroom naar bestemming
- G. Gediplomeerden zorg en welzijn

Zie voor verdiepende informatie:
[Prognosemodel zorg en welzijn](#)

6A. Personeelstekort in de regio

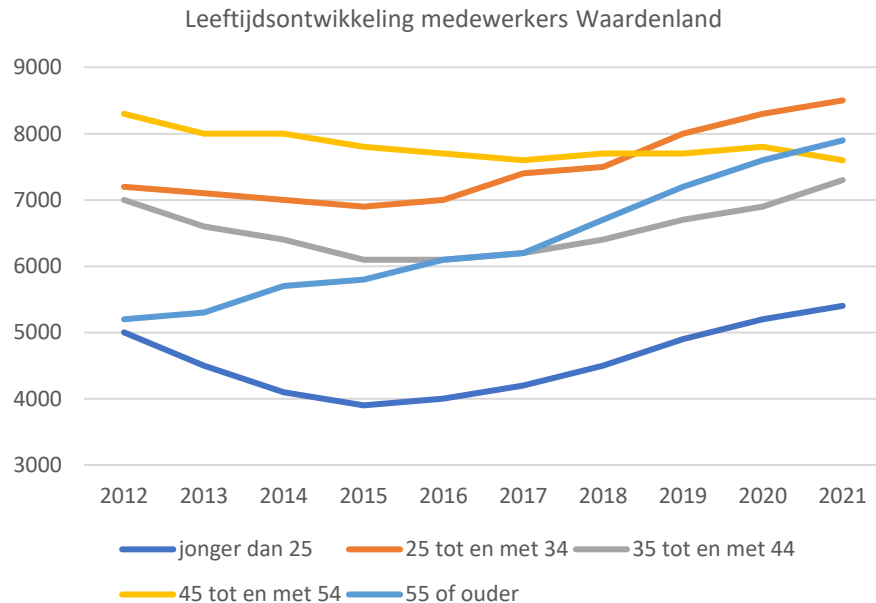
Tekorten per branche in 2032, Waardenland

- Deze grafiek toont het personeelstekort binnen de sector zorg en welzijn. (Bron: prognosemodel zorg en welzijn, 2023.)
- De tekorten in verpleging en verzorging zijn in absolute aantallen het hoogst. Relatief gezien zijn de tekorten het hoogst in de geestelijke gezondheidszorg.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

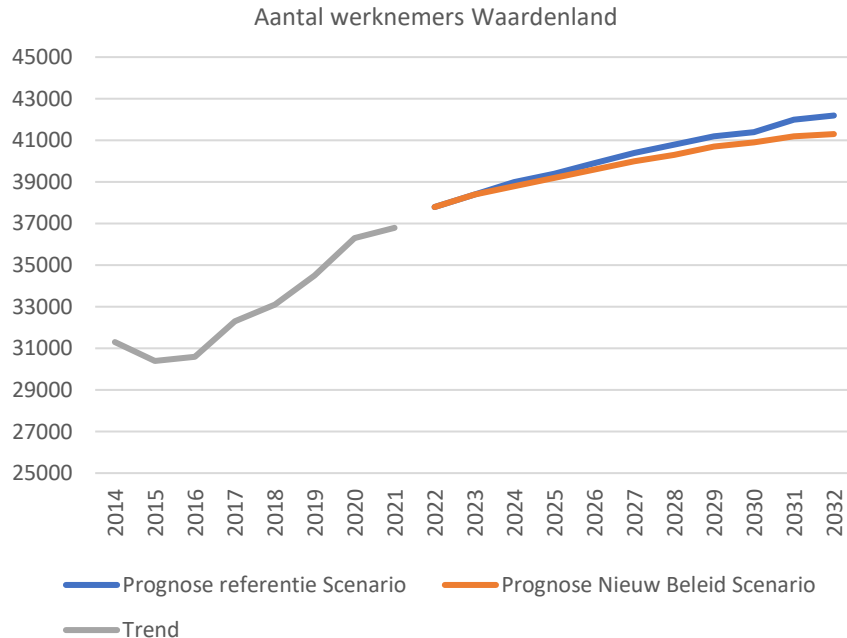
6B. Ontwikkeling leeftijdsgroepen medewerkers zorg en welzijn

- Deze grafiek toont het aantal werknemers per leeftijdsgroep in de sector zorg en welzijn ten opzichte van het totaal aantal werknemers in de branche tussen 2012 en 2022. Bron: AZW/CBS.
- In 2021 was het aandeel 25 tot 34 jarigen het grootst. Gevolgd door de groep 55 jaar of ouder. Deze tweede groep zal in de komende 10 jaar grotendeels met pensioen gaan. Ook valt op dat de groep jonger dan 25 jaar duidelijk het kleinst is.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

6C. De ontwikkeling van het aantal medewerkers in zorg en welzijn (2012-2032)

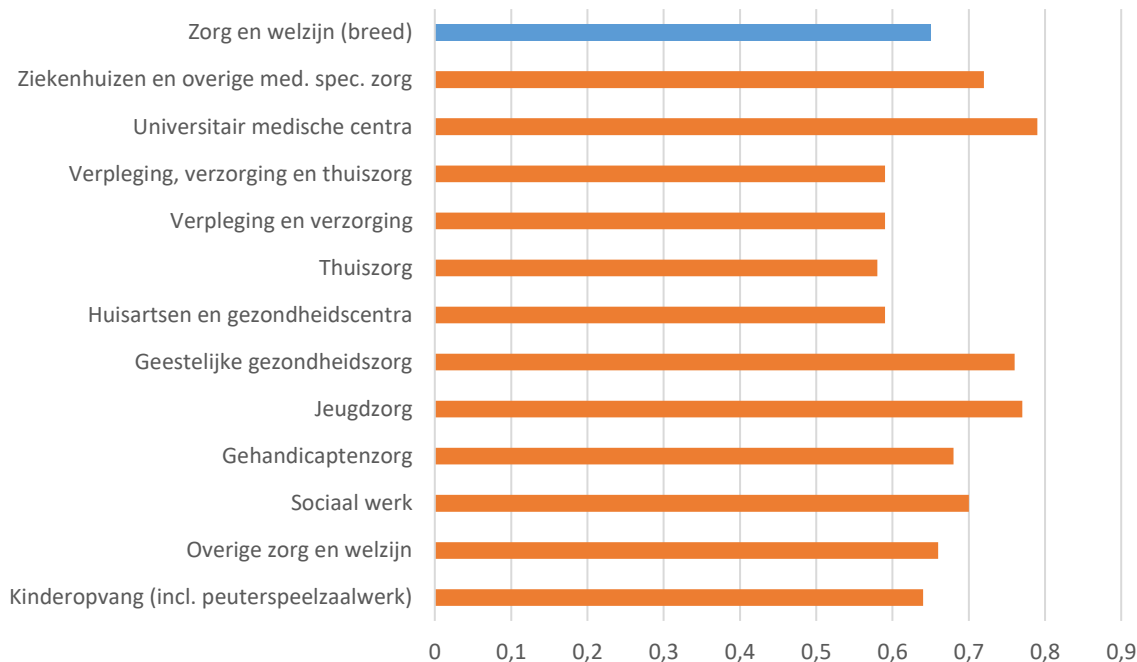

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

- De grafiek toont het aantal medewerkers in zorg en welzijn. Gegevens over 2012-2022 zijn gerealiseerde gegevens (bron: CBS/AZW). Gegevens over 2023-2032 zijn op basis van prognoses (Prognosemodel Zorg en Welzijn, 2023).
- In de regio Waardenland is het aantal medewerkers in zorg en welzijn de afgelopen jaren gestegen tot 36.800 in 2021. Op basis van het prognosemodel Nieuw Beleid Scenario stijgt dit tot 2032 naar verwachting tot 41.300.
- In het scenario Nieuw Beleid zijn in aanvulling op het Referentiescenario (demografie + trends uit het verleden) de verwachte effecten van een aantal concrete (voorgenomen) beleidsmaatregelen meegenomen uit het Integraal Zorgakkoord (IZA), het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), het Regeerakkoord en afspraken over versterking van gemeentelijke dienstverlening aan kwetsbaren.

6D. Deeltijdfactor per branche

Deeltijdfactor in 2022 Q1 (arbeidsmarktregio)

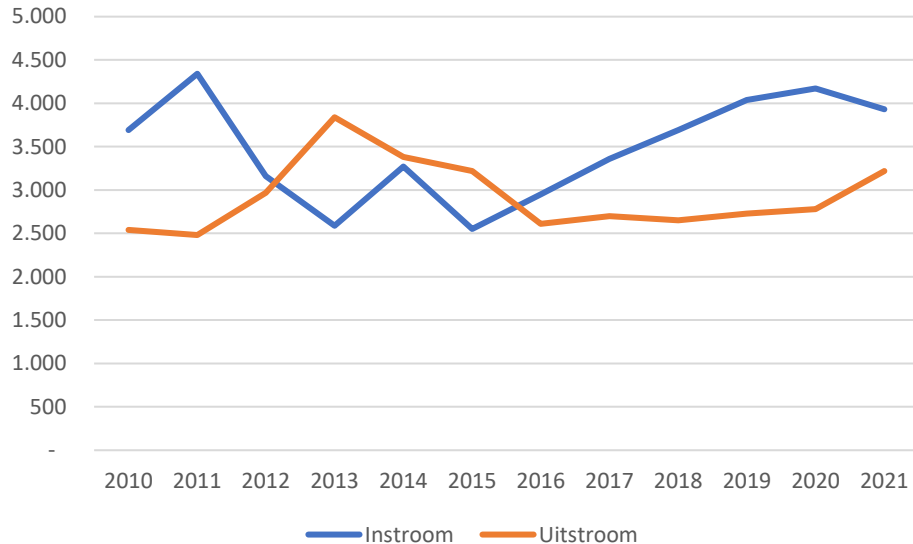

- De grafiek toont de deeltijdfactor per branche. Deze data is alleen op arbeidsmarktregio beschikbaar (ZHZ) (bron: CBS/AZW)
- De regio Waardenland heeft in Zorg en welzijn breed een Deeltijdfactor van 0,65. In de Thuiszorg wordt het meest in deeltijd gewerkt met een deeltijdfactor van 0,58. In de UMC's wordt het minst in deeltijd gewerkt met een deeltijdfactor van 0,79.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

6E. De ontwikkeling van de instroom en uitstroom van medewerkers in de sector zorg en welzijn

Instroom in de sector, uitstroom uit de sector in aantal medewerkers in Waardenland

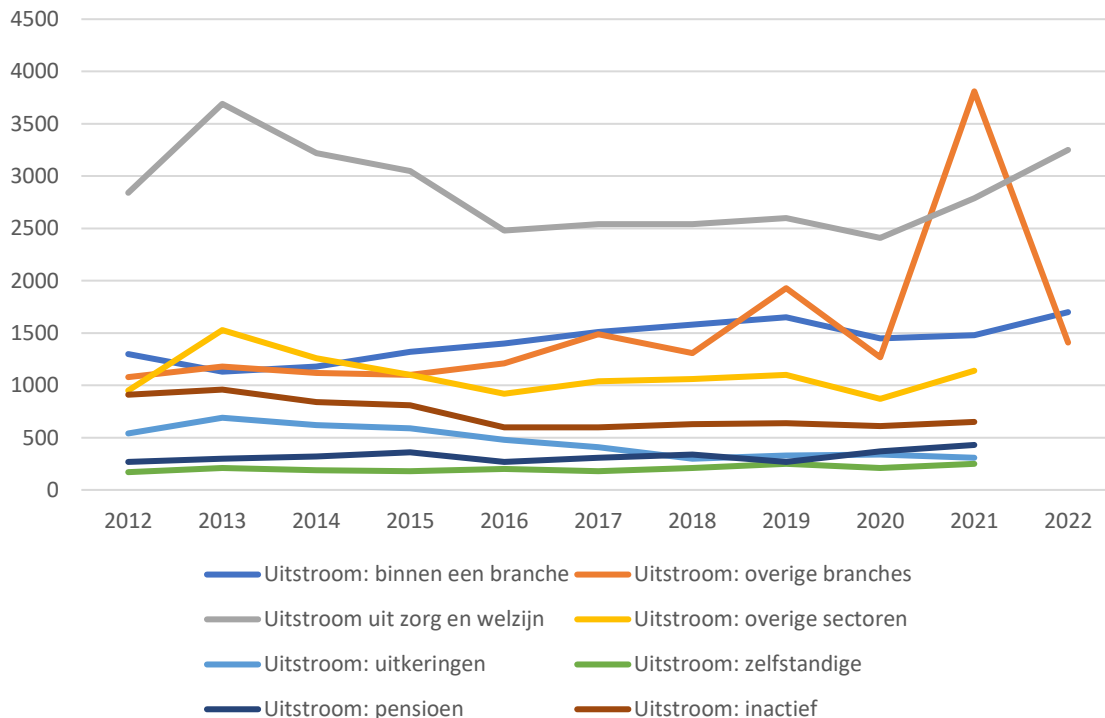

- De grafiek toont hoeveel nieuwe medewerkers er per jaar in- en uitstroomden binnen de sector zorg en welzijn. Mobiliteit binnen de sector is in deze figuur niet meegenomen. Bron: CBS/AZW
- De regio Waardenland had in 2021 een hogere instroom (3.930 medewerkers) dan uitstroom (3.220 medewerkers). Netto heeft dit in 2021 710 medewerkers meer opgeleverd in de sector zorg en welzijn.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

6F. Uitstroom naar bestemming

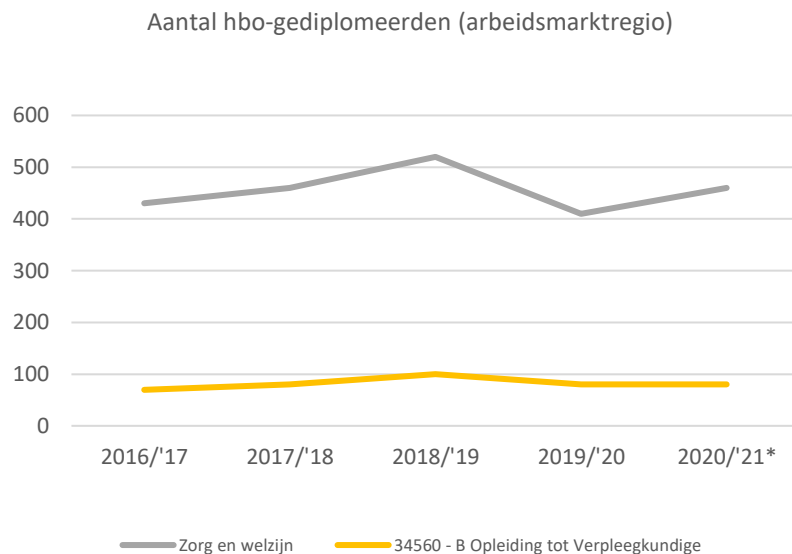
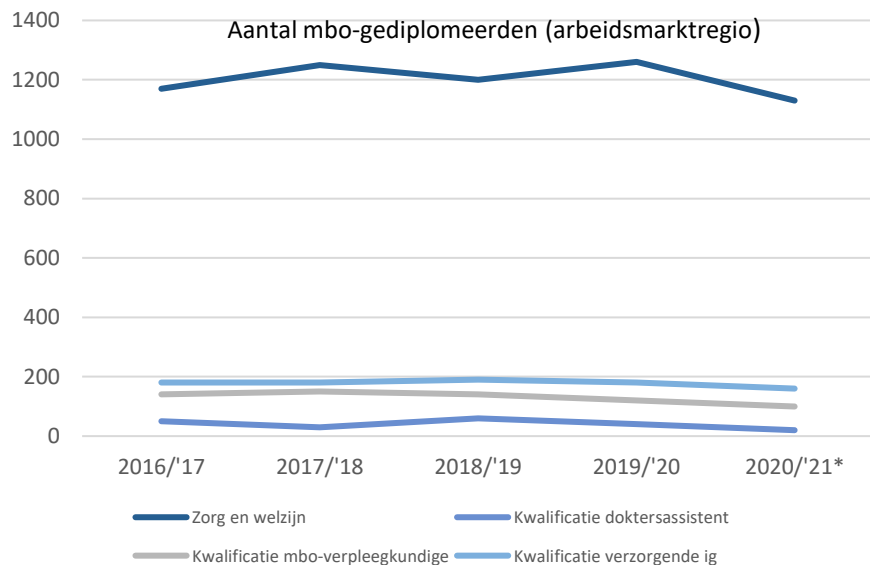
Uitstroom naar bestemming (arbeidsmarktregio)

- De grafiek toont wat de bestemming was van medewerkers in zorg en welzijn die van baan wisselden. De cijfers over 2022 zijn nog niet definitief. Daardoor valt de bestemming naar 'inactief' nu nog hoger uit. Een deel van deze personen wordt nog herverdeeld over de andere bestemmingen. Deze data is alleen beschikbaar op arbeidsmarktregio (ZHZ) (bron: CBS/AZW).
- In de regio Waardenland zijn er in 2022 3250 medewerkers uitgestroomd uit de sector zorg en welzijn (grijze lijn). Daarnaast is er een piek te zien in de uitstroom naar overige branches (oranje lijn) in 2021. Deze piek wordt veroorzaakt door corona. Naast deze piek is te zien dat de uitstroom naar overige branches over de jaren heen wel stijgt. Ook de uitstroom binnen een branche stijgt over de jaren heen.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

6G. Gediplomeerden zorg en welzijn

- De grafieken tonen de ontwikkeling van het aantal gediplomeerden in opleidingen voor zorg en welzijn. Deze data is alleen beschikbaar op arbeidsmarktregio (ZHZ) (bron: CBS/AZW).
- De regio Waardenlanden kent een lichte daling in het aantal MBO gediplomeerden in zorg en welzijn. Deze daling is te zien in alle drie de opleidingsgroepen. Het aantal hbo-gediplomeerden vertoont meer verschillen over de jaren heen. De opleiding tot verpleegkundige is sinds 2016 redelijk stabiel gebleven.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

B. Zorg in de regio (per sector)

Regiobeeld
Waardenland

B. Totaaloverzicht zorgkosten

Totaal gedeclareerde zorgkosten in zorgkantoorregio: Waardenland in 2020

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op : 426503 inwoners

Zorgsoort	Gedeclareerde zorgkosten	Kosten per verzekerde jaar	Kosten verwacht per verzekerde jaar t.o.v. Nederland	Afwijking t.o.v. Nederland
kosten_eerstelijns_ondersteuning	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	0,00%
kosten_eerstelijnsverblijf	€ 8.548.900,71	€ 20,04	€ 16,92	18,46%
kosten_farmacie	€ 132.531.329,95	€ 310,74	€ 297,16	4,57%
kosten_generalistische_basis_ggz	€ 5.885.637,39	€ 13,80	€ 13,39	3,06%
kosten_geriatrische_revalidatiezorg	€ 16.465.298,04	€ 38,61	€ 39,10	-1,26%
kosten_grensoverschrijdende_zorg	€ 3.139.774,22	€ 7,36	€ 11,56	-36,32%
kosten_gzsp	€ 410.833,51	€ 0,96	€ 0,44	119,08%
kosten_huisarts_consult	€ 21.634.086,84	€ 50,72	€ 47,30	7,23%
kosten_huisarts_inschrijftarief	€ 32.762.600,83	€ 76,82	€ 74,89	2,57%
kosten_huisarts_mdz	€ 16.669.363,42	€ 39,08	€ 39,27	-0,47%
kosten_huisarts_overig	€ 20.013.113,92	€ 46,92	€ 62,15	-24,50%
kosten_hulpmiddelen	€ 42.103.988,74	€ 98,72	€ 95,11	3,79%
kosten_kraamzorg	€ 8.956.130,37	€ 21,00	€ 18,06	16,27%
kosten_langdurige_ggz	€ 1.644.670,76	€ 3,86	€ 8,89	-56,64%
kosten_medisch_specialistische_zorg	€ 580.661.758,46	€ 1.361,45	€ 1.337,14	1,82%
kosten_mondzorg	€ 17.030.846,18	€ 39,93	€ 42,69	-6,46%
kosten_overig	€ 4.916.066,53	€ 11,53	€ 17,64	-34,66%
kosten_paramedische_zorg_fysiotherapie	€ 10.552.179,65	€ 24,74	€ 27,88	-11,26%
kosten_paramedische_zorg_overig	€ 5.846.131,89	€ 13,71	€ 17,20	-20,31%
kosten_specialistische_ggz	€ 75.944.972,85	€ 178,06	€ 207,30	-14,10%
kosten_verloeskundige_zorg	€ 7.273.864,46	€ 17,05	€ 19,79	-13,84%
kosten_verpleging_en_verzorging	€ 90.437.534,31	€ 212,04	€ 200,17	5,93%
kosten_ziekenvervoer_liggend	€ 14.307.304,79	€ 33,55	€ 34,48	-2,70%
kosten_ziekenvervoer_zittend	€ 2.169.949,43	€ 5,09	€ 5,92	-14,13%

In totaal is er in 2020 in zorgkantoorregio Waardenland € 1.119.906.337 aan zvw zorg gedeclareerd.

Bron: VEKTIS open data 2020, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

1. Huisartsenzorg

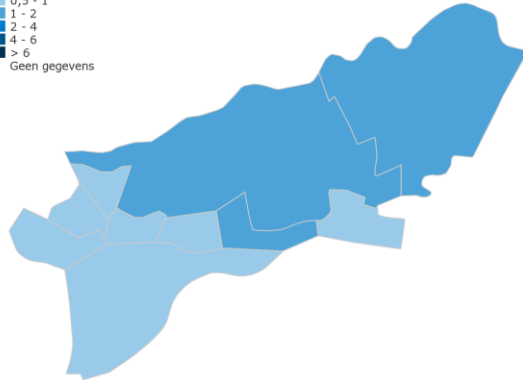
- A. Aanbod
- B. Consulten
- C. Zorgkosten
- D. Capaciteit
- E. Zorgkosten: huisartsenzorg

1A. Huisartsenzorg - aanbod

Nabijheid Huisartsenpraktijk

Gemiddelde afstand (km)

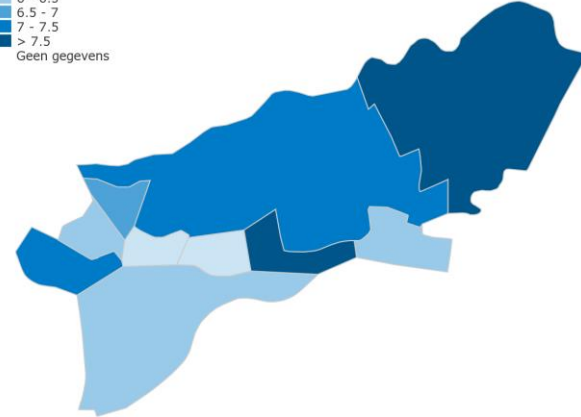

Bron: CBS Nabijheidsstatistiek | 2018

- In de regio Waardenland wonen inwoners over het algemeen (zeer) dichtbij een huisartsenpraktijk.
- In de landelijke, uitgestrektere gebieden wonen inwoners iets verder weg van de huisartsenpraktijk.

Huisartsenaanbod

Aantal huisartsen per 10.000 inwoners

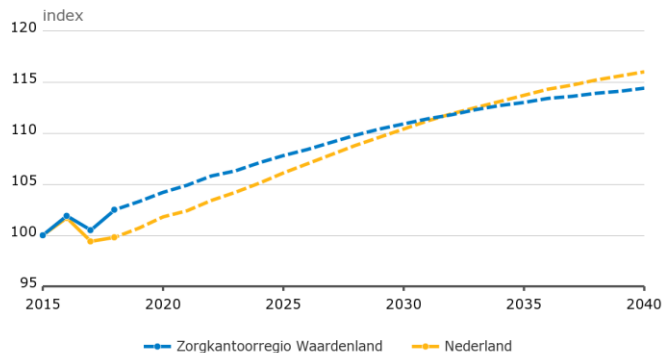

Bron: beroepenregistraties in de Gezondheidszorg, Nivel | 2022

- Het aantal huisartsen per 10.000 inwoners verschilt sterk per gemeente in de regio Waardenland.
- In Papendrecht en Sliedrecht is deze verhouding het laagst.
- In Vijfheerenlanden en Hardinxveld-Giessendam is de verhouding het hoogst.
- In de regio zijn qua huisartsenaanbod duidelijke lokale verschillen waar te nemen.

1B. Huisartsenzorg - consulten

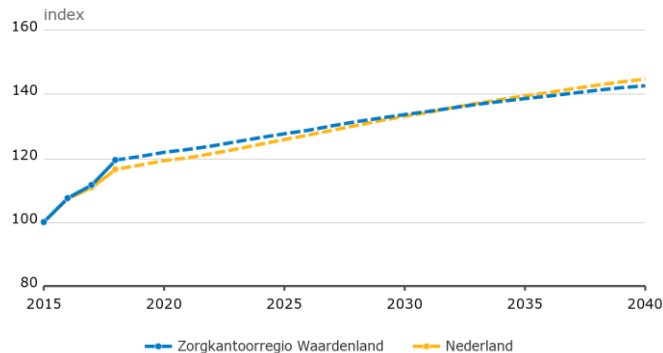
Huisartsconsulten

Bron: Vektis, projecties RIVM

- Het aantal reguliere huisartsconsulten is in 2040 70.450 per jaar meer dan in 2023; een stijging van 7,6%.
- De stijging van het aantal reguliere huisartsconsulten in de regio Waardenland is zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- In Waardenland vlakt de stijging van consulten rond 2030 af. Dit is opvallend gezien de vergrijzing en stijging van chronische aandoeningen, maar kan mogelijk gerelateerd zijn aan de geringere verwachte bevolkingsgroei. De stijgende zorgvraag van 70.450 consulten meer per jaar in 2040 t.o.v. 2023 in de regio dient opgevangen te worden door de huisartsen terwijl de druk op de praktijken nu al hoog is.

Huisartsconsulten

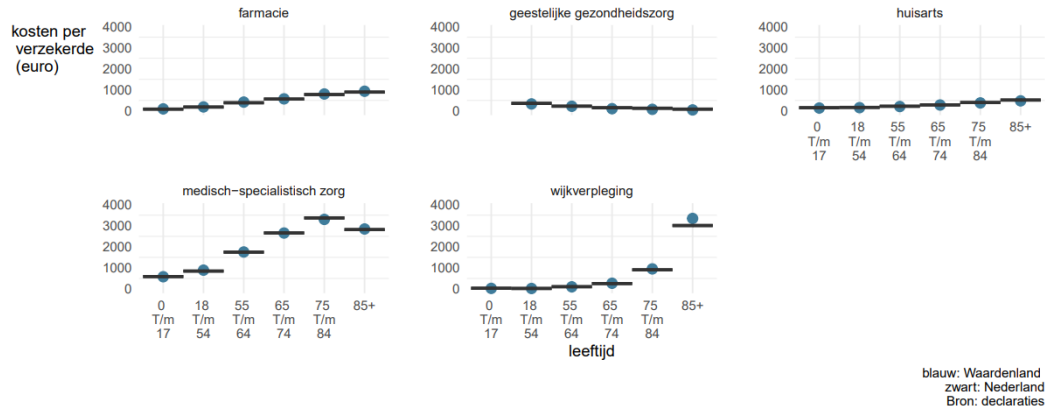

Bron: Vektis, projecties RIVM

- Het aantal telefonische huisartsconsulten is in 2040 82.540 per jaar meer dan in 2023; een stijging van 12,3%.
- De stijging van het aantal telefonische huisartsconsulten in de regio Waardenland is licht zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- Ook hier geldt: De stijgende zorgvraag van 82.450 telefonische consulten meer per jaar in 2040 t.o.v. 2023 in de regio dient opgevangen te worden door de huisartsen terwijl de druk op de praktijken nu al hoog is.

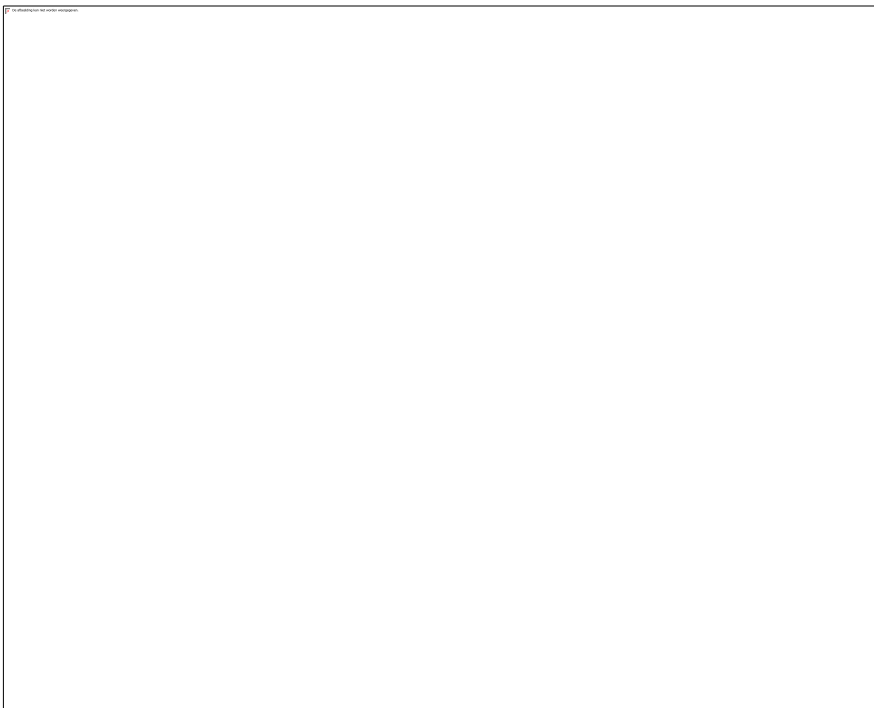
1C. Huisartsenzorg - zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

- De gemiddelde kosten voor huisartsenzorg liggen in de regio Waardenland voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.
- Kosten per verzekerde per jaar zijn €50,72 voor consulten, €76,82 voor inschrijftarief, €39,08 voor multidisciplinaire zorg en €46,62 voor overig kosten van huisartsenzorg.
- Het totaaloverzicht zorgkosten en de kosten verwacht per verzekerde jaar t.o.v. Nederland geven aan dat de kosten voor consulten hoger liggen dan verwacht (7,23%), terwijl de overige kosten huisartsenzorg (-24,6%) aanzienlijk lager liggen.

1D. Huisartsenzorg - capaciteit

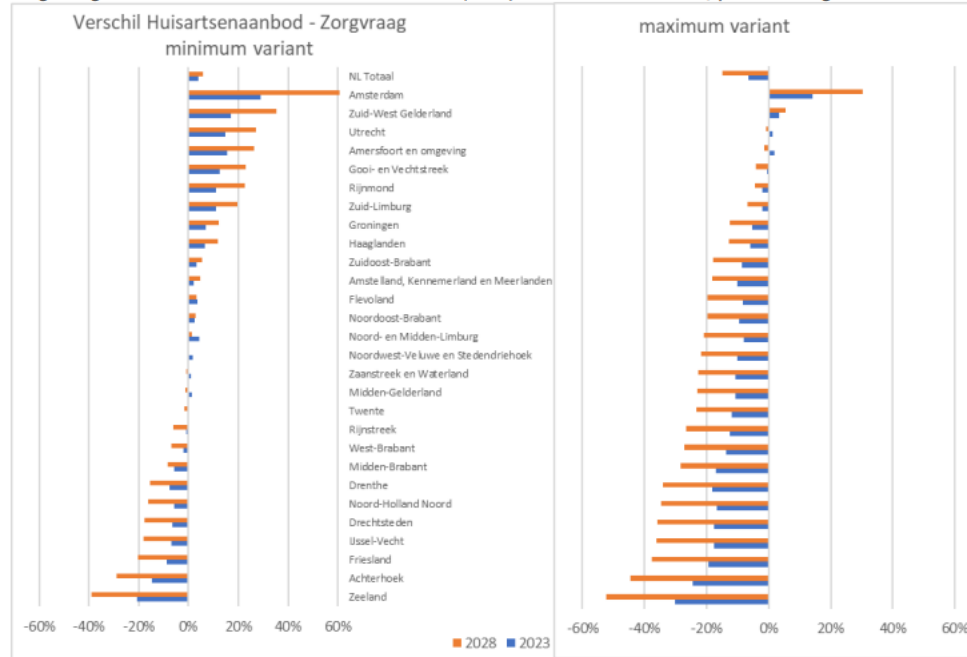

Bron: NIVEL

- Uit het onderzoek van de NIVEL naar 15 verschillende arbeidsmarktknelpunten, is te zien dat er in de regio Zuid-Holland Zuid (regio Waardenland + Hoeksche Waard) een grote druk op de huisartsenzorg staat.
- De werkdruk bij de huisartsen is hoger dan het Nederlands gemiddelde op het merendeel van de knelpunten. De score is lager dan gemiddeld bij 'Doktersassistenten ervaren hoge werkdruk', 'tekorten aan doktersassistenten verwacht' en door de werkdruk is het ziekteverzuim in de praktijk hoog'. Een honderd procent score in de regio Zuid-Holland-Zuid van deelnemende huisartsenpraktijken aan het onderzoek komt naar voren bij: 'door de werkdruk moeite met toegewezen ANW diensten te vullen', 'tekorten aan huisartsen verwacht', (zelfstandig gevestigde) ervaren een hoge werkdruk' en 'heeft problemen associés en praktijkopvolgers te vinden'.
- Deze analyse toont aan dat er tekorten worden verwacht onder de huisartsen en doktersassistenten. Daarbij is het nu al lastig om ondersteunend personeel, associés en praktijkopvolgers te vinden.
- Op basis van de arbeidsmarktinformatie kunnen we concluderen dat er gemiddeld een hoog deeltijd percentage circa 0.6 fte is bij de medewerkers die werkzaam zijn in een huisartsenpraktijk en gezondheidscentra.

1D. Huisartsenzorg - capaciteit

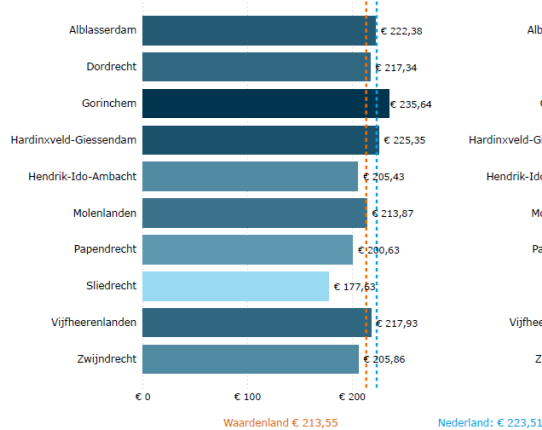
Figuur 3.11: Verschil in de verwachte ontwikkeling van het huisartsenaanbod en de ontwikkeling van de zorgvraag in 2023 en 2028 naar minimum variant (links) en maximum variant, per AZW-regio

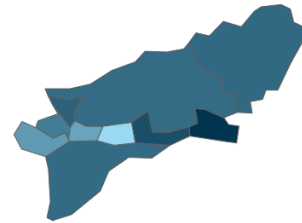
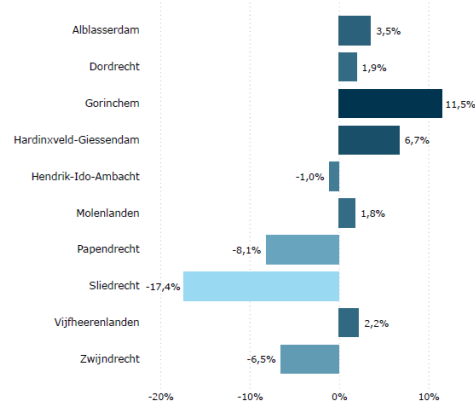
- Uit het onderzoek van de NIVEL naar het verschil in de verwachte ontwikkeling van het huisartsenaanbod en de ontwikkeling van de zorgvraag, is gebruik gemaakt van een minimum- en een maximumvariant in zorgvraag. Bij de minimumvariant ligt de jaarlijkse stijging van de zorgvraag (exclusief demografie) op 0,9% per jaar. Bij de maximumvariant is dit 1,8% per jaar. Deze zorgvraag is afgezet tegen de prognose voor het huisartsenaanbod, gebaseerd op de verwachte in- en uitstroom aan huisartsen.
- Een grotere uitstroom dan instroom aan huisartsen i.c.m. een toename aan zorgvraag, maakt dat er een negatief verschil zichtbaar is en er dus meer vraag dan aanbod zal ontstaan.

1E. Huisartsenzorg – zorgkosten (consult + inschrijftarief + multidisciplinair + overig)

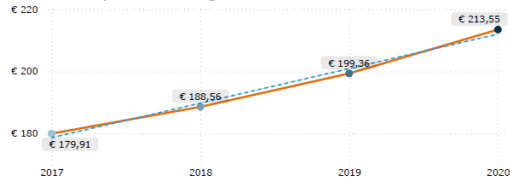
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

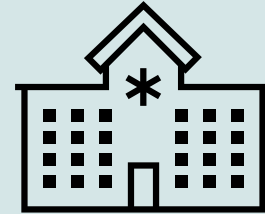

Bron: VEKTTIS open data 2020, Gecombineerd: Huisarts consult, inschrijftarief, multidisciplinaire en overig, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

- De kosten van huisartsenzorg liggen in Waardenland lager dan in Nederland.
- In Sliedrecht zijn de kosten van huisartsenzorg aanzienlijk lager dan verwacht (17,4%). Het aanbod van huisartsen per 10.000 inwoners is in Sliedrecht ook het laagst in de regio.
- De kosten voor huisartsenzorg zijn het hoogst in Gorinchem. Deze kosten zijn ook aanzienlijk hoger dan verwacht (11,5%).

2. Medisch specialistische zorg

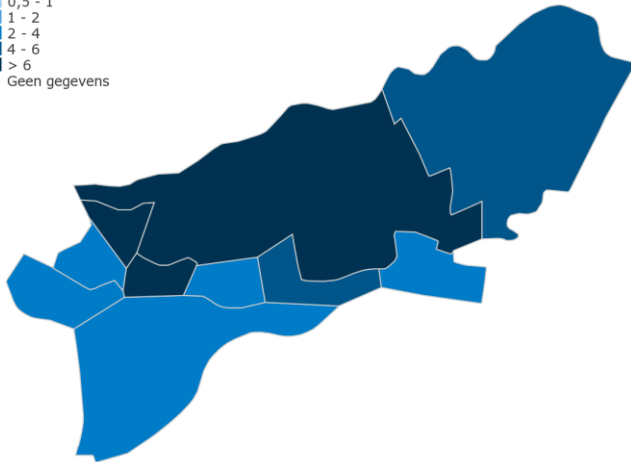
- A. Locaties ziekenhuizen
- B. Aantal DBC's
- C. Wachttijden
- D. Zorgkosten
- E. Zorgkosten: medisch specialistische zorg

2A. MSZ – locaties ziekenhuizen

Nabijheid Ziekenhuis (incl. buitenpoli's)

Gemiddelde afstand (km)

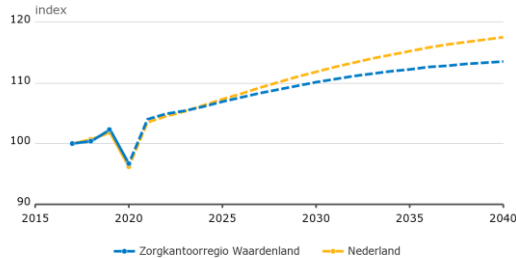
In de regio Waardenland zijn twee ziekenhuizen (hoofdlocaties):

- Beatrixziekenhuis Gorinchem
- Albert Schweitzer Ziekenhuis (Dordrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht)

- In de regio Waardenland is de afstand tot ziekenhuislocaties (in kilometers) relatief groot. In de gemeenten Alblasserdam, Molenlanden en Papendrecht is de afstand het grootst.
- Inwoners van de regio Waardenland bezoeken ook ziekenhuizen buiten de regio. Zo is voor inwoners van Vijfheerenlanden Antonius Ziekenhuis Nieuwegein meer nabij.

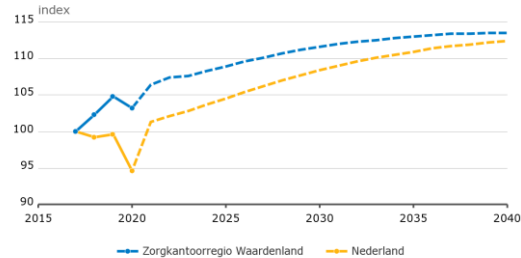
2B. MSZ – aantal DBC's

Patiënten met één of meer DBC's (Totaal) in ziekenhuizen (Totaal)

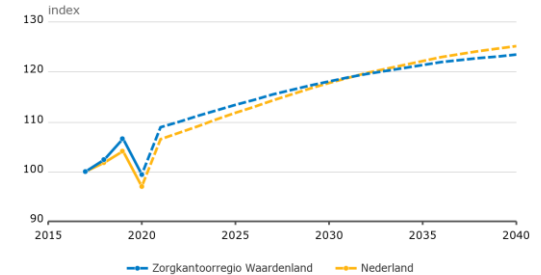
Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

Patiënten met één of meer DBC's (Totaal) in ziekenhuizen (UMC's)

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

DBC's (Totaal) in ziekenhuizen (Totaal)

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

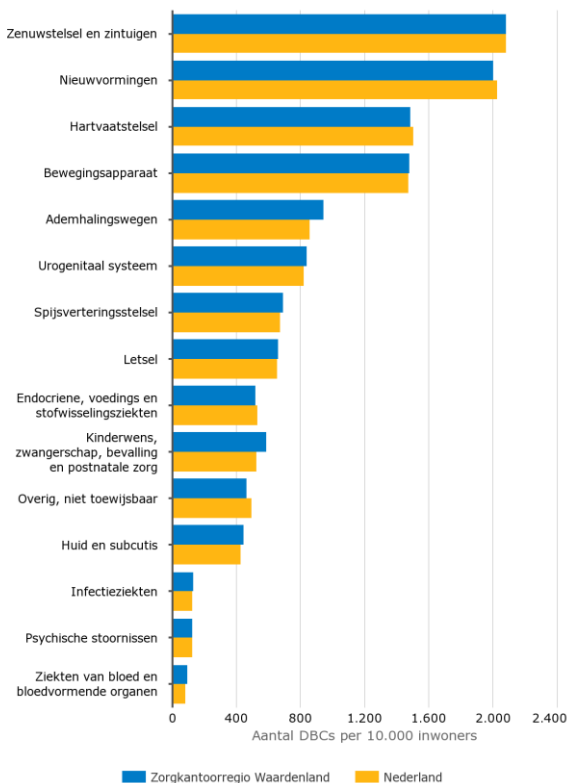
- Het aantal patiënten in de regio Waardenland dat onder behandeling is in een algemeen ziekenhuis stijgt van 183.920 in 2023 naar 198.060 in 2040; dit is een stijging van 14.140 personen, een toename van 7,7%.
- Het aantal patiënten in de regio Waardenland dat onder behandeling is in een algemeen ziekenhuis stijgt in de regio Waardenland minder sterk dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- Vanaf 2030 vlakt de stijging van het aantal patiënten in Waardenland af terwijl die gemiddeld in Nederland sterker toeneemt.

- Het aantal patiënten in de regio Waardenland dat onder behandeling is in een UMC stijgt van 19.550 in 2023 naar 20.630 in 2040; dit is een stijging van 1.080 personen, een toename van 5,5%.
- De stijging van het aantal patiënten in de regio Waardenland dat onder behandeling is in een UMC is sterker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- De stijging kan duiden op een populatie van patiënten met een complexe zorgvraag die niet in de regio behandeld kunnen worden. De samenwerking van ziekenhuizen in de regio, met bijvoorbeeld Erasmus MC is goed.

- Het aantal DBC's in de regio Waardenland stijgt met 4,5% in de periode 2023-2040.
- De stijging van het aantal DBC's in de regio Waardenland is iets zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- Vanaf 2030 is de stijging in Nederland sterker dan in Waardeland. Dit is in lijn de afvlakking van de stijging van het aantal patiënten met een DBC in de regio in vergelijking met Nederland.

2B. MSZ – aantal DBC's

DBC's per hoofdgroep in Waardenland in 2019

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking RIVM

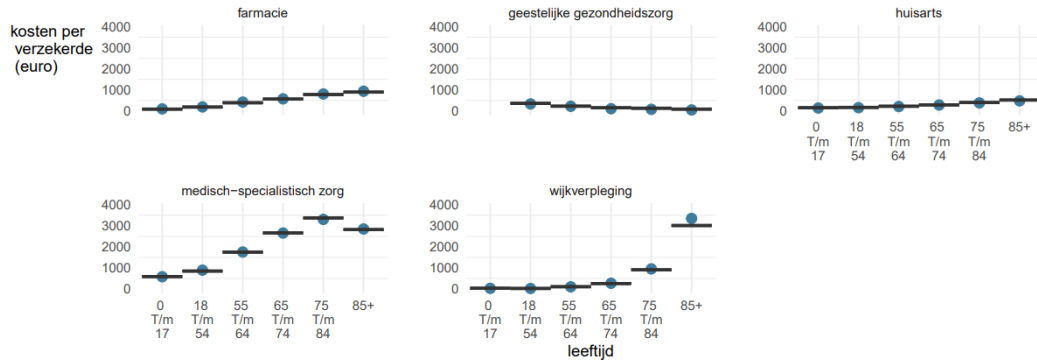
- De grafiek toont het aantal gestarte ziekenhuistrajecten (DBC's) in de regio Waardenland en in Nederland per hoofdgroep: een cluster van diagnoses; een patiëntgroep toont trajecten van een specifieke diagnose. Inwoners kunnen meerdere ziekenhuistrajecten volgen en daarmee in meerdere groepen voorkomen. Op regiobeeld.nl zijn ook uitsplitsingen van de hoofdgroep beschikbaar.
- Het relatief aantal DBC's per 10.000 inwoners is in Waardenland vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde. Het aantal DBC's is hoger dan gemiddeld in Nederland voor: ademhalingswegen; urogenitaal systeem (waar de patiëntgroep aandoeningen geslachtsorganen vrouw opvalt); spijsverteringsstelsel; huis en subcutis; kinderwens, zwangerschap, bevalling en postnatale zorg.

2C. MSZ – wachttijden

- De peildatum voor de wachttijden is 19 mei 2023.
- De wachttijden in het Beatrix ziekenhuis zijn online terug te vinden op de [website](#) voor polikliniek; opname/operatie; diagnostiek. In het Beatrix ziekenhuizen zijn de wachttijden voor de polikliniek bij meer dan de helft van de specialismen boven de Treeknorm waarbij de wachttijd bij MDL (27 weken) en urologie (30 weken) het langst is. Bij operaties valt de wachttijd van de helft van de operaties binnen de Treeknorm; de wachttijd is het langst bij de behandeling van spataderen (12 weken). De wachttijd van diagnostiek is binnen de Treeknorm.
- De wachttijden van het Albert Schweitzer zijn online terug te vinden via [deze website](#). De wachttijden zijn relatief het hoogst bij polikliniek van neurologie in Sliedrecht (125+ dagen polikliniek), initiële totale heupvervangning en knievervangning in Dordwijk (116+ dagen), reumatologie poliklinisch (121 dagen) en urologie polikliniek 120 en behandeling 143+ dagen.
- In de regio vallen de wachttijden MSZ voor urologie op.

2D. MSZ – zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

blauw: Waardenland
zwart: Nederland
Bron: declaraties

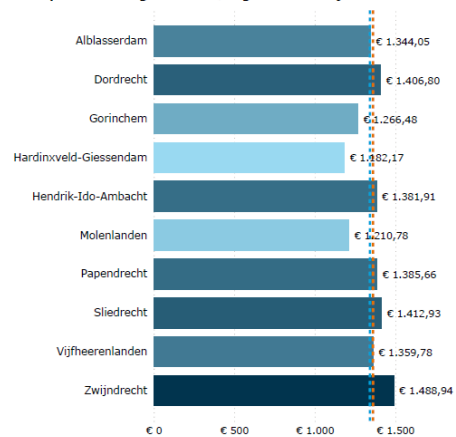
- De gemiddelde kosten voor medisch specialistische zorg liggen in de regio Waardenland voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.
- De gedeclareerde kosten van medisch specialistische zorg waren in 2020 €580.611.758,46. Dit betekent €1.361,45 per verzekerde per jaar. Omdat de verwachte kosten op basis van leeftijd €1.337,14 waren, komen de kosten voor medisch specialistische zorg 1,81% boven de verwachting uit.

2E. MSZ – capaciteit

- Op dit moment hebben we geen inzicht in de beschikbare MSZ capaciteit in de regio Waardenland. Wij hebben hiervan geen informatie ontvangen. Dit vraagt om een nadere analyse.

2F. MSZ – zorgkosten

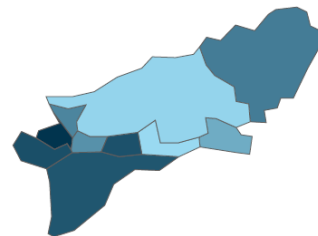
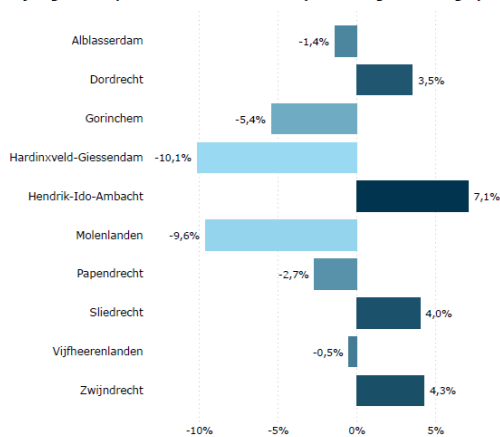
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

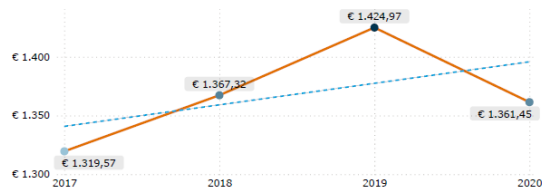
Waardenland € 1361,45

Nederland: € 1341,79

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantor

Bron: VEKTIS open data 2020, Medisch specialistische zorg, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

- De zorgkosten voor medisch specialistische zorg waren in 2020 in de regio Waardenland hoger dan gemiddeld in Nederland. In de regio was de trend van zorgkosten voor medisch specialistische zorg stijgend, maar in 2020 daalde dit in verband met corona.
- In Molenlanden en Hardinxveld-Giessendam zijn de kosten van medisch specialistische zorg het laagst en ook +/- 10% lager t.o.v. verwacht.
- In Zwijndrecht zijn de kosten van medisch specialistische zorg het hoogst (€1.488,94) en in Hendrik-Ido-Ambacht liggen de kosten 7,1% hoger dan verwacht.

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

3. Acute zorg

- A. Acute zorgvoorzieningen
- B. Bezoeken huisartsenpost en SEH

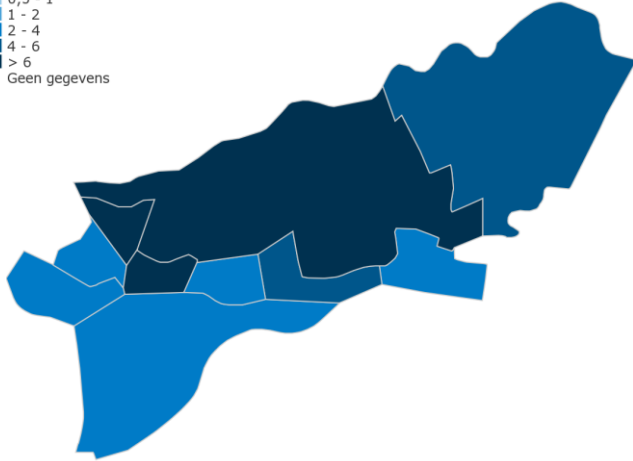

- Conform de opdracht uit IZA wordt met het ROAZ-beeld voor ROAZ-regio Zuidwest Nederland inzicht gegeven in enerzijds de capaciteit van het acute zorgaanbod in de regio en de kwaliteitsparameters geldend in de acute zorg en anderzijds de prognoses en ontwikkelingen in zorgbehoefte en andere relevante informatie over de bevolking van de regio. Het ministerie van VWS heeft via het RIVM landelijke data beschikbaar gesteld voor het opstellen van het ROAZ-beeld. Aanvullend daaraan is een extra data-uitvraag gedaan bij ketenpartners in ROAZ Zuidwest Nederland. Zij zijn geïnterviewd om informatie op te halen ten aanzien van kansen en knelpunten voor de duurzame borging van de toegankelijkheid, beschikbaarheid en kwaliteit van acute zorg in de toekomst. Met de combinatie van deze aanvullende informatie is getracht tot een beter toepasbaar ROAZ-beeld te komen. Daarbij wordt uitdrukkelijk gesteld dat dit het startpunt biedt voor het opstellen van het ROAZ-plan.
- Om zoveel mogelijk ook al in de beeld-fase aansluiting te zoeken bij de regiobeelden, die op het niveau van de zorgkantoren worden gemaakt, zijn sub-analyses ten aanzien van de acute zorgketen voor de vijf zorgkantoorregio's gemaakt. Deze analyses zijn te vinden in de versie die regionaal met de ketenpartners wordt gedeeld. Dit is in lijn met het verzoek vanuit IZA om te streven naar inhoudelijke congruentie tussen voor de regio relevante regiobeelden en op elkaar aansluitende processen.

3A. Acute zorg – acute zorgvoorzieningen

Nabijheid Ziekenhuis (incl. buitenpoli's)

Gemiddelde afstand (km)

In de regio Waardenland zijn twee SEH's:

1. Albert Schweitzer Ziekenhuis Dordrecht
2. Rivas Beatrixziekenhuis Gorinchem

In de regio Waardenland zijn twee huisartsenposten:

1. Huisartsenpost Drechtdokters
2. Centrale Huisartsenpost Gorinchem

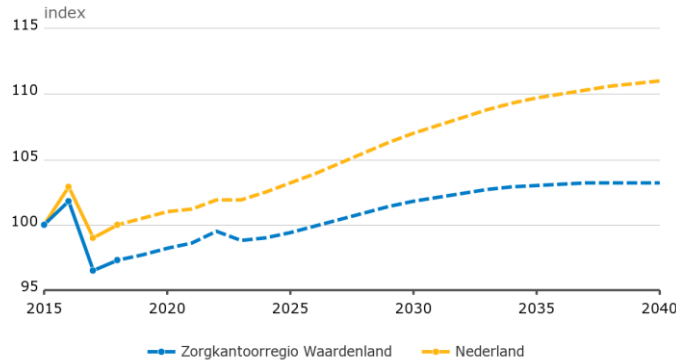
In de regio Waardenland is er een aanbieder van acute GGZ:

1. Yulius Sliedrecht

In de regio Waardenland is de afstand tot SEH's en huisartsenposten (in kilometers) relatief ver.

3B. Acute zorg – bezoeken huisartsenpost en SEH

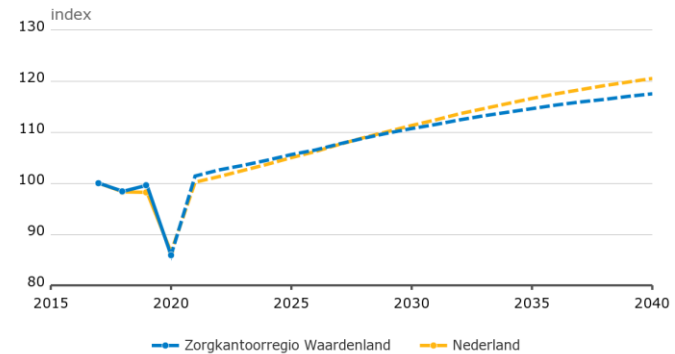
Huisartsconsulten

Bron: Vektis, projecties RIVM

- Het aantal bezoeken aan de huisartsenpost is in 2040 2.530 per jaar meer dan in 2023; een stijging van 4,5%.
- De stijging van het aantal bezoeken aan de huisartsenpost is in de regio Waardenland zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- De afstand naar de huisartsenpost is relatief ver. Ook wordt in de regio aangegeven dat bewoners relatief lang wachten tot ze naar de huisarts(enpost) gaan en daarmee soms te laat zijn en problemen zich hebben opgestapeld.

Spoedeisende zorgvragen in het ziekenhuis

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal bezoeken aan de SEH is in 2040 8.210 per jaar meer dan in 2023; een stijging van 11,9%.
- De stijging van het aantal bezoeken aan de SEH is in de regio Waardenland zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- Een stijging van 11,9% is iets lager dan in Nederland, maar deze stijging van de zorgvraag betekent een stijgende druk op de SEH en heeft implicaties voor de organisatie van zorg in de gehele keten.

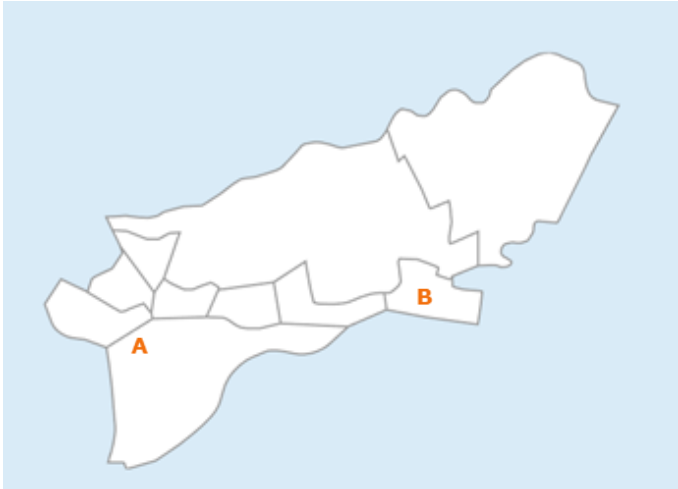
4. Geboortezorg

- A. Locaties acute verloskunde
- B. Aantal geboortes
- C. Kraamzorg
- D. Zorgkosten: kraamzorg
- E. Zorgkosten: verloskundige zorg

Aanvullende informatie volgt medio juni 2023 uit specifiek regiobeeld Geboortezorg. bron: ROAZ Zuid - West Nederland

4A. Geboortezorg – locaties acute verloskunde

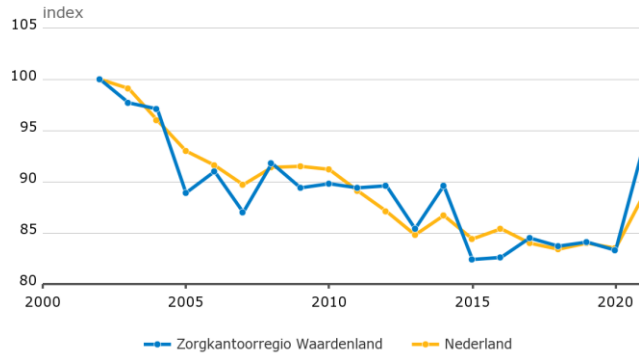
In de regio Waardenland zijn twee locaties voor acute verloskunde:

- A. Albert Schweitzer Ziekenhuis Dordrecht:
- B. Rivas Beatrixziekenhuis Gorinchem:

We hebben geen inzicht in het aantal bevallingen op de twee locaties. Door het ROAZ Zuid-West Nederland is een uitvraag gedaan bij de twee Verloskundig Samenwerkings Verbanden (VSV) uit de regio. Deze informatie is eind juni bekend. Na deze datum wordt beoordeeld of dit kan worden toegevoegd aan dit regiobeeld

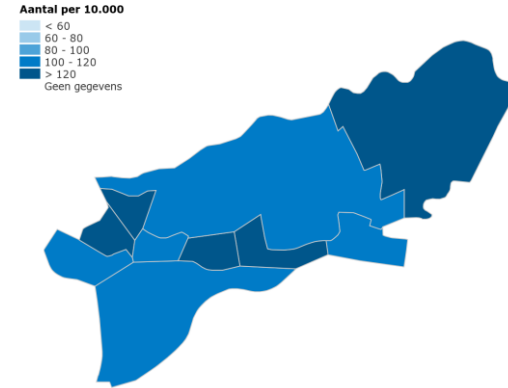
4B. Geboortezorg – aantal geboortes

Trend in levend geboren kinderen

Bron: Bevolkingsstatistiek, CBS, bewerking RIVM

Aantal levend geboren kinderen in 2021

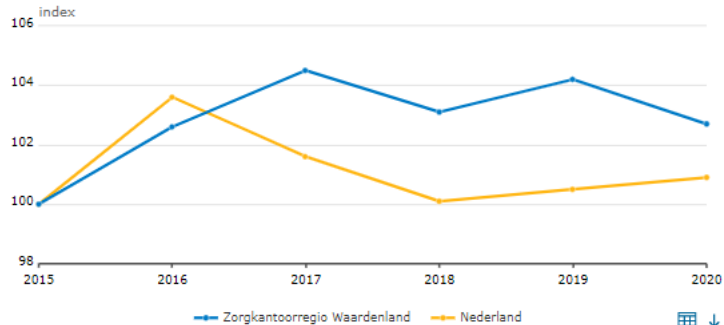

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS)

- Het aantal levend geboren kinderen laat in de regio Waardenland in de periode 2002 – 2021 een dalende trend zien. De daling is ongeveer gelijk aan de gemiddelde trend in Nederland.
- Het aantal levend geboren kinderen in de regio Waardenland bedroeg 5.080 in 2021.
- In Waardenland is een corona-effect waar te nemen met een piek in 2021.
- Het aantal levend geboren kinderen lag in 2021 relatief het hoogst in Vijfheerenlanden (140,8 per 10.000) en Hardinxveld-Giessendam (137,4 per 10.000).
- Het aantal levend geboren kinderen in de regio Waardenland per 10.000 is relatief hoog.
- Het aantal levend geboren kinderen lag in 2021 relatief het hoogst in Vijfheerenlanden (140,8 per 10.000), Hardinxveld-Giessendam (137,4), Alblasserdam (127,6), Sliedrecht (125,8) en Hendrik-Ido-Ambacht (120,6).

4C. Geboortezorg – kraamzorg

Kraamzorg

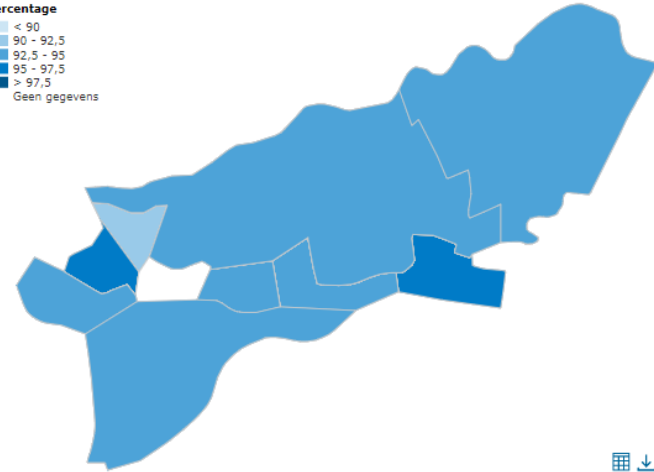
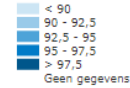
Bron: Vektis

- Het gebruik van kraamzorg is in de afgelopen 5 jaar in de regio Waardenland harder gestegen dan in Nederland.

Percentage kraamzorg in 2020

Percentage

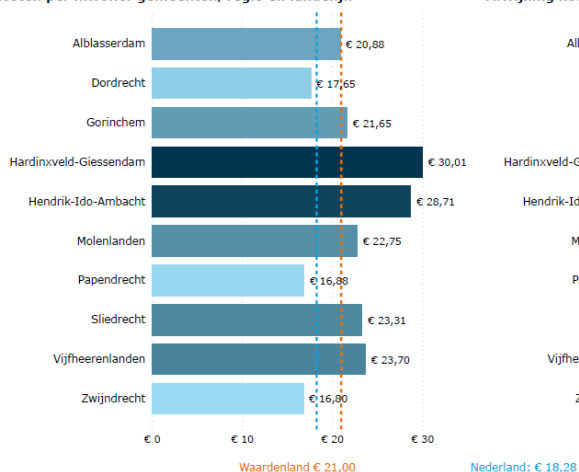
Bron: Vektis

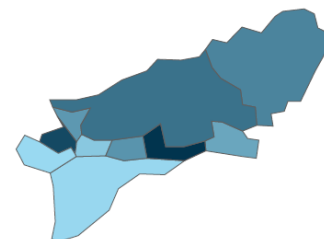
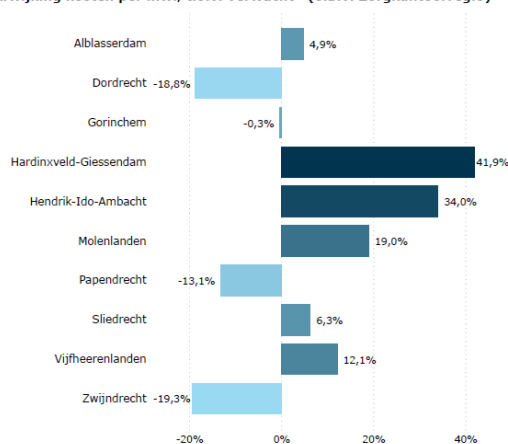
- In de meeste gemeenten wordt in 92,5%-95% van de geboortes kraamzorg ingezet.
- Dit percentage ligt het laagst in Alblasterdam en het hoogst in Hendrik-Ido-Ambacht en Gorinchem.

4D. Geboortezorg – zorgkosten kraamzorg

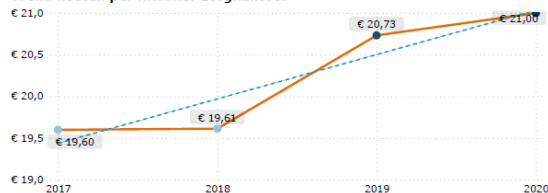
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantoorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

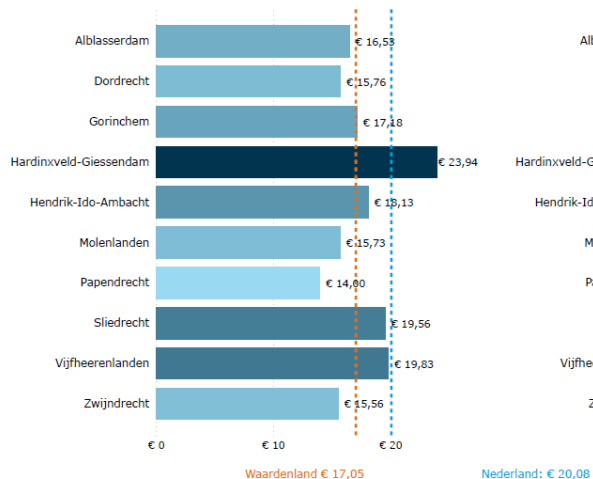

Bron: VEKTIS open data 2020, Kraamzorg, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

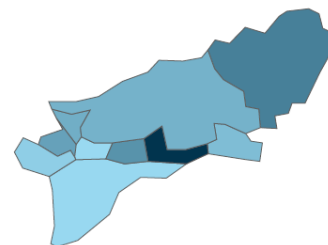
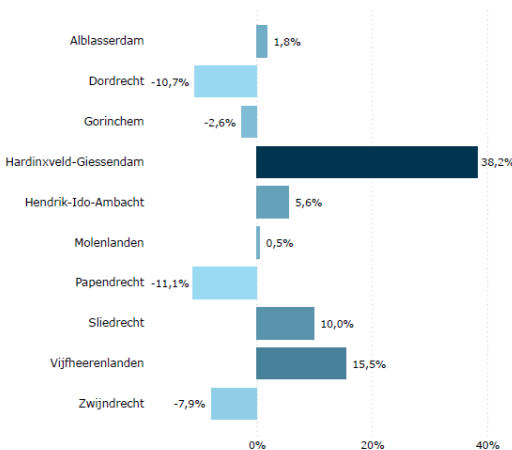
- De kosten van kraamzorg zijn in Waardenland iets hoger dan in Nederland.
- De kosten van kraamzorg zijn het hoogst in Hardinxveld-Giessendam en Hendrik-Ido-Ambacht en deze kosten liggen ook hoger dan verwacht (tot +41,9%). Dit zijn ook gemeente waar het aantal geboortes hoog ligt.
- De kosten van kraamzorg zijn lager in Dordrecht, Zwijndrecht en Papendrecht en liggen ook lager dan verwacht (tot -19,3%).

4D. Geboortezorg – zorgkosten verloskundige zorg

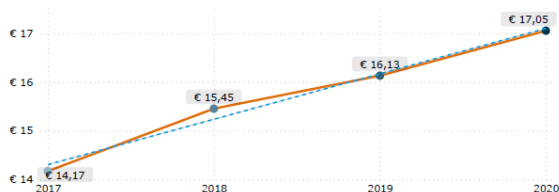
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

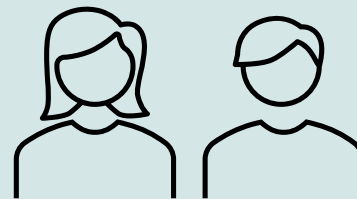
Bron: VEKTIS open data 2020, Verloskundige zorg, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

- De kosten van verloskundige zorg zijn in Waardenland iets lager dan in Nederland.
- De kosten van verloskundige zorg zijn het hoogst in Hardinxveld-Giessendam en liggen ook hoger dan verwacht (+38,2%). Dit is ook een gemeente waar het aantal geboortes hoog ligt.
- De kosten van verloskundige zijn het laagst in Papendrecht en liggen ook lager dan verwacht (-11,1%).

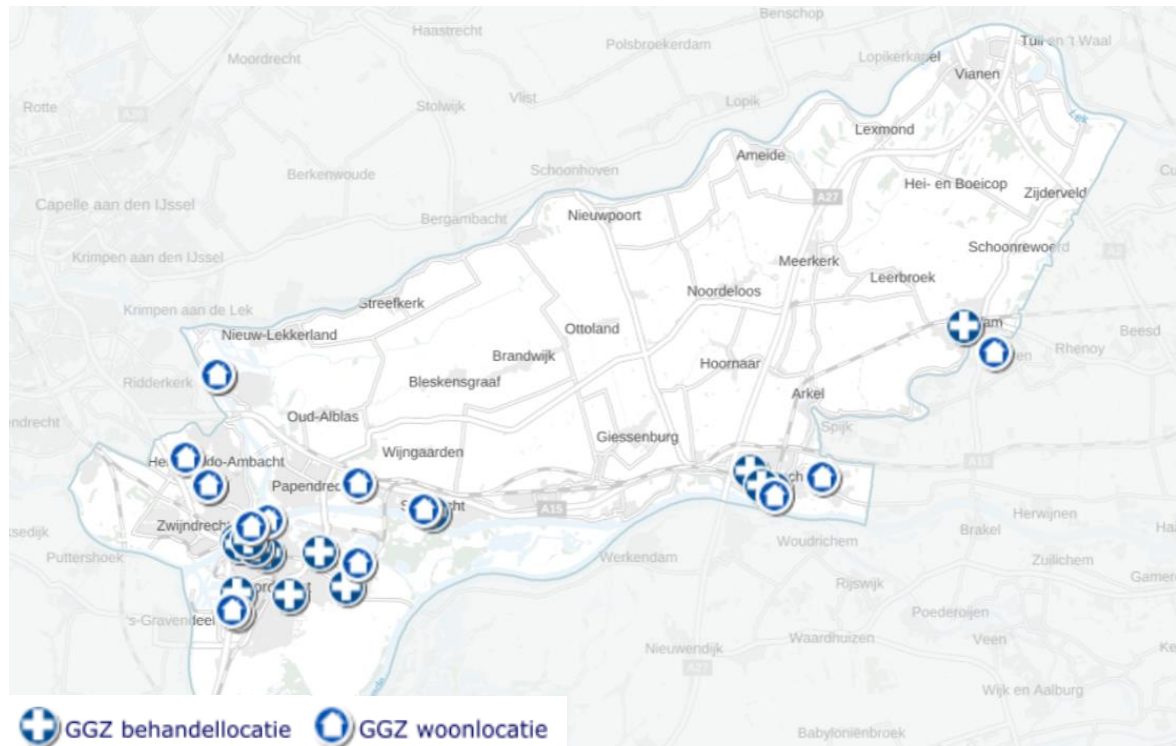
5. Geestelijke gezondheidszorg

- A. Locaties GGZ
- B. Aantal cliënten
- C. Ernstig psychiatrische aandoeningen
- D. Wachttijden voor behandeling
- E. Aantal cliënten langdurige GGZ
- F. Wachttijden langdurige GGZ
- G. Zorgkosten
- H. Zorgkosten: Geestelijke gezondheidszorg
- I. GGZ aantal cliënten Basis GGZ
- J. GGZ aantal cliënten Specialistische GGZ zonder verblijf
- K. GGZ aantal cliënten Specialistische GGZ met verblijf

Aanvullende informatie volgt medio juni 2023 uit specifiek regiobeeld Cruciale Geestelijke gezondheidszorg. bron: ZN-GGZ aanbieders

5A. GGZ – locaties GGZ

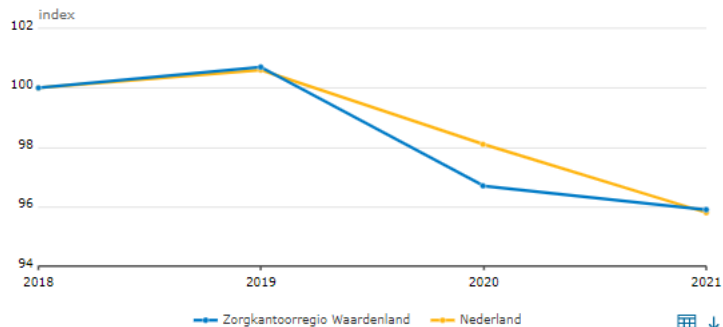

In de regio Waardenland zijn de belangrijkste GGZ-aanbieders:

- Julius GGZ
- Perspektief
- Eleos
- De Hoop GGZ
- Antes /Parnassiagroep verslavingszorg
- Boba

5B. GGZ – aantal cliënten

Patiënten GGZ totaal

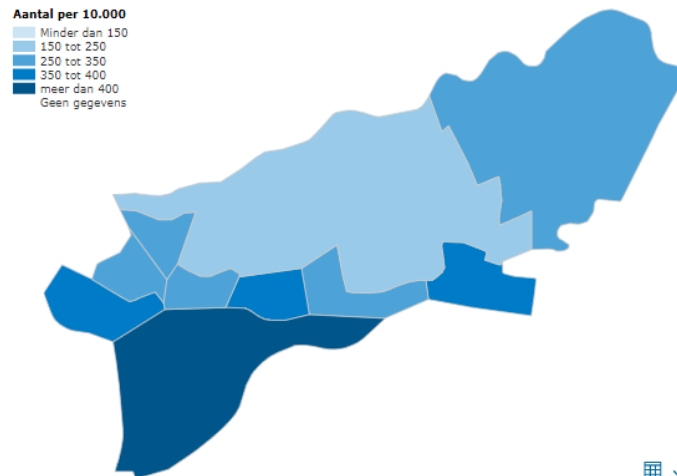

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het relatief aantal patiënten in de GGZ daalt in Waardenland en de trend is vergelijkbaar met Nederland.
- In regio Waardenland waren er in 2021 15.480 GGZ patiënten.

Patiënten GGZ totaal in 2021

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

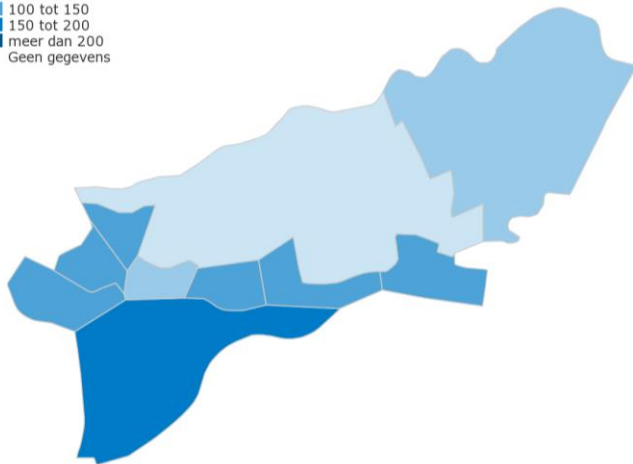

- De kaart toont het aantal patiënten in de GGZ binnen de basisverzekering ZVW.
- Het relatief aantal patiënten is het hoogst in Dordrecht met 439 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 5.220). Het aantal is het laagst in Molenlanden met 230 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 1.020).

5C. GGZ – Ernstig psychiatrische aandoeningen

Patiënten met ernstige psychiatrische aandoeningen per 10.000 inwoners in 2021

Aantal per 10.000

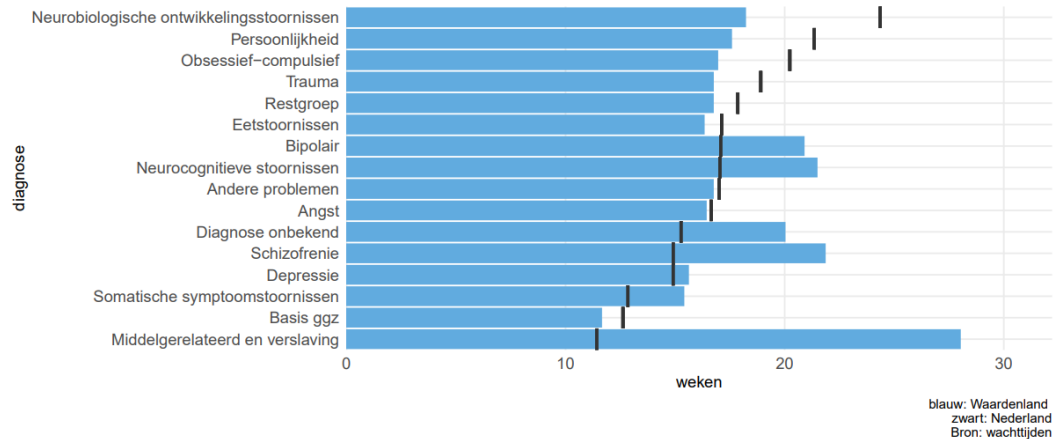

Bron: Vektis

- Het aantal cliënten met ernstige psychiatrische aandoeningen per 10.000 inwoners verschilt sterk per gemeente. De gemeente Dordrecht scoort het hoogst (151).
- Het relatief hoge aantal cliënten in Dordrecht komt overeen met het zorgaanbod, want in Dordrecht bevinden zich verreweg de meeste GGZ wonen locaties.

5D. GGZ – Wachttijden voor behandelingen

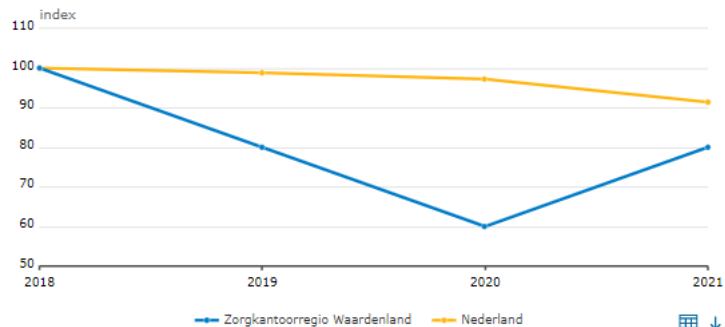
De grafiek toont de wachttijden (in weken) voor behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg, in de regio en in Nederland (peildatum: mei 2022).

- De gemiddelde wachttijden voor GGZ liggen in de regio Waardenland voor ongeveer de helft van de behandelingen lager dan het landelijk gemiddelde.
- Voor behandelingen voor bipolair, neurocognitieve stoornissen, diagnose onbekend, schizofrenie, depressie en somatische symptoomstoornissen liggen de wachttijden hoger dan het landelijk gemiddelde. Voor de middelgerelateerde- en verslavingsbehandelingen is de wachttijd zelfs het dubbele van het landelijk gemiddelde.
- De wachttijdinformatie heeft als peildatum mei 2022 en de verwachting vanuit de regio is dat de informatie niet geheel representatief is voor de huidige wachttijden.
- De lange wachttijd voor middelengerelateerd en verslaving wordt herkend er is een beperkt aanbod beschikbaar in de regio.

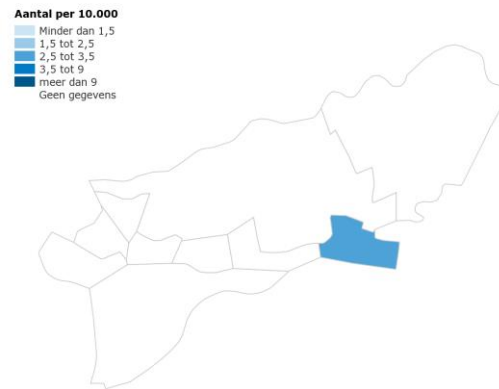
5E. GGZ – Aantal cliënten langdurige GGZ

Patiënten Langdurige GGZ Zvw

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Langdurige GGZ Zvw in 2021

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

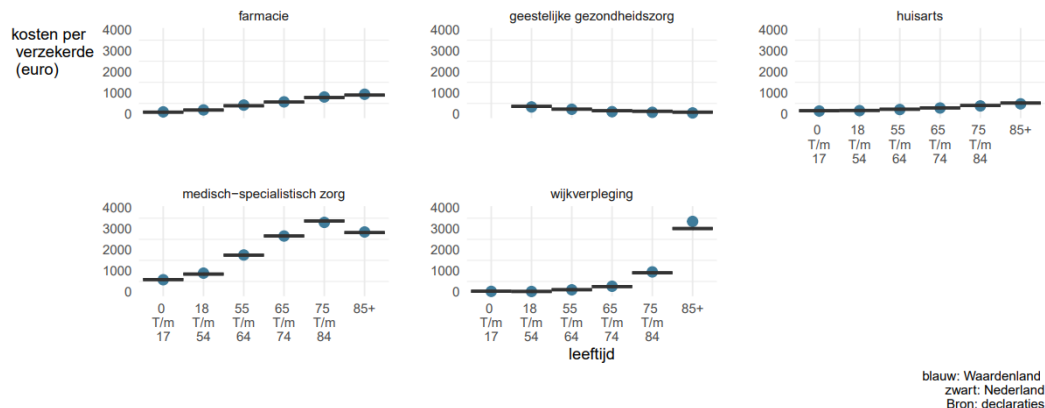
- Het aantal cliënten in de langdurige GGZ nam sterk af tot 2020 en is weer toegenomen in 2021. Data over patiënten in langdurige GGZ is alleen beschikbaar voor Gorinchem.
- Het exacte aantal cliënten is na 01-01-2021, met de introductie van WLZ GGZ wonen, gestegen naar 2022: 326 cliënten, 2023: 373 cliënten. Huidige cijfers april 2023 laten een daling zien naar 358 cliënten.

5F. GGZ – Wachttijden langdurige GGZ

- Op dit moment hebben we geen inzicht in wachttijden langdurige GGZ zorg in de regio Waardenland. Wij hebben hierover geen informatie ontvangen. Dit vraagt om een nadere analyse.

5G. GGZ – zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

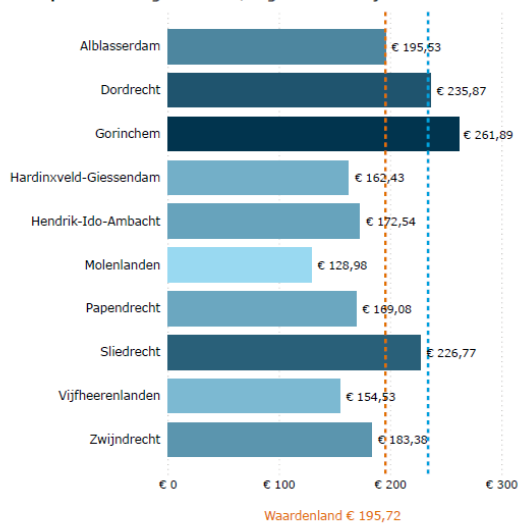

NB. De kolom zorgkosten bij de categorie 0 t/m 17 leeg is bij de GGZ, omdat dat onder Jeugdwet valt.

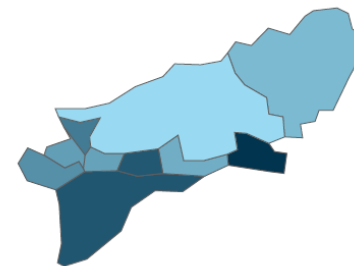
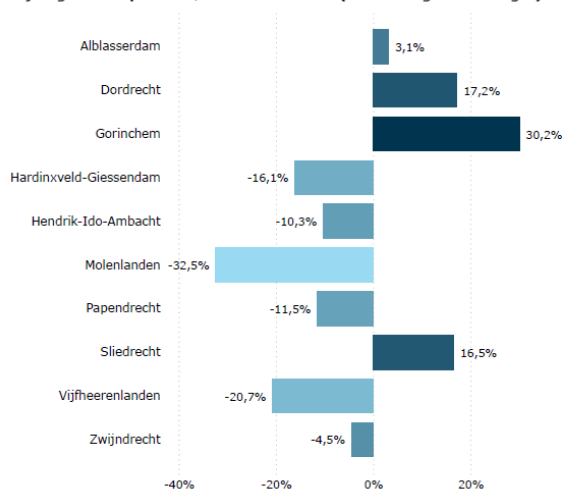
- De gemiddelde kosten voor GGZ liggen in de regio Waardenland voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.
- De gedeclareerde zorgkosten in 2020 in de regio Waardenland voor generalistische basis GGZ waren € 5.885.637,39 en dit is € 13,80 per verzekerde. De kosten van specialistische GGZ waren € 75.944.972,85 en € 178,06 per verzekerde per jaar; dit was ruim 13% minder dan verwacht. De kosten van langdurige GGZ zijn € 1.644.670,76 en dit komt neer op € 3,86 per verzekerde per jaar. Deze kosten zijn aanzienlijk lager dan verwacht; dit was namelijk € 8,89 en daarmee 55,6% lager ten opzichte van de verwachting.
- Zorgconsumptie van specialistische GGZ en met name langdurige GGZ in de regio is relatief laag.

5H. GGZ – zorgkosten

Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

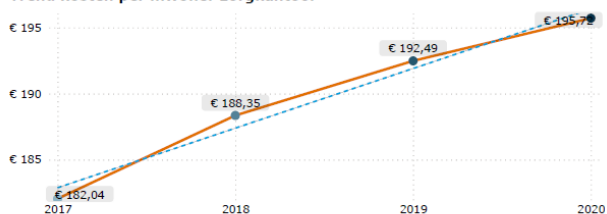

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

- De kosten van geestelijke gezondheidszorg liggen in Waardenland per inwoner lager dan gemiddeld in Nederland.
- In Gorinchem zijn de kosten het hoogst en wijken 30,2% af van de verwachting. Ook in Dordrecht en Sliedrecht zijn de kosten hoog en hoger dan de verwachting.
- In Molenlanden zijn de kosten relatief laag en ook lager ten opzichte van de verwachting.

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

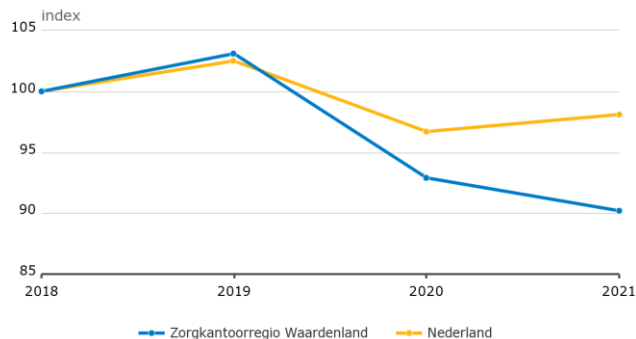

Bron: VEKTIS open data 2020, Gecombineerd: Generalistische Basis-, Specialistische- en langdurige GGZ, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

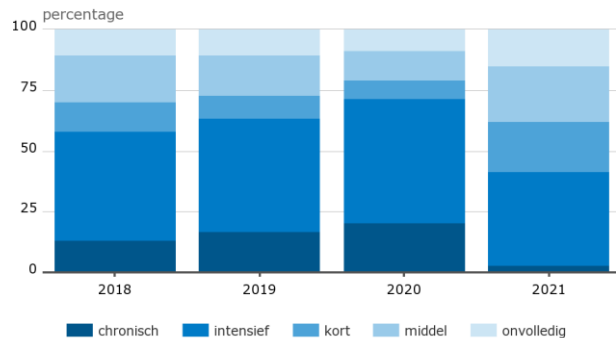
5I. GGZ – aantal cliënten Basis GGZ

Patiënten Basis GGZ

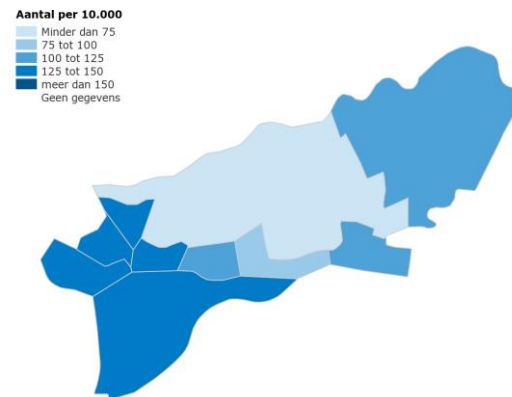
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Basis GGZ onderverdeling

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Basis GGZ in 2021

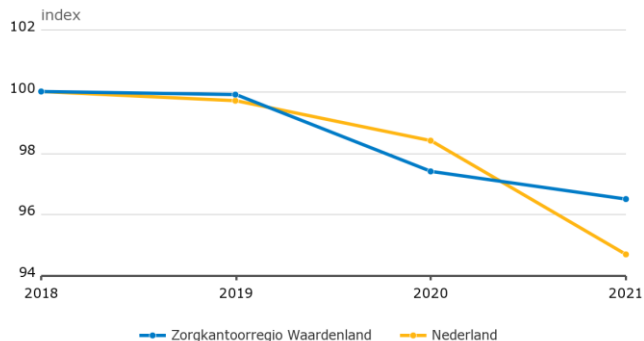

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het aantal cliënten in de basis GGZ is afgenomen vanaf 2019 tot 2021 en sterker dan gemiddeld in Nederland. Met name de chronische patiënten zijn afgenomen in Waardenland tussen 2020 en 2021.
- Het relatief aantal patiënten is het hoogst in Zwijndrecht met 144 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 640). Het aantal is het laagst in Molenlanden met 71 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 310).

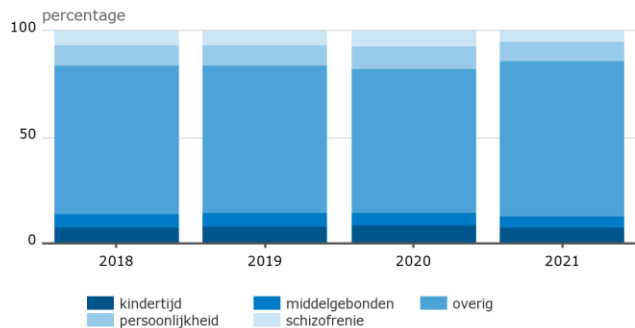
5K. GGZ – specialistische GGZ zonder verblijf

Patiënten Specialistische GGZ zonder verblijf

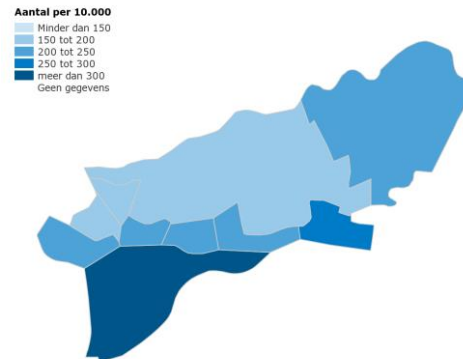
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Specialistische GGZ zonder verblijf onderverdeling

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Specialistische GGZ zonder verblijf in 2021

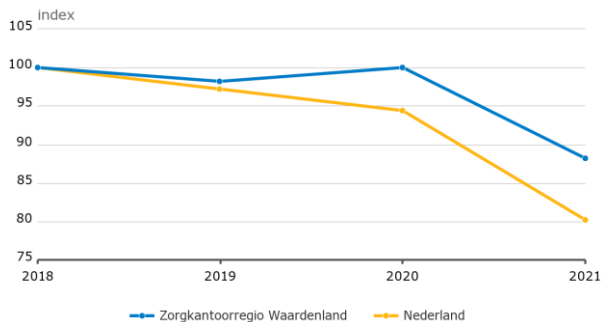

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het aantal cliënten in de specialistische GGZ zonder verblijf is licht afgenomen vanaf 2019 tot 2021. In 2021 is het gebruik van specialistische GGZ zonder verblijf in Nederland sterker gedaald dan in Waardenland (10,350 cliënten).
- Het relatief aantal patiënten is het hoogst in Dordrecht met 300 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 3.580). Het aantal is het laagst in Molenlanden met 162 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 720).
- Middelgebonden en schizofrenie zijn licht afgenomen, terwijl de wachttijden lang zijn. De categorie overig neemt toe.

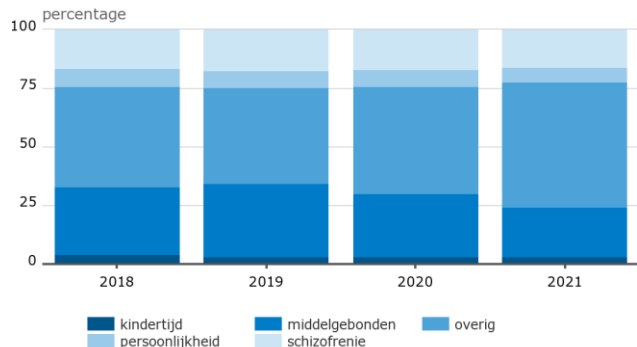
5J. GGZ – specialistische GGZ met verblijf

Patiënten Specialistische GGZ met verblijf

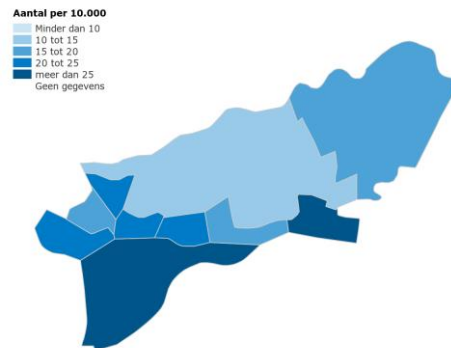
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Specialistische GGZ met verblijf onderverdeling

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Specialistische GGZ met verblijf in 2021

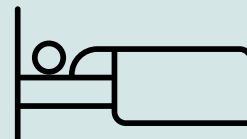

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het aantal cliënten in de specialistische GGZ met verblijf was redelijk stabiel tot 2020 in Nederland en Waardenland. In 2021 is het gebruik van specialistische zorg met verblijf in Nederland aanzienlijk sterker gedaald dan in Waardenland (970 cliënten).
- De categorie middelengebonden en overig komen het meest voor bij patiënten specialistische GGZ met verblijf.
- Het relatief aantal patiënten is het hoogst in Dordrecht met 28 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 340) en Gorinchem met 26 per 10.000 inwoners (aantal: 100). Het aantal is het laagst in Molenlanden met 14 patiënten per 10.000 inwoners (aantal: 60).

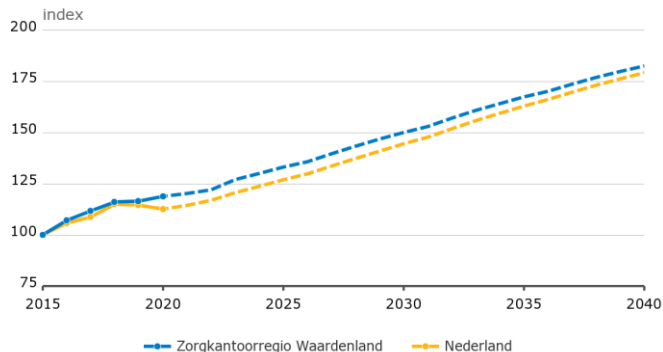
6. Verpleeg - Verzorgingshuizen en Thuiszorg

- A. Wijkverpleging – aantal cliënten
- B. Wijkverpleging – zorgkosten
- C. Wijkverpleging– capaciteit
- D. ELV – locaties
- E. ELV – aantal patiënten
- F. ELV – uitstroom
- G. ELV – capaciteit
- H. Verpleeghuizen – aantal cliënten
- I. Verpleeghuizen – wachttijden
- J. Verpleeghuizen – capaciteit
- K. Zorgkosten verpleging en verzorging
- L. Zorgkosten: VVT – eerstelijnsverblijf
- M. Zorgkosten: VVT – wijkverpleging
- N. Zorgkosten: geriatrische revalidatiezorg
- O. Zorgkosten: WLZ Regiomonitor 2022 Verpleegzorg

6A. VVT | Wijkverpleging – aantal cliënten

Cliënten Wijkverpleging

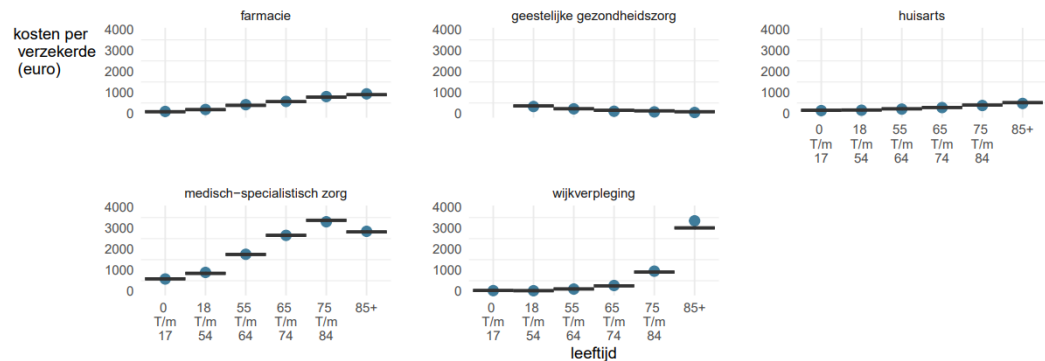

Bron: Vektis, CBS (via Monitor Langdurige Zorg), projecties RIVM

- Het aantal cliënten in de wijkverpleging in de regio Waardenland stijgt van 16.920 in 2023 naar 24.320 in 2040; een stijging van 43,7%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Waardenland is sterker dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- De stijging van zorgvraag in de wijkverpleging is hoog en is in combinatie met de arbeidsmarktproblematiek een uitdaging voor de regio Waardenland.

6B. VVT | Wijkverpleging – zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

blauw: Waardenland
zwart: Nederland
Bron: declaraties

- De gemiddelde kosten voor wijkverpleging liggen in de regio Waardenland voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde; alleen voor de leeftijdscategorie 85 en ouder liggen de kosten hoger dan het landelijk gemiddelde.
- De kosten voor verpleging en verzorging in de regio Waardenland in 2020 was € 90.437.534,41 en dit komt neer op € 212,04 euro per verzekerde. Dit is iets meer dan de verwachting.
- De kosten voor de wijkverpleging de 85+ liggen hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit kan een indicatie zijn dat ouderen relatief langer thuis blijven wonen met wijkverpleging.

6C. VVT | Wijkverpleging – capaciteit

- Op dit moment hebben we geen inzicht in wachttijden voor de wijkverpleging in de regio Waardenland. Wij hebben hierover geen informatie ontvangen. Dit vraagt om een nadere analyse

6D. VVT | ELV – locaties

In de regio Waardenland zijn 24 locaties met een ELV-faciliteit is en de capaciteit wordt online bijgehouden, zie hiervoor deze [link](#).

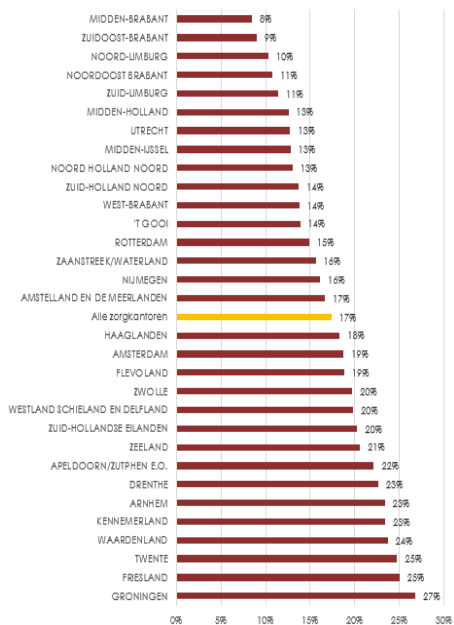
			ELV laag	ELV Hoog PG	ELV Hoog SOM	ELV Palliatief
Ameide	Open Vensters	Present	+	+	+	-
Bleskensgraaf	Graafzicht	Present	+	-	+	+
Boven-Hardinxveld	De Lange Wei	De Lange Wei	+	-	+	-
Dordrecht	De Merwelanden	De Merwelanden	+	-	-	-
Dordrecht	De Prinsemarij	Het Spectrum	+	-	-	-
Dordrecht	De Sterrenlanden	Het Spectrum	-	+	-	+
Dordrecht	Loc. ASP	PZC Dordrecht	-	-	+	-
Dordrecht	Loc. Crabbehoven	PZC Dordrecht	-	-	+	-
Dordrecht	Loc. Dubbelmonde	PZC Dordrecht	+	-	-	-
Dordrecht	Parkhuis, Het	Het Parkhuis	-	+	+	-
Dordrecht	Parkstaete	Het Parkhuis	-	+	+	-
Gorinchem	Het Gasthuis	Rivas	-	-	+	-
Gorinchem	Hospice	Hospice Gorinchem	-	-	-	+
Hendrik Ido Ambacht	Hospice de Cirkel	Hospice de Cirkel	-	-	-	+
Leerdam	Emma	Present	+	-	+	-
Leerdam	Huis ter Leede	Huis ter Leede	+	-	-	+
Leerdam	Lingesteijn	Rivas	-	-	+	+
Papendrecht	Hospice de Cirkel	Hospice de Cirkel	-	-	-	+
Sliedrecht	Parkzicht	Waardeburgh	+	-	+	-
Sliedrecht	Waerthove	Rivas	-	-	+	+
Zwijndrecht	Ambachtstaete	Verwijspunt	-	-	+	+
Zwijndrecht	Ankerplaats	Verwijspunt	-	+	-	-
Zwijndrecht	De Lindonk	Verwijspunt	+	+	-	-

6E. VVT | ELV – aantal patiënten

- Op dit moment hebben we geen inzicht in het aantal ELV patiënten in de regio Waardenland. Wij hebben hierover geen informatie ontvangen. Dit vraagt om een nadere analyse

6F. VVT | ELV – uitstroom

Uitstroom naar WLZ-instelling

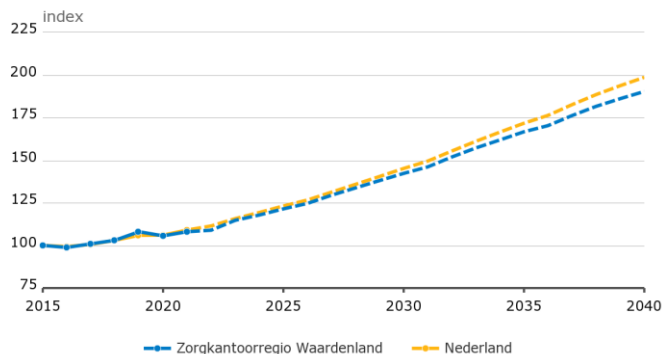
- In de regio Waardenland stromen relatief veel mensen uit de ELV naar een WLZ-instelling.
- In Waardenland stromen relatief veel ouderen vanuit ELV naar WLZ. Dit is een indicatie dat ouderen relatief lang thuis wonen en na opname op ELV (bijvoorbeeld na val) het echt niet meer gaat thuis. In de regio wordt momenteel al inzet gepleegd om vroegtijdig het gesprek aan te gaan over ouder worden en het voorbereiden daarop.

6G. VVT | ELV – capaciteit

- In de regio is er in zowel Drechtsteden als in de regio Ablasserwaard-Vijfheerenlanden een samenwerkingsverband die de ELV- beschikbare capaciteit in beeld heeft gebracht. Het ontwikkelde overzicht biedt in één overzicht inzicht in de beschikbare capaciteit voor vier zorgzwaartes: laag en hoog somatiek, hoog PG en palliatief. Het overzicht op de [website](#) wordt minimaal twee keer per dag geactualiseerd.
- Op peildatum 19 mei zijn op 2 locaties ELV bedden beschikbaar en bij 8 locaties zijn bedden in overleg beschikbaar.

6H. VVT | Verpleeghuizen – aantal cliënten

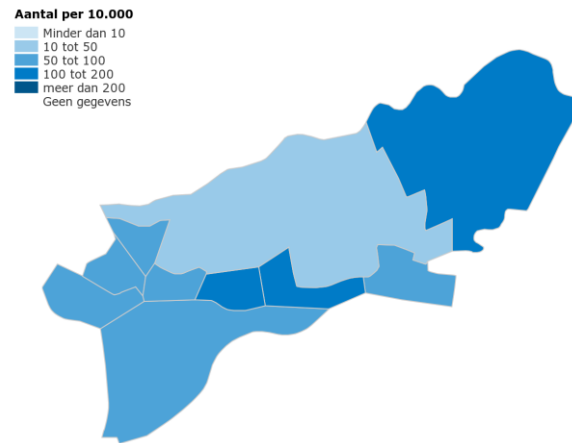
Cliënten V&V: Totaal ZZP VV (1 t/m 10)

Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal cliënten in V&V in de regio Waardenland stijgt van 3.860 in 2023 naar 6.410 in 2040; een stijging van 66,1%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Waardenland is minder hard dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- De stijging in Waardenland en regio is aanzienlijk, impliceert een sterke stijging van de zorgvraag en heeft implicaties voor wonen, welzijn en zorg.

Cliënten V&V per 10.000 inwoners

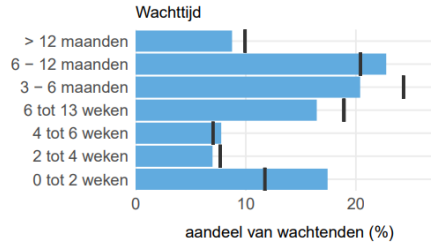
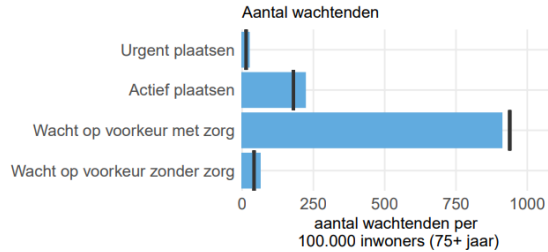

- Het aantal cliënten in V&V in de regio Waardenland stijgt van 3.860 in 2023 naar 6.410 in 2040; een stijging van 66,1%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Waardenland is minder hard dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- De stijging in Waardenland en regio is aanzienlijk, impliceert een sterke stijging van de zorgvraag en heeft implicaties voor wonen, welzijn en zorg.

6I. VVT | Verpleeghuizen – wachttijden

De grafieken tonen het aantal wachtenden van de leeftijd 75+ op verpleging en verzorging, per 100.000 inwoners, in de regio en in Nederland (peildatum: juli 2022).

- Urgent plaatsen: opname is voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk (opnamenoodzaak).
- Actief plaatsen: opname is voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk (opnamebehoefte).
- Wacht op voorkeur: de cliënt wil opgenomen worden, maar pas als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan (opnamewens). Wachtenden op voorkeur mét zorg ontvangen thuis al wel Wlz-zorg (bijvoorbeeld met een modulair pakket thuis en/of een persoonsgebonden budget).

blauw: Waardenland
zwart: Nederland
Bron: wachttijden

- In de regio Waardenland ligt het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor urgent plaatsen, actief plaatsen en wachten op voorkeur met en zonder zorg voor verpleegzorg rond het landelijk gemiddelde.
- De gemiddelde wachttijden voor verpleeghuiszorg liggen in de regio Waardenland op of onder het landelijk gemiddelde. Het aandeel wachtenden tussen 0 tot 2 weken en 6 tot 12 maanden is relatief hoog in de regio Waardenland ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

6J. VVT | Verpleeghuizen – capaciteit

Tabel 1: Opgave 2022 capaciteitsplannen geclusterde Wlz zorg

Regio	Regionale uitbreidings- opgave (2021 t/m 2027)	Capaciteits- plannen geclusterde zorg* (2021 t/m 2027)	Verskil capa- citeitsplannen ten opzichte van uitbrei- dingsopgave**
Amstelland en De Meerlanden	412	282	-130
Amsterdam	1219	484	-735
Apeldoorn/zutphen e.o.	615	411	-204
Arnhem	1932	1478	-454
Drenthe	963	403	-560
Flevoland	536	250	-286
Friesland	1158	524	-634
Groningen	893	415	-478
Haaglanden	1241	1754	513
Kennemerland	604	727	123
Midden-Brabant	1143	194	-949
Midden-Holland	596	189	-407
Midden-IJssel	310	304	-6
Nijmegen	1165	582	-583
Noord en Midden-Limburg	1256	624	-632
Noord-Holland Noord	1599	760	-839
Noordoost-Brabant	1502	406	-1096
Rotterdam	913	87	-826
t Gooi	678	748	70
Twente	1149	1082	-67
Utrecht	2287	1381	-906
→ Waardenland	692	834	142
West-Brabant	1810	391	-1419
Westland Schieland Delfsland	1053	227	-826
Zaanstreek-Waterland	603	373	-230
Zeeland	686	280	-406
Zuid-Holland Noord	1105	709	-396
Zuid-Hollandse Eilanden	880	482	-398
Zuid-Limburg	1535	1301	-234
Zuidoost-Brabant	1478	457	-1021
Zwolle	936	781	-155
Landelijk totaal	32951	18920	-14031

* Intramuraal en geclusterd VPT

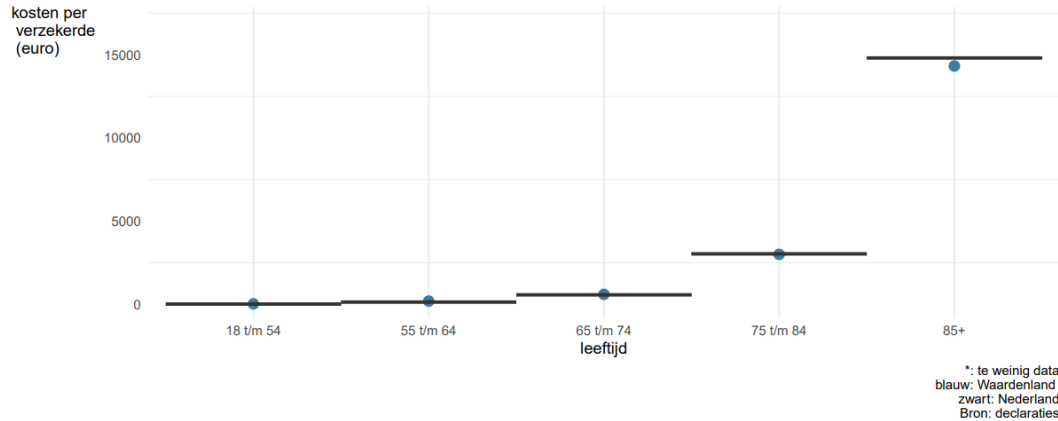
** Resultaten in de regio zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle regionale partijen

- Het verschil in capaciteitsplannen ten opzichte van de uitbreidingsopgave is in Waardenland 142.
- De huidige uitbreidingsplannen t/m 2027 zijn voldoende om de komende jaren alle ouderen die recht hebben op WLZ zorg van zorg te kunnen voorzien.

Bron: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-b0752d3f71b42db1977b691a7a37bd92e7587e95/pdf>

6K. VVT | Zorgkosten verpleging en verzorging

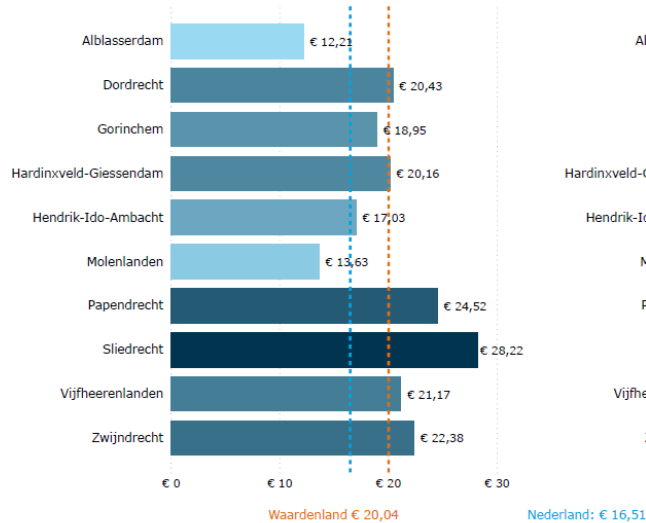
De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten in de Verpleging en Verzorging (Wet langdurige zorg) per verzekerde inwoner voor verschillende leeftijdscategorieën, in de regio en in Nederland in 2019.

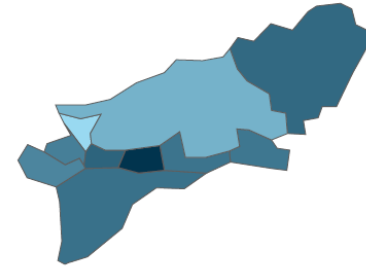
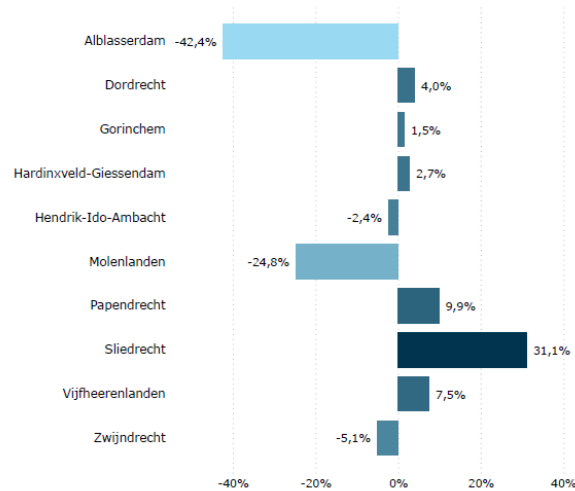
- De gemiddelde kosten voor verpleging en verzorging liggen in de regio Waardenland voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.
- Alleen voor de leeftijdscategorie 85+ liggen de kosten iets lager dan het landelijk gemiddelde.
- De zorgkosten van verpleging en verzorging WLZ bij 85+ waren lager dan gemiddeld in Nederland, terwijl de zorgkosten van wijkverpleging bij 85+ hoger lagen. Dit kan impliceren dat ouderen van 85 jaar en ouder in de regio later in de WLZ instromen.

6L. Zorgkosten: VVT - eerstelijnsverblijf

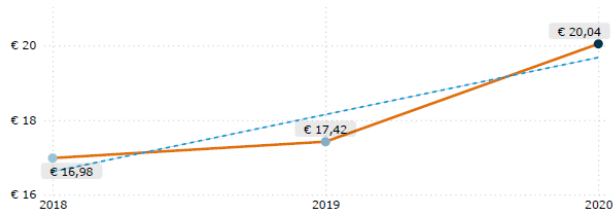
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantor

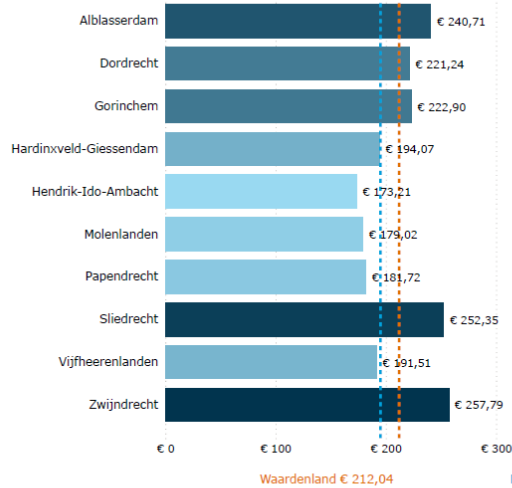
Bron: VEKTIS open data 2020, Eerstelijnsverblijf, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

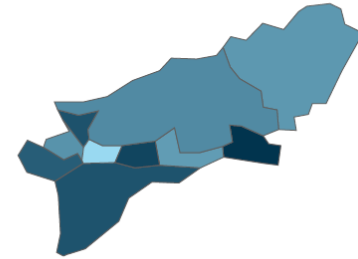
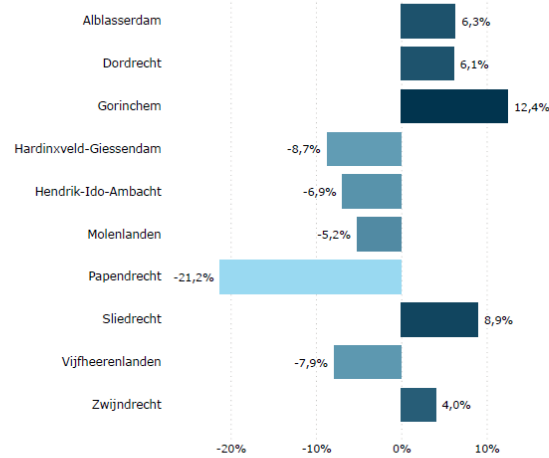
- De kosten van eerstelijnsverblijf (ELV) liggen in Waardenland hoger dan in Nederland en ook hoger dan de verwachte kosten.
- De kosten zijn het hoogst in Sliedrecht en hier liggen de kosten hoger dan verwacht.
- In Alblasserdam zijn de kosten het laagst, maar hier is ook geen ELV locatie in de gemeente. In Molenlanden liggen de kosten ook relatief laag en ook lager dan verwacht; hier is wel één ELV locatie gevestigd.

6M. Zorgkosten: VVT – wijkverpleging

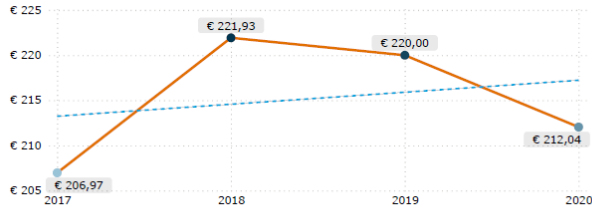
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantoorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

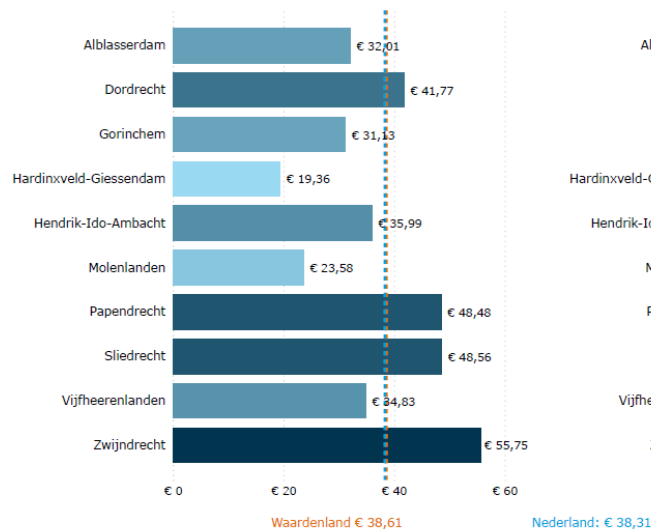
Bron: VEKTIS open data 2020, Verpleging en verzorging, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

- De kosten van wijkverpleging liggen in Waardenland hoger dan in Nederland en eerder zagen we dat vooral bij de 85+ers sprake is van hogere kosten dan gemiddeld.
- De kosten van wijkverpleging zijn het hoogst in Sliedrecht en Zwijndrecht.
- De grootste afwijking van de verwachte kosten is in Papendrecht, waar 21,2% minder kosten gemaakt worden dan verwacht. In Gorinchem worden daarentegen juist 12,4% meer kosten gemaakt in de wijkverpleging dan verwacht.

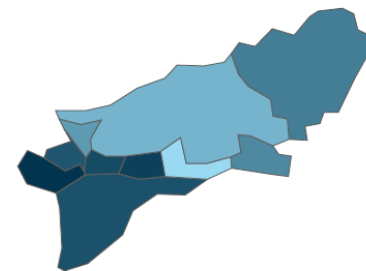
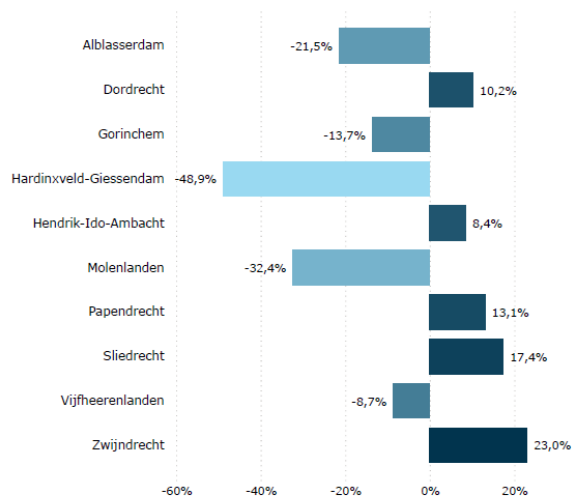
Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

6N. Zorgkosten: geriatrie revalidatiezorg

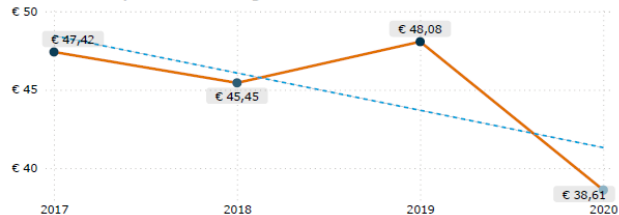
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantoorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

Bron: VEKTIS open data 2020, Geriatrie revalidatiezorg, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

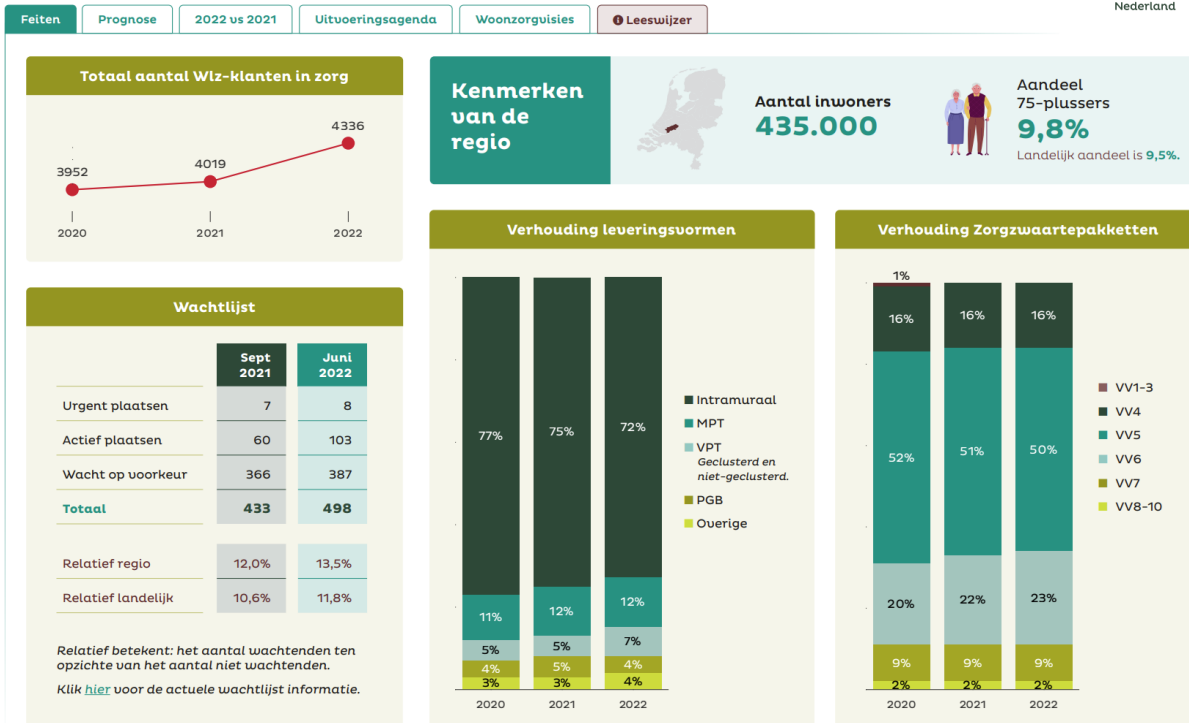
Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

- De kosten van geriatrie revalidatiezorg (GRZ) zijn in Waardenland vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde (€ 38,-).
- De kosten van GRZ zijn het hoogst in Zwijndrecht (€ 55,75) en dit is ook hoger dan verwacht (23%). In Hardinxveld-Giessendam zijn de kosten aanzienlijk lager (€ 19,36) en ook bijna de helft minder dan de verwachting.

60. Zorgkosten: WLZ Regiomonitor 2022 Verpleegzorg

Regiomonitor 2022 verpleegzorg **Waardenland**

De regiomonitor geeft het verschil tussen de verwachte vraag naar en het verwachte aanbod aan verpleegzorgplekken weer. De cijfers en de uitvoeringsagenda maken inzichtelijk wat de inspanningen tot nu toe hebben opgeleverd.

- Het aantal WLZ-klanten in zorg is toegenomen van 3952 in 2020 naar 4336 in 2022.
- Het aantal wachtenden is in de periode september 2021 t/m juni 2022 toegenomen van 433 naar 498 wachtenden.
- Van de leveringsvormen is in 2022 bijna driekwart intramuraal, 12% MPT, 7% VPT en 4% PGB.
- De helft van de ZZP's bestaat uit VV5 en bijna een kwart uit VV6. VV4 komt 16% voor, VV& 9% en VV8-VV10 2%. De verhouding ZZP is relatief stabiel over de tijd.

Bron: <https://www.zn.nl/dossiers/regionale-capaciteitsplannen/>

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

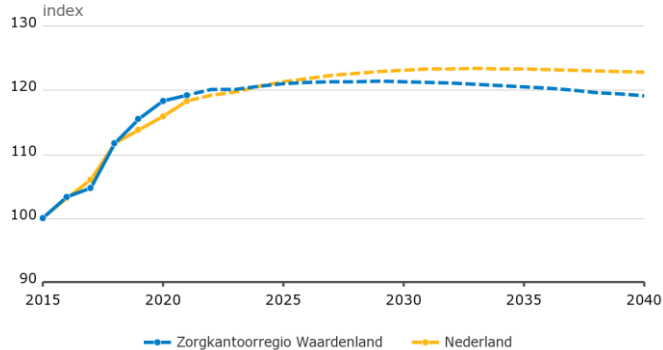
7. Gehandicaptenzorg

- A. Aantal cliënten
- B. Wachttijden
- C. Zorgkosten
- D. Capaciteit
- E. Zorgkosten aan specifieke patiënten

7A. Gehandicaptenzorg – Aantal cliënten

Cliënten Gehandicaptenzorg (totaal ZZP GHZ)

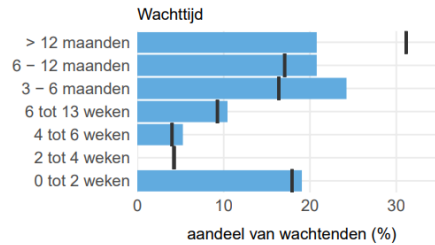
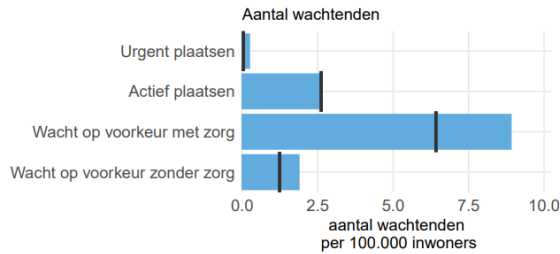
Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal cliënten in de gehandicaptenzorg in de regio Waardenland daalt van 2.560 in 2023 naar 2.540 in 2040; een daling van 0,8%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Waardenland is zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.

7B. Gehandicaptenzorg – wachttijden

De grafieken tonen het aantal wachtenden op gehandicaptenzorg per 100.000 inwoners, in de regio en in Nederland (peildatum: juli 2022).

- Urgent plaatsen: opname is voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk (opnamenoodzaak).
- Actief plaatsen: opname is voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk (opnamebehoefte).
- Wacht op voorkeur: de cliënt wil opgenomen worden, maar pas als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan (opnamewens). Wachtenden op voorkeur met zorg ontvangen thuis al wel Wlz-zorg (bijvoorbeeld met een modulair pakket thuis en/of een persoonsgebonden budget).

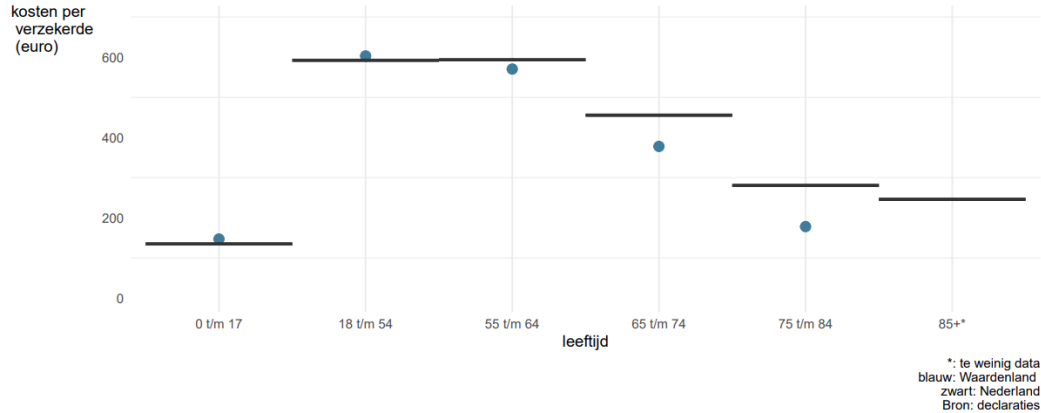

blauw: Waardenland
zwart: Nederland
Bron: wachttijden

- In de regio Waardenland ligt het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor urgent plaatsen, actief plaatsen en wachten op voorkeur met en zonder zorg voor gehandicaptenzorg op of boven landelijk gemiddelde.
- In de regio Waardenland is het aandeel wachtenden voor bijna alle wachttijden boven het Nederlands gemiddelde. Er wachten aanzienlijk minder inwoners tussen de 2 tot 4 weken en langer dan 12 maanden.

7C. Gehandicaptenzorg – Zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten in de Gehandicaptenzorg (Wet langdurige zorg) per verzekerde inwoner voor verschillende leeftijdscategorieën, in de regio en in Nederland in 2019.

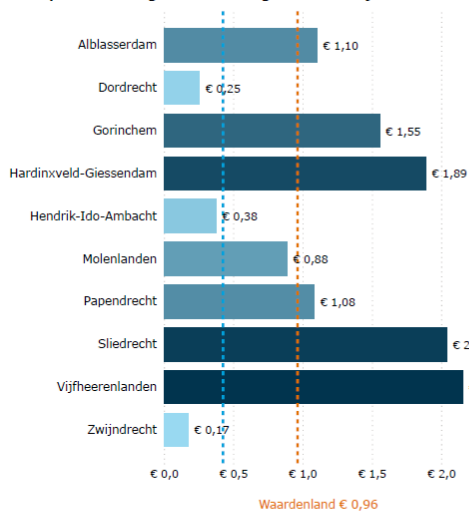
- Voor de leeftijdsgroepen 0 t/m 17 en 18 t/m 54 liggen de gemiddelde kosten voor gehandicaptenzorg in de regio Waardenland rond het landelijk gemiddelde.
- Voor de leeftijdscategorieën van 55 t/m 84 liggen de kosten voor gehandicaptenzorg in de regio Waardenland lager dan het landelijk gemiddelde.
- De kosten voor de gehandicaptenzorg zijn aanzienlijk lager dan gemiddeld in Nederland bij de oudere leeftijdsgroepen.

7D. Gehandicaptenzorg | Capaciteit

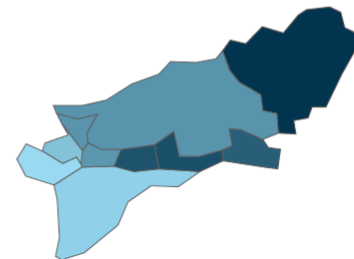
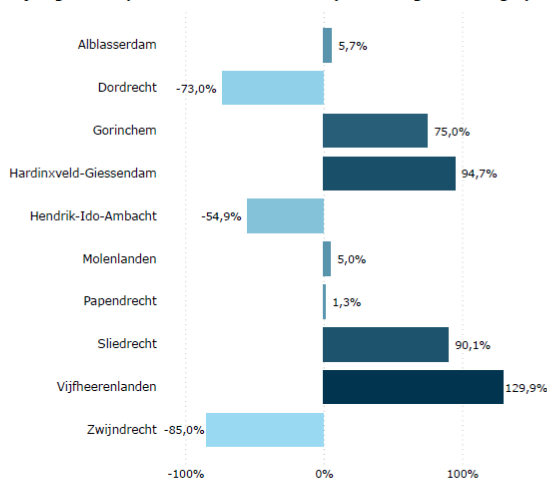
- Op dit moment is er geen inzicht in de beschikbare capaciteit van de gehandicaptenzorg in de regio. De informatie is medio juni 2023 te verwachten.
- In de regio zijn er vier gecontracteerde zorgaanbieders voor de gehandicaptenzorg te weten:
 1. ASVZ
 2. Gemiva-SVG
 3. Stichting Philadelphia Zorg
 4. Syndion

7E. Zorgkosten: zorg aan specifieke patiënten

Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

Bron: VEKTIS open data 2020, Geneeskundige zorg aan specifieke patiënten, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

- De zorgkosten voor zorg aan specifieke patiënten varieert sterk in de regio en ook de afwijking van de kosten t.o.v. verwacht heeft grote uitschieters, zowel hogere als lagere kosten. Zo vallen de kosten hoger uit dan verwacht voor Vijfheerenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht en Gorinchem. De kosten zijn lager dan verwacht in Zwijndrecht, Dordrecht en Hendrik-Ido-Ambacht.
- De variatie in kosten is gerelateerd aan het zorgaanbod voor specifieke patiënten in de regio.

8. Jeugdwet en Wmo

- A. Jeugdwet | context
- B. Jeugdwet | voorzieningen
- C. Jeugdwet | voorzieningen naar verwijzer
- D. Jeugdwet | prognoses jeugdhulptrajecten
- E. Jeugdwet | kosten
- F. WMO | voorzieningen
- G. WMO | voorzieningen

8A. Jeugdwet | context

Bevolking leeftijd 0-19 jaar

CBS | 2018 - 2022

Kinderen in uitkeringsgezinnen

CBS | 2017 - 2021

Eenouder huishouden

Waardenland

7,7%

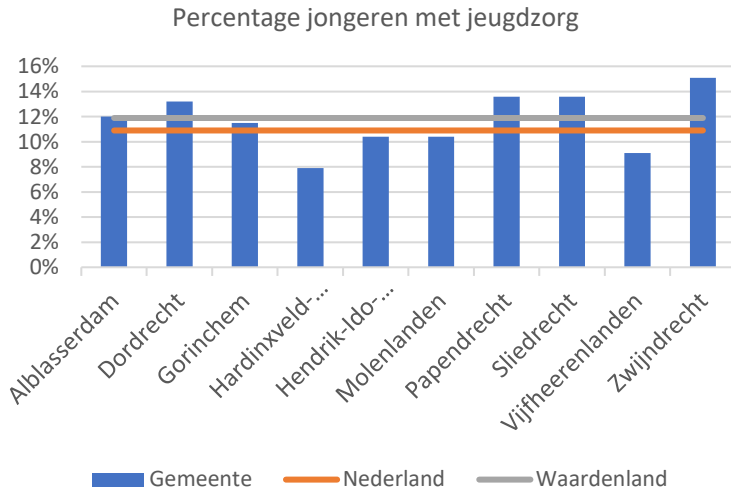
Nederland

7,3%

CBS | 2022

- De bevolking met de leeftijd 0-19 ligt in Waardenland hoger dan gemiddeld en is afgenomen.
- Het aantal kinderen dat opgroeit in een gezin met uitkering is stabiel sinds 2017 en bedraagt 6%.
- Het aantal eenouder huishoudens is 7,3% in Waardenland en dit is iets hoger dan gemiddeld in Nederland.

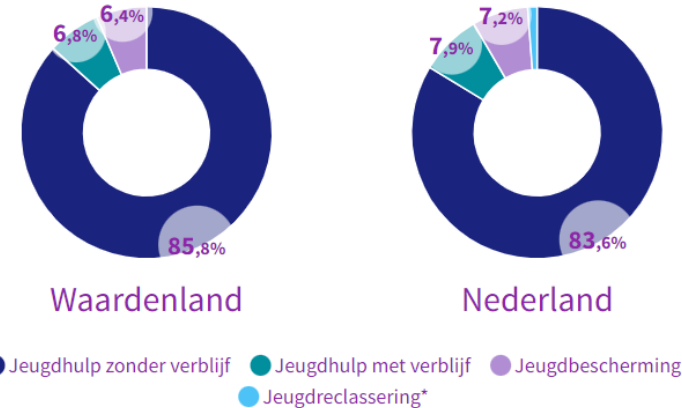
8B. Jeugdwet | voorzieningen

Bron: CBS Jeugd | tweede halfjaar 2022

- Het percentage jongeren met jeugdzorg is 12% in Waardenland en iets hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Het percentage jongeren met jeugdzorg is het laagst in Hardinxveld-Giessendam (8%) en het hoogst in Zwijndrecht (15%).

Jongeren met jeugdzorg naar soort

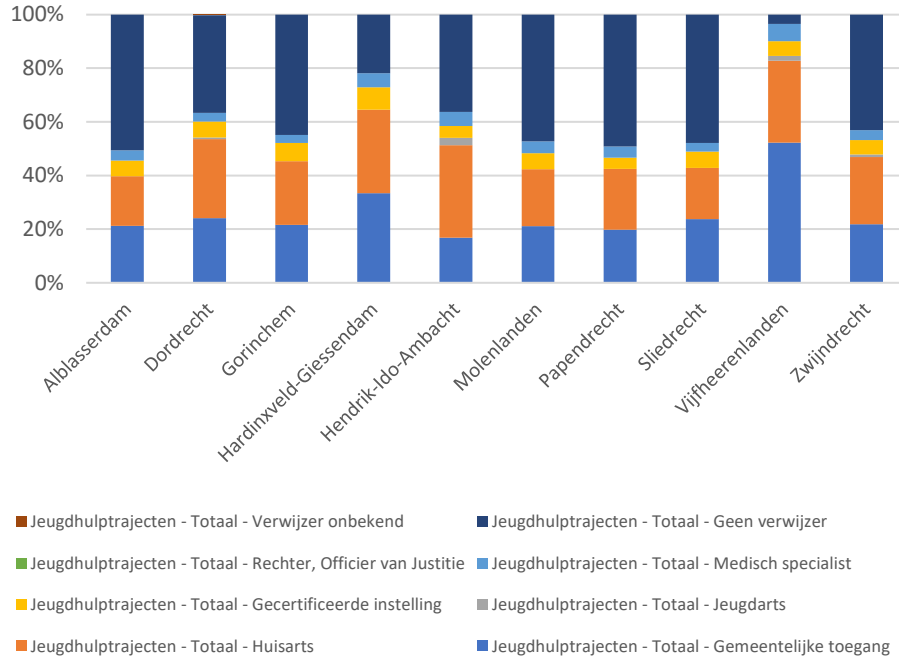

CBS Jeugd | tweede halfjaar 2022

- In Waardenland is het percentage jongeren met jeugdhulp zonder verblijf hoger dan in Nederland (85,8% t.o.v. 83,6). Voor de overige categorieën jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering is het aantal jongeren lager dan gemiddeld in Nederland.

8C. Jeugdwet | voorzieningen naar verwijzer

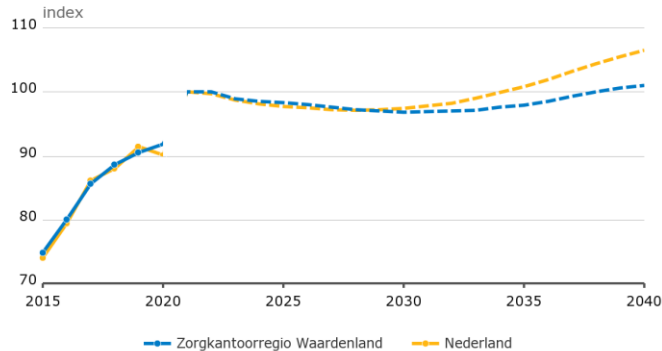
Jeugdhulp – Naar verwijzer

- In de regio Waardenland komt jeugdhulp zonder verwijzer relatief veel voor (met uitzondering van Vijfheerenlanden). Verder komen verwijzingen voor jeugdhulp vooral voor via de huisarts en gemeentelijke toegang.

8D. Jeugdwet | prognose jeugdhulptrajecten

Jeugdhulptrajecten (Totaal jeugdhulp in natura)

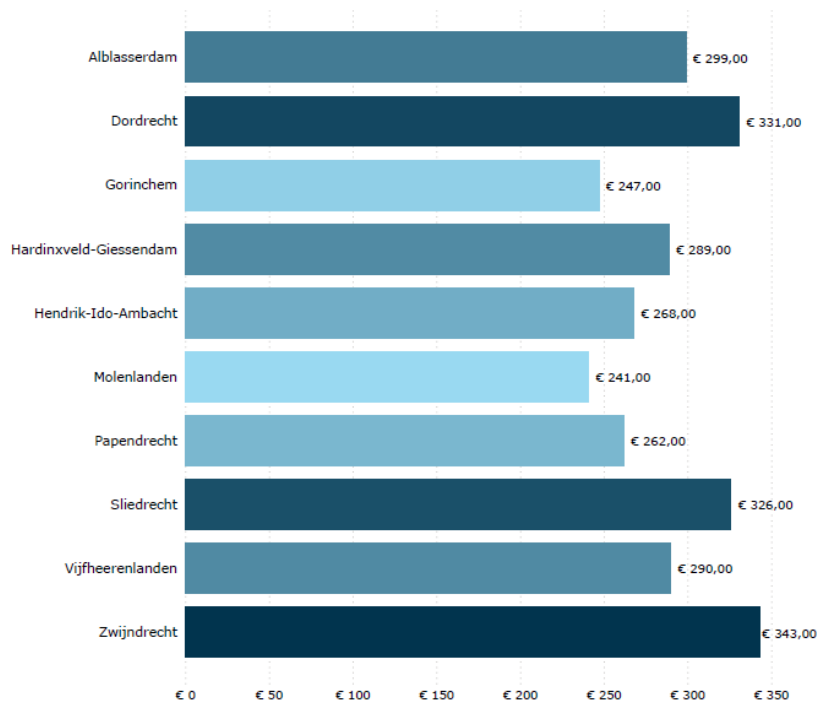
Bron: Beleidsinformatie Jeugd, CBS (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal jeugdhulptrajecten in de regio Waardenland zal in de periode tot 2031 licht dalen en daarna tot 2040 stijgen met 4,3%.
- De jeugdhulptrajecten in de regio Waardenland stijgt minder dan het gemiddelde in Nederland.

De grafiek toont het aantal jongeren met jeugdhulp in natura. Met ingang van 2021 is er een forse toename van jeugdhulpaanbieders, die jeugdhulptrajecten rapporteren. Hierdoor zijn de cijfers voor het jaar 2021 niet goed te vergelijken met de cijfers van 2020. Ook over de eerdere jaren (2015 t/m 2020) is de trend niet volledig veroorzaakt door groei in het aantal jeugdhulptrajecten maar ook door bijvoorbeeld betere aanlevering van data vanuit gemeenten en een verandering in de berekenwijze.

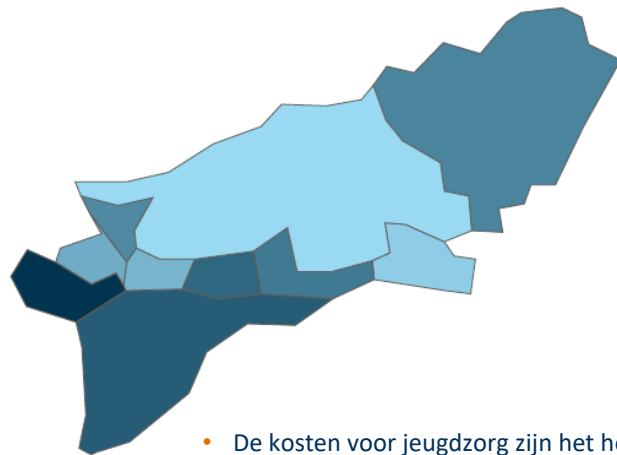
8E. Jeugdwet | kosten

Totaal gerealiseerde jeugdzorg kosten per 1000 inwoners in 2020

Bron: CBS 2020

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

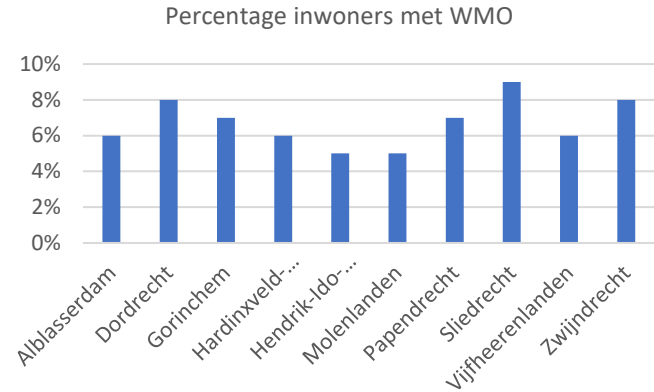
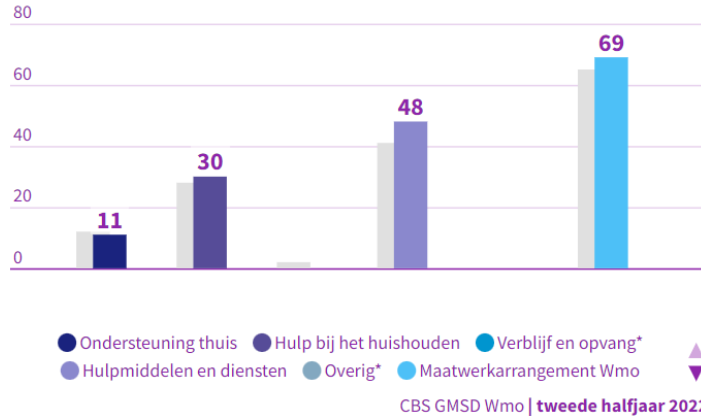

- De kosten voor jeugdzorg zijn het hoogst in Zwijndrecht (€343,00 per 1000 inwoners) en Dordrecht (€331,00). De kosten voor jeugdzorg zijn relatief het laagst in Molenlanden (€241,00) en Gorinchem (€247,00).

8F. Wmo | voorzieningen

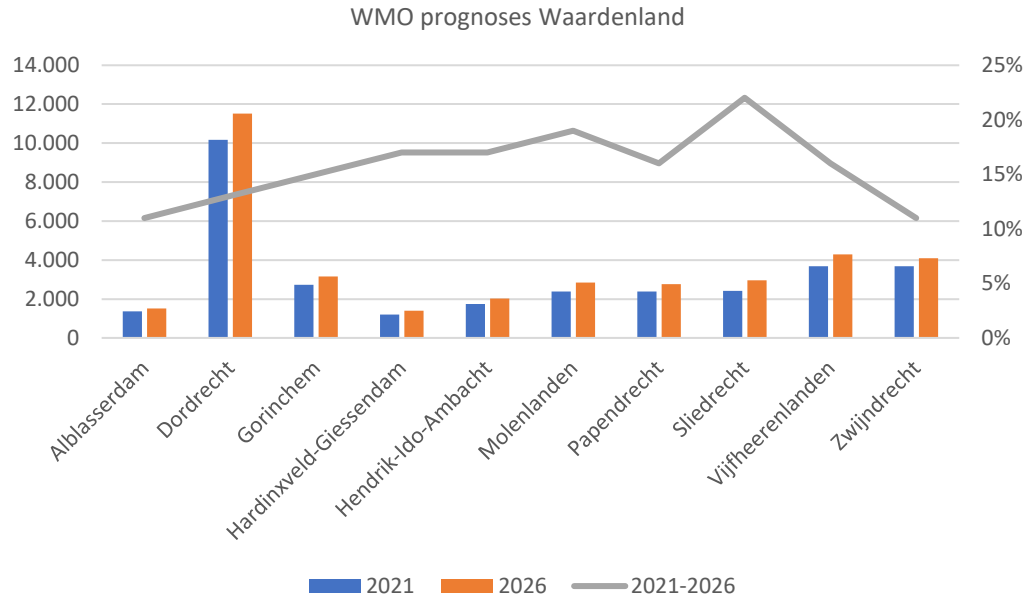
Unieke cliënten per Wmo-categorie

Waardenland, aantal per 1.000 inwoners

- In regio Waardenland zijn in het tweede halfjaar 2022 maatwerkarrangementen Wmo het meest voorkomend met 69 unieke cliënten per 1.000 inwoners, gevolgd door hulpmiddelen en diensten (48 per 1.000 inwoners), hulp bij het huishouden (30 per 1000 inwoners) en ondersteuning thuis (11 per 1.000 inwoners).
- Het percentage inwoners met Wmo in 2022 is het hoogst in Sliedrecht, Dordrecht en Zwijndrecht. Het percentage inwoners met WMO is het laagst in Hendrik-Ido-Ambacht en Molenlanden.

8G. Wmo | prognoses

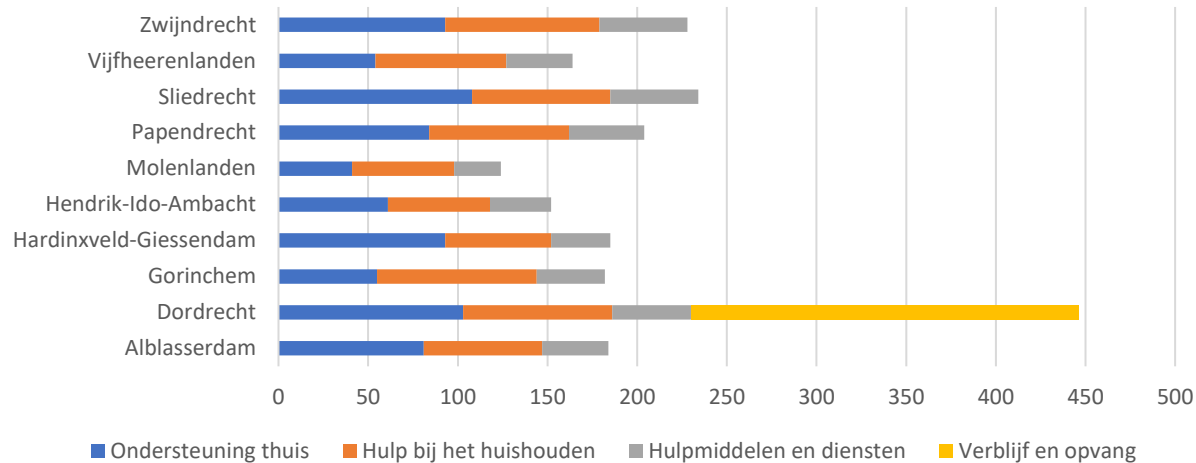

- Het Wmo-voorspelmodel toont aan dat de stijging van het aantal Wmo-gebruikers in de periode 2021-2026 varieert van 11% in Zwijndrecht & Alblasserdam tot 22% in Sliedrecht.

Bron: VNG voorspelmodel

8H. Wmo | Kosten wmo-maatwerk arrangementen

Gerealiseerde kosten Wmo-maatwerk arrangementen
(€ per 1000 bewoners)

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo - 2021

- De gerealiseerde kosten van Wmo-maatwerkarrangementen zijn het hoogst in Zwijndrecht, Sliedrecht en Dordrecht en is er vooral variatie in de kosten bij ondersteuning thuis.

9. Preventie

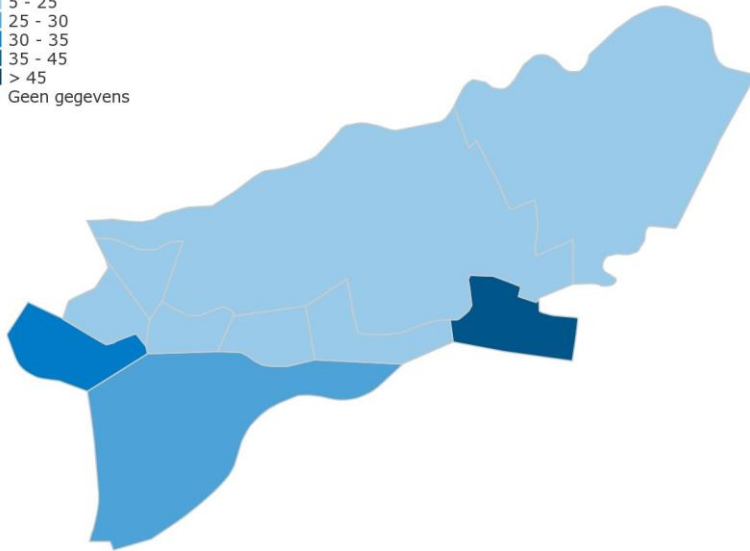
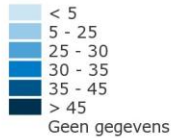
- A. Gecombineerde leefstijlinterventie
- B. Fysiotherapie
- C. Zorgkosten: paramedische zorg fysiotherapie
- D. Zorgkosten: paramedische zorg overig
- E. Zorgkosten: hulpmiddelen

9A. Deelnemers gecombineerde leefstijlinterventie

Deelnemers gecombineerde leefstijl interventie (GLI)

Aantal deelnemers per 10.000 inwoners

- Het aantal deelnemers is sinds 2020 gestegen.

Gemiddeld aantal deelnemers per 10.000 inwoners:

- 2020: 4,9
- 2021: 16,5
- 2022: 24,2

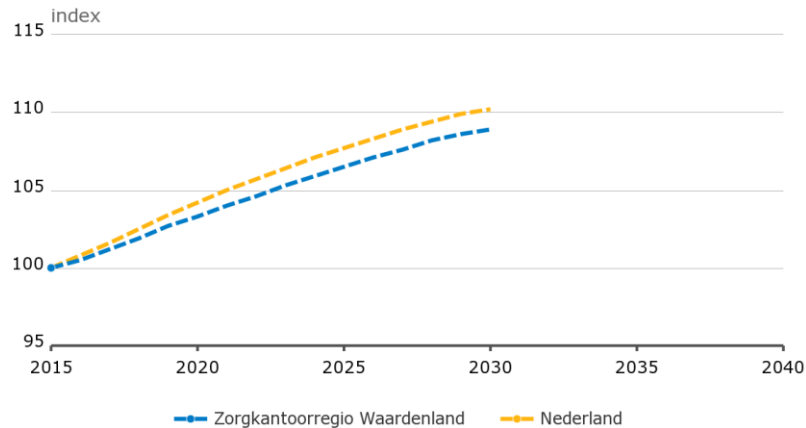
Varieert in 2022 tussen gemeenten:

- 13,9 per 10.000 in Alblasserdam (aantal: 30)
- 42,3 per 10.000 in Gorinchem (aantal: 160).

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

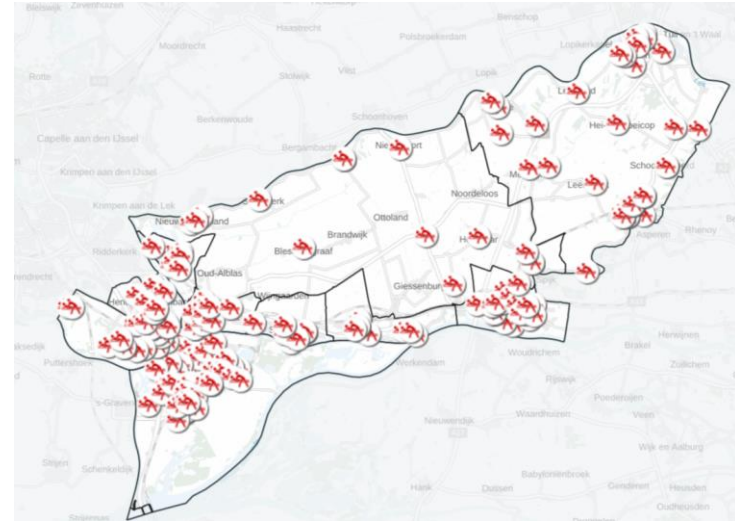
9B. Fysiotherapie

Eerstelijnscontacten Fysiotherapie

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

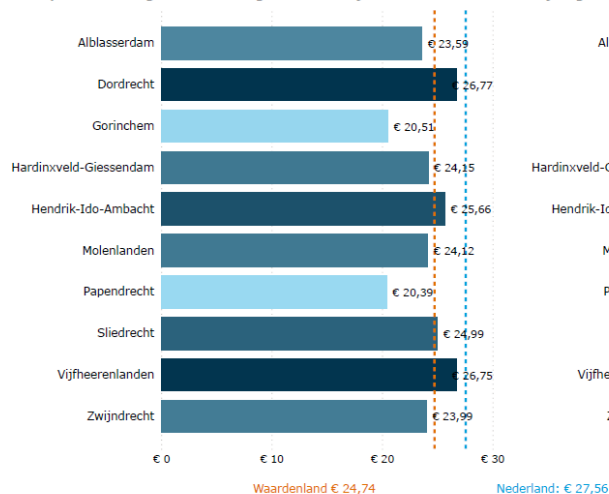
- Eerstelijnscontact fysiotherapie stijgen van 97.950 in 2023 naar 101.270 in 2030 en dit is minder dan gemiddeld in Nederland.
- De kosten van fysiotherapie in de regio Waardenland is € 10,552,179,65 en dit betekent € 24,74 per verzekerde jaar. Deze kosten zijn lager dan verwacht.

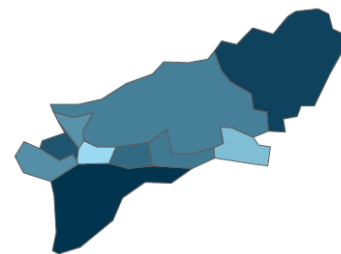
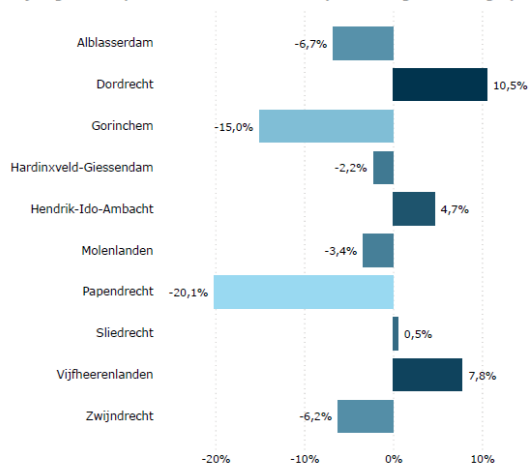
- Aanbod fysiotherapeuten in Waardenland laat zien dat in de stedelijke gebieden meer aanbod is, maar dat ook in vrijwel alle dorpskernen ook een fysiotherapeut beschikbaar is.

9C Zorgkosten: paramedische zorg fysiotherapie

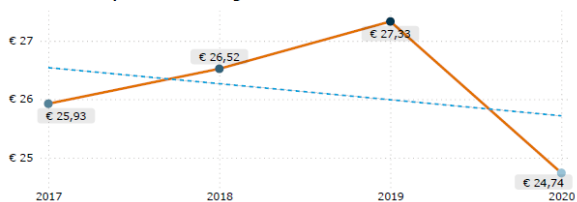
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

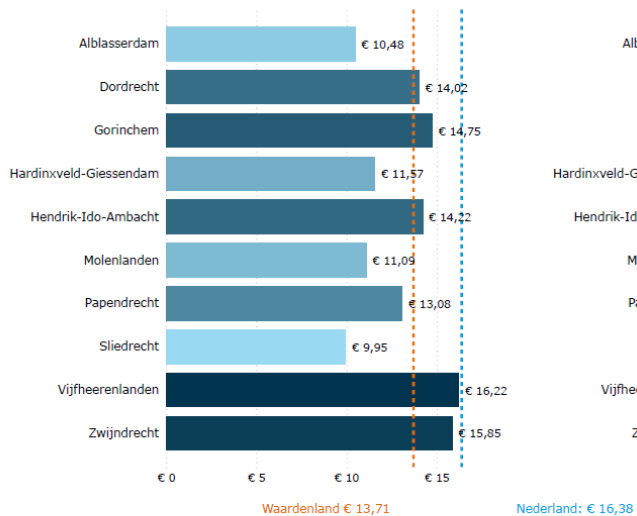
Bron: VEKTIS open data 2020, Paramedische zorg fysiotherapie, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

- De zorgkosten voor fysiotherapie zijn in Waardenland lager dan gemiddeld in Nederland (€ 24,74 t.o.v. €27,56). Een stijgende trend is waar te nemen al zijn de kosten in 2020 gedaald in de regio.
- De kosten zijn in Papendrecht en Gorinchem het laagst en ook minder dan verwacht. In Dordrecht en Vijfheerenlanden zijn de kosten het hoogst en ook meer dan verwacht. Dit lijkt beperkt gerelateerd te zijn aan het aanbod van fysiotherapeuten in deze vier gemeenten zoals gepresenteerd op de vorige pagina.

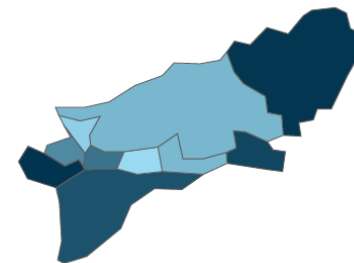
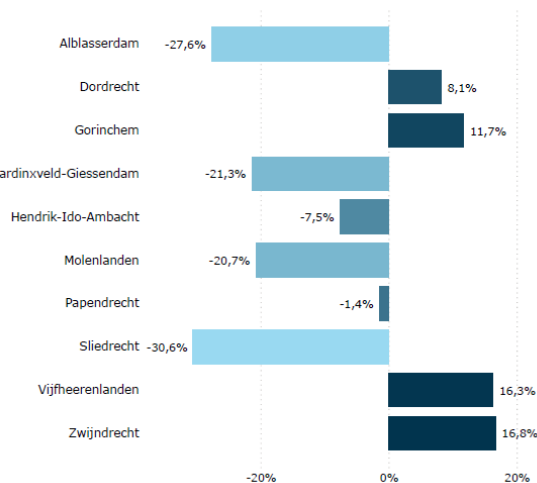
Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

9D. Zorgkosten: paramedische zorg overig

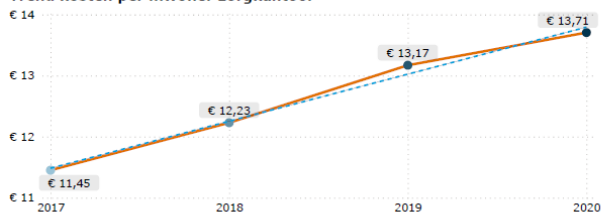
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantor

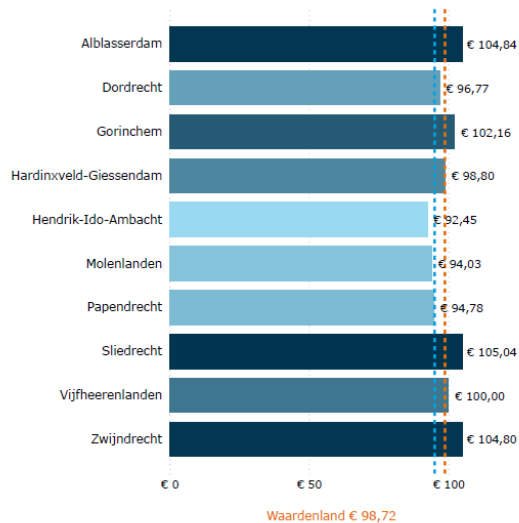
Bron: VEKTIS open data 2020, Paramedische zorg overig, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

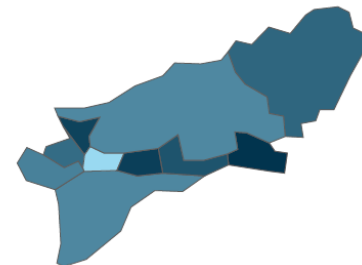
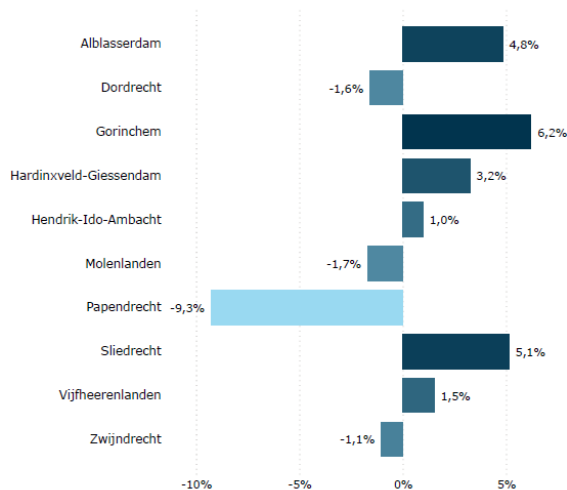
- De zorgkosten voor overige paramedische zorg zijn in Waardenland lager dan gemiddeld in Nederland (€ 13,71 t.o.v. €16,38). Een stijgende trend is waar te nemen vanaf 2017.
- De kosten zijn in Sliedrecht, Alblasserdam, Molenlanden en Hardinxveld-Giessendam het laagst en ook minder dan verwacht. In Vijfheerenlanden en Zwijndrecht zijn de kosten het hoogst en ook meer dan verwacht.
- In de kostencategorie paramedische zorg overig valt ook de diëtist en gezien de overgewicht problematiek in de regio zijn de lagere kosten opvallend.

9E. Zorgkosten: hulpmiddelen

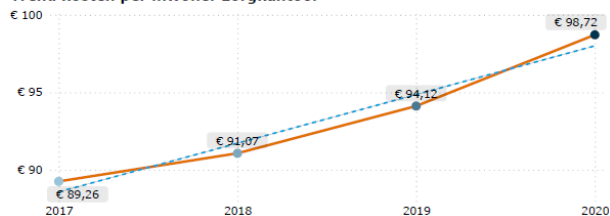
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

Bron: VEKTIS open data 2020, Hulpmiddelen, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

- De zorgkosten voor hulpmiddelen zijn in Waardenland hoger dan gemiddeld in Nederland (€ 98,72 t.o.v. € 95,01). Een stijgende trend is waar te nemen vanaf 2017 tot 2020.
- De variatie tussen de gemeenten en afwijking van de verwachting is beperkt. De kosten van hulpmiddelen zijn het laagst in Hendrik-Ido-Ambacht. In Papendrecht wijken de kosten het meest af van de verwachting (9,3% minder dan verwacht). De kosten voor hulpmiddelen zijn het hoogst in Sliedrecht, Alblasserdam en Zwijndrecht.

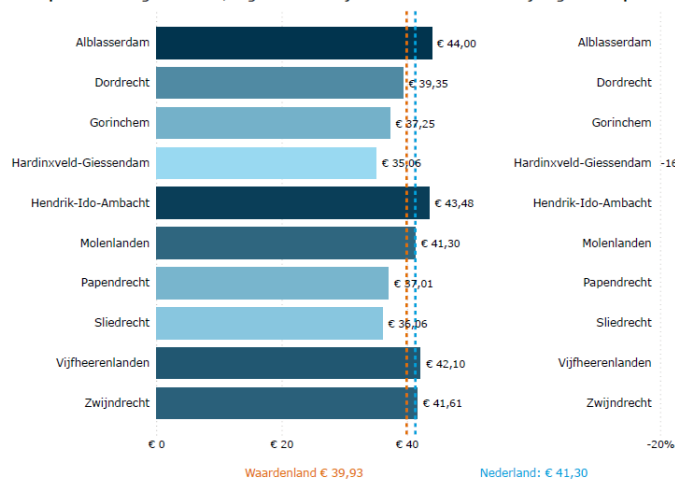
10. Zorgkosten overig

- A. Zorgkosten: mondzorg
- B. Zorgkosten: farmacie
- C. Zorgkosten: ziekenvervoer zittend
- D. Zorgkosten: ziekenvervoer liggend
- E. Zorgkosten: grensoverschrijdende zorg
- F. Zorgkosten: eerstelijns ondersteuning
- G. Zorgkosten: overig
- H. Zorgkosten: WLZ per inwoner
- I. Zorgkosten: WLZ per client

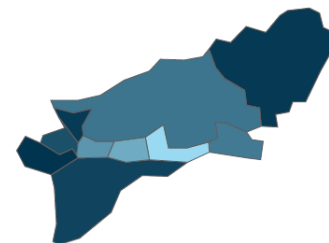
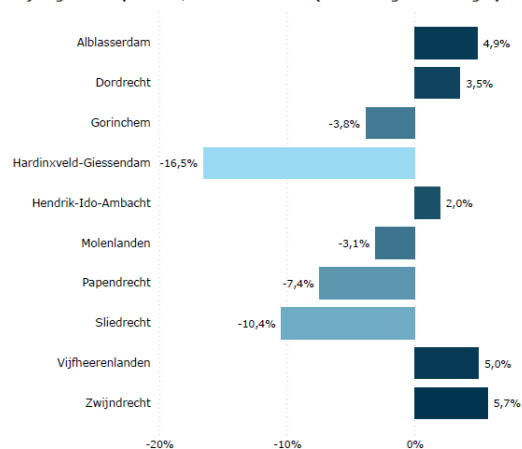

10A. Zorgkosten: mondzorg

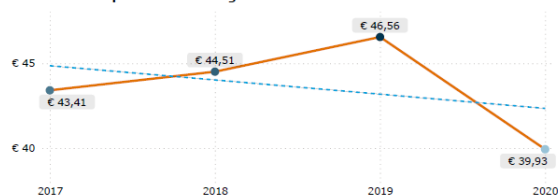
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantor

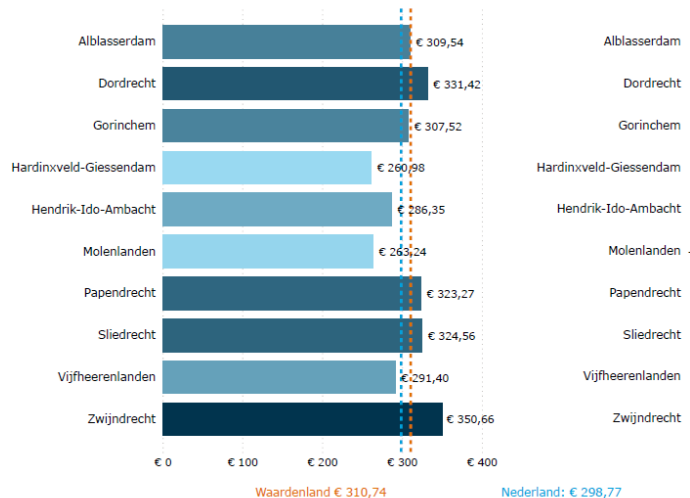
Bron: VEKTIS open data 2020, Mondzorg, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

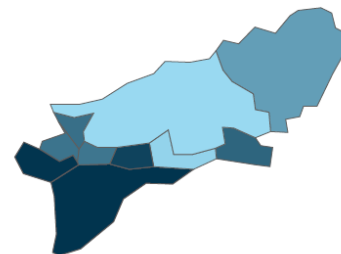
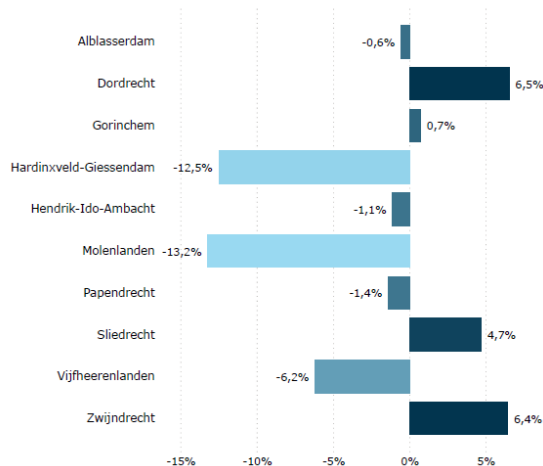
- De zorgkosten voor mondzorg zijn in Waardenland lager dan gemiddeld in Nederland (€ 39,93 t.o.v. € 41,30).
- De kosten zijn het laagst in Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht en Papendrecht en in deze gemeenten ook lager dan verwacht.
- In Alblasserdam en Hendrik-Ido-Ambacht zijn de kosten het hoogst.

10B. Zorgkosten: farmacie

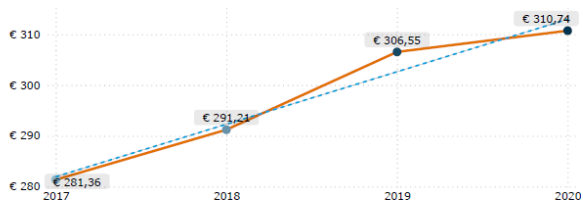
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

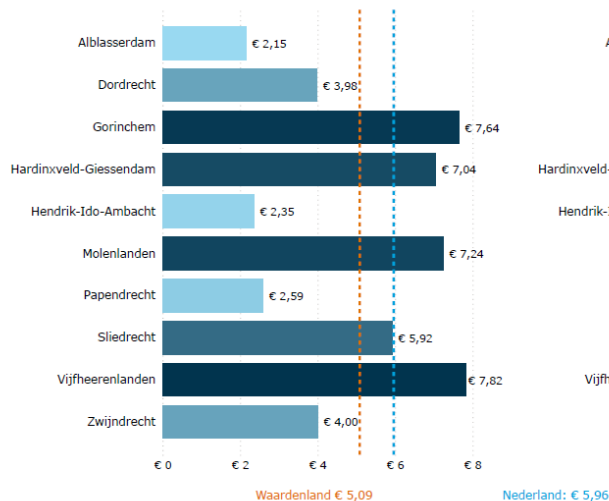
Bron: VEKTIS open data 2020, Farmacie, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

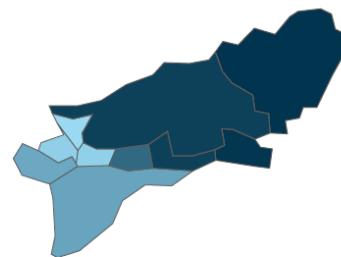
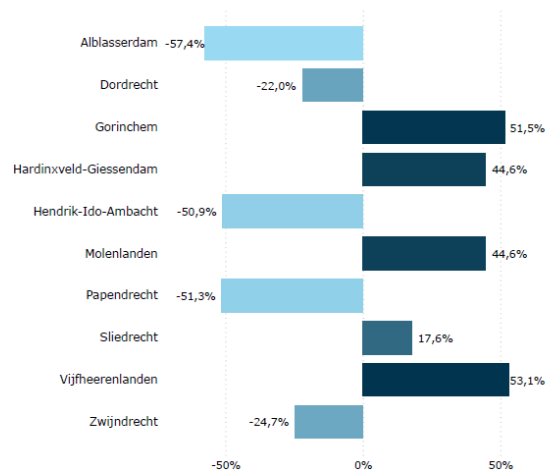
- De zorgkosten voor farmacie zijn in Waardenland hoger dan gemiddeld in Nederland (€ 310,74 t.o.v. € 298,77). De zorgkosten stijgen in de regio in de periode van 2017-2020.
- De kosten zijn het laagst in Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden en in deze gemeenten zijn de kosten ook lager dan verwacht.
- In Zwijndrecht en Dordrecht zijn de kosten het hoogst en ook hoger dan verwacht.

10C. Zorgkosten: ziekenvervoer zittend

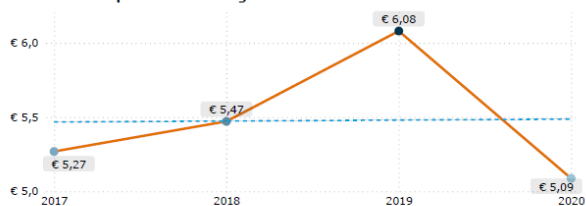
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantor

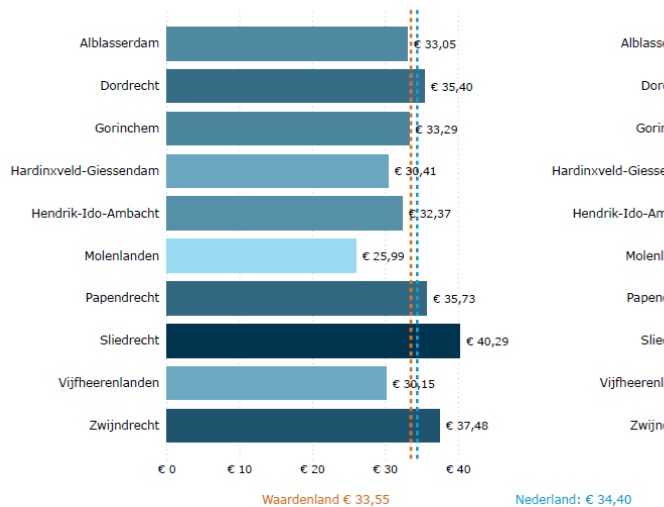
Bron: VEKTIS open data 2020, Ziekenvervoer zittend, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VG2 en Transvorm)

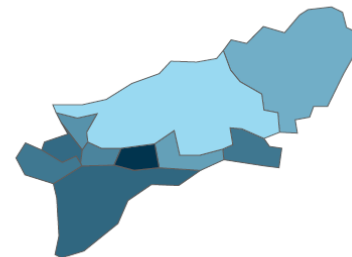
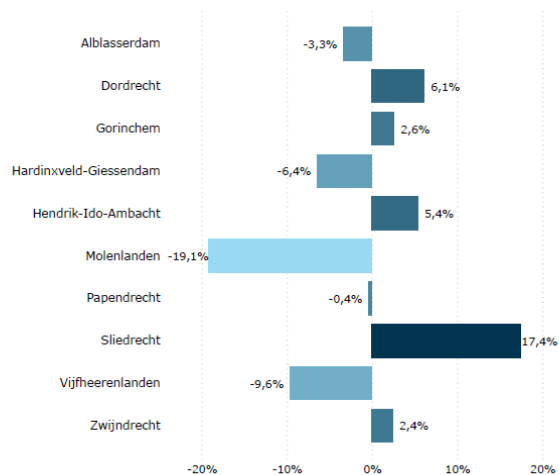
- De zorgkosten voor ziekenvervoer zittend zijn in Waardenland lager dan gemiddeld in Nederland (€ 5,09 t.o.v. € 5,96).
- De kosten zijn het laagst in Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht en in deze gemeenten ook meer dan 50% lager dan verwacht.
- In Vijfheerenlanden en Gorinchem zijn de kosten het hoogst en meer dan 50% hoger dan verwacht.

10D. Zorgkosten: ziekenvervoer liggend

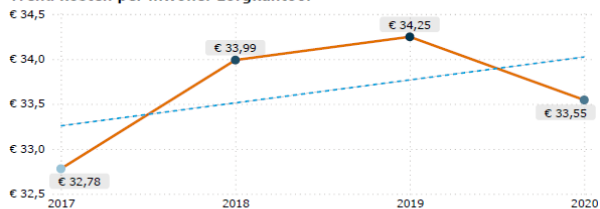
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

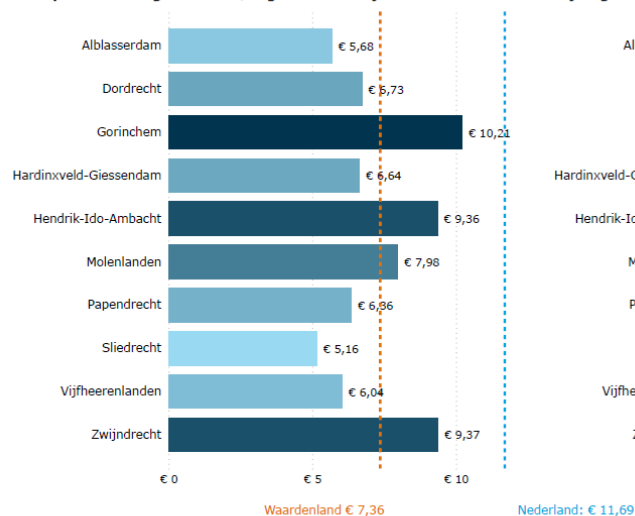
Bron: VEKTIS open data 2020, Ziekenvervoer liggend, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

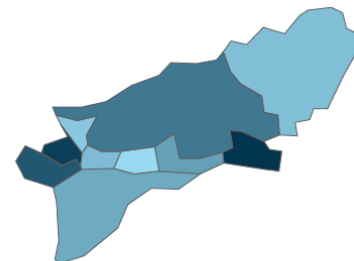
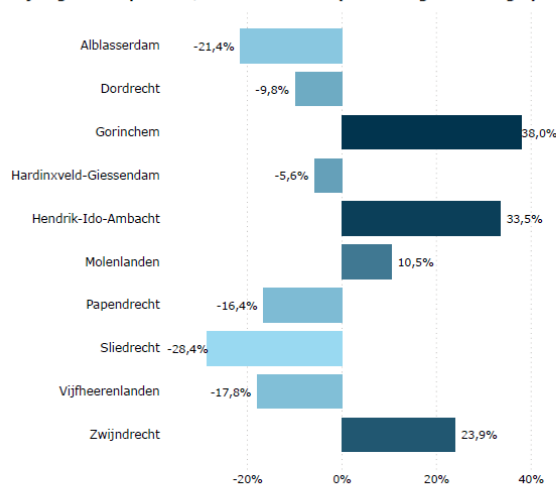
- De zorgkosten voor ziekenvervoer liggend zijn in Waardenland iets lager dan gemiddeld in Nederland (€ 33,35 t.o.v. € 34,40).
- De kosten zijn het laagst in Molenlanden (€ 25,99) en ook lager dan verwacht.
- In Sliedrecht zijn de kosten het hoogst (€ 40,29) en ook hoger dan verwacht.

10E. Zorgkosten: grensoverschrijdende zorg

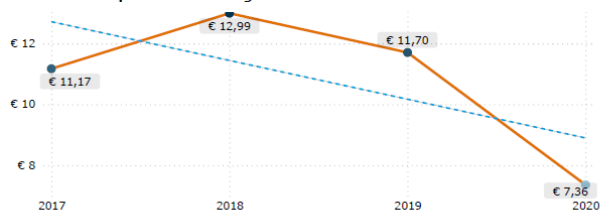
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

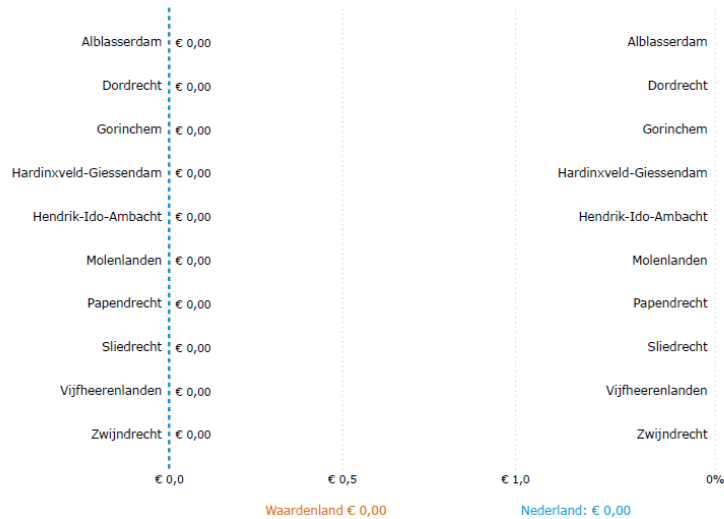
Bron: VEKTIS open data 2020, Grensoverschrijdende zorg, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

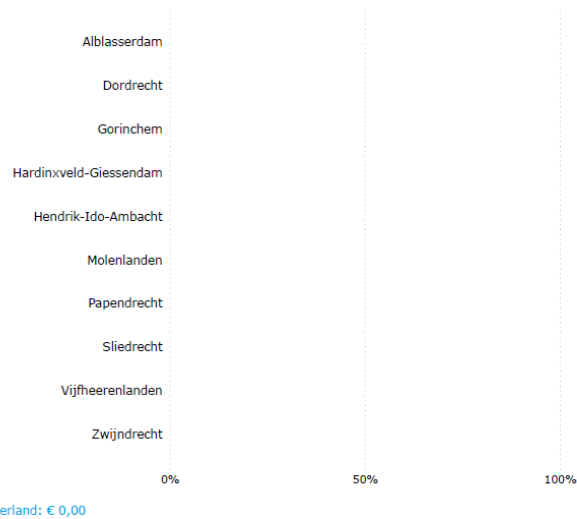
- De zorgkosten voor grensoverschrijdende zorg zijn in Waardenland aanzienlijk lager dan gemiddeld in Nederland (€ 7,36 t.o.v. €11,69). De kosten voor grensoverschrijdende zorg nemen af in Waardenland.
- De kosten zijn het laagst in Sliedrecht (€5,16) en ook 28% lager dan verwacht.
- In Gorinchem zijn de kosten het hoogst (€10,21) en ook 38% hoger dan verwacht.

10F. Zorgkosten: eerstelijns ondersteuning

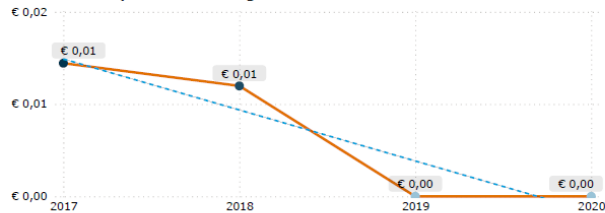
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

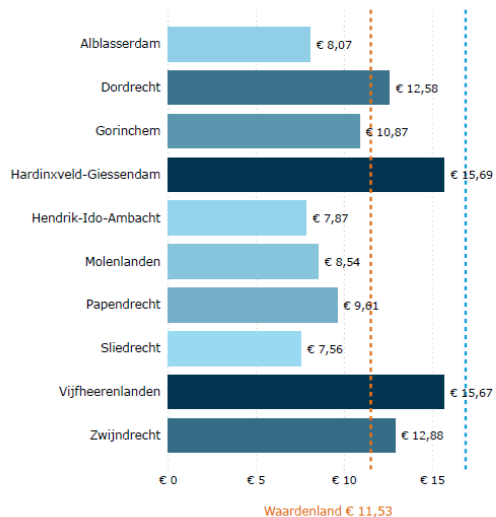
- In de regio Waardenland zijn geen kosten per inwoner gemaakt voor eerstelijns ondersteuning.

Bron: VEKTIS open data 2020, Eerstelijns ondersteuning, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

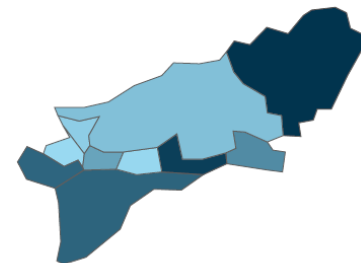
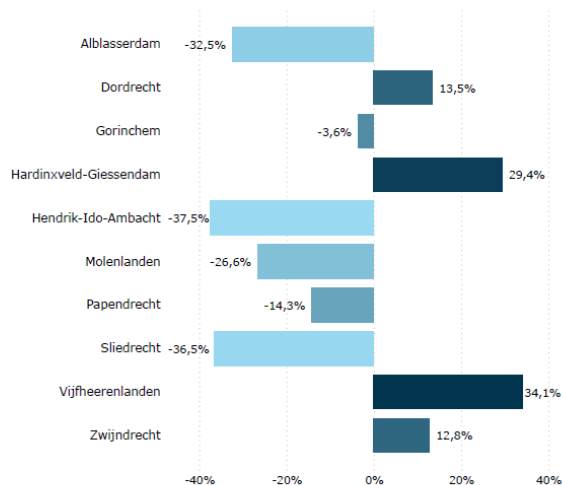
Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

10G. Zorgkosten: overige zorgkosten

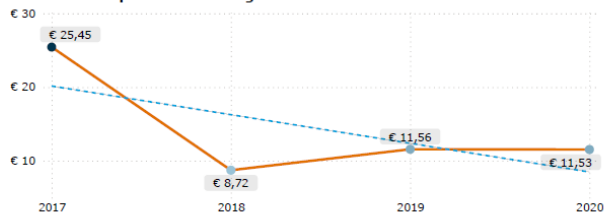
Kosten per inwoner gemeenten, regio en landelijk

Afwijking kosten per inw., t.o.v. verwacht* (o.b.v. Zorgkantorregio)

Trend kosten per inwoner zorgkantoor

Bron: VEKTIS open data 2020, Overig, *gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

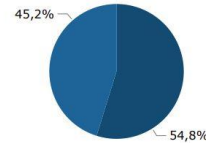
- De overige zorgkosten zijn in Waardenland lager dan gemiddeld in Nederland (€ 11,53 t.o.v. € 16,61). De overige zorgkosten zijn sinds 2017 met meer dan de helft gedaald per inwoner.
- De kosten zijn het laagst in Sliedrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Alblasserdam en in deze gemeenten ook aanzienlijk lager dan verwacht.
- In Vijfheerenlanden en Hardinxveld-Giessendam zijn de kosten het hoogst en aanzienlijk hoger dan verwacht.

10H. Zorgkosten: WLZ per inwoner

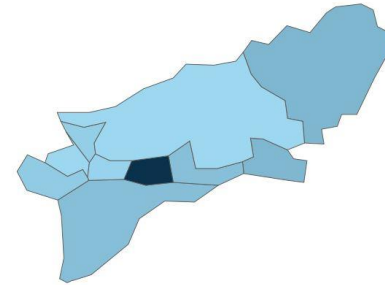
WLZ kosten per inwoner 0 tot 18 jaar

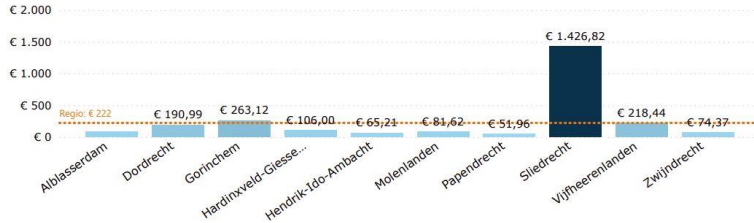
Verdeling kosten per inwoner 0 tot 18

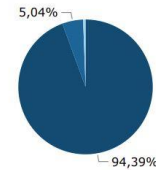
WLZ kosten per inwoner, alle leeftijdsgroepen

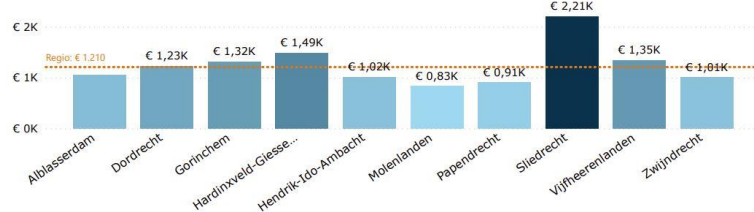
WLZ kosten per inwoner 18 tot 65 jaar

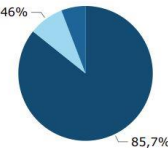
Verdeling kosten per inwoner 18 tot 65

WLZ kosten per inwoner 65 jaar en ouder

Verdeling kosten per inwoner 65 jaar en ouder

Trend WLZ kosten per inwoner zorgkantoor

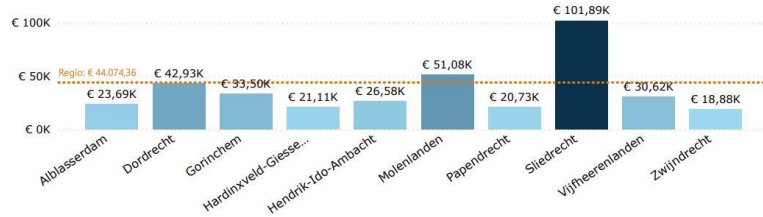
Bron: VEKTIS open data 2020

● Instellingszorg ● Zorg thuis ● Instellingszorg en zorg thuis

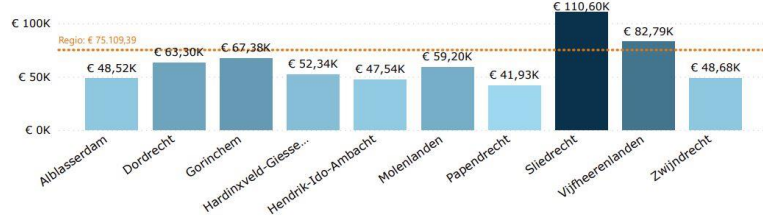
Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

10l. Zorgkosten: WLZ per cliënt

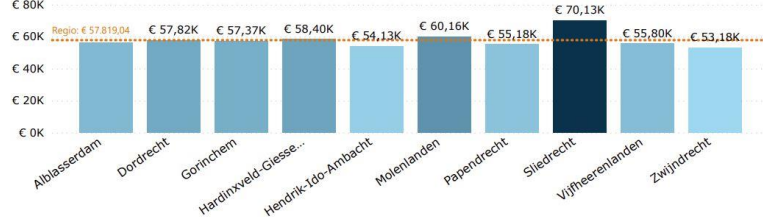
WLZ kosten per cliënt 0 tot 18 jaar

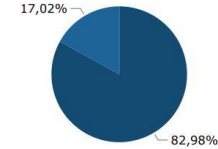
WLZ kosten per cliënt 18 tot 65 jaar

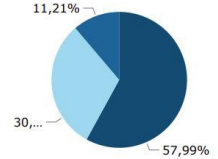
WLZ kosten per cliënt 65 jaar en ouder

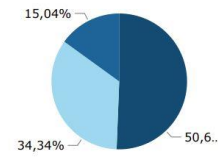
Verdeling kosten per cliënt 0 tot 18

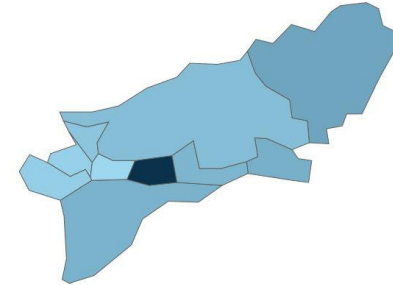
Verdeling kosten per cliënt 18 tot 65 jaar

Verdeling kosten per cliënt 65 jaar en ouder

WLZ kosten per cliënt, alle leeftijdsgroepen

Trend WLZ kosten per cliënt zorgkantoor

● Instellingszorg ● Zorg thuis ● Instellingszorg en zorg thuis

Bron: VEKTIS open data 2020

Data voor deze grafiek zijn uit vermelde bron opgehaald door de bovenregionale werkgroep regiobeelden (REOS, Robuust, Samergo, ZONH, CZ, VGZ en Transvorm)

C. Regionale samenwerking

Regiobeeld
Waardenland

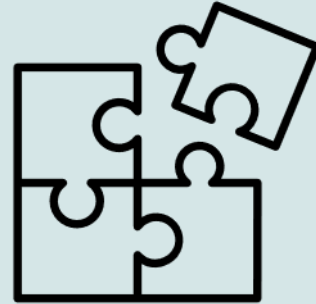

Beknopt overzicht van de samenwerking in de regio

- De regio kenmerkt zich door de veelheid aan samenwerkingsinitiatieven. In de samenwerking zijn er twee niveaus te onderscheiden, namelijk de regio waarin de samenwerking plaats vindt - regionaal-subregionaal of lokaal - en de betrokkenheid van de verschillende sectoren.
- Bij het in beeld brengen van de verschillende samenwerkingsnetwerken valt op dat de netwerken verschillende doelstellingen hebben en zich richten op verschillende doelgroepen. Zo zijn er in de regio monodisciplinaire samenwerkingsverbanden van huisartsen, apotheken, VVT aanbieders en fysiotherapeuten. Deze samenwerkingsverbanden zijn veelal sub-regionaal georganiseerd. Daarnaast zijn er multidisciplinaire samenwerkingsverbanden tussen verschillende zorgsectoren, veelal ketensamenwerkingen voor specifieke doelgroepen zoals COPD- reload, palliatieve zorg en verloskundige samenwerkingsverbanden.
- Bij de beoordeling van de domeinoverstijgende samenwerkingsverbanden valt het op dat er meerdere domeinoverstijgende samenwerkingsinitiatieven zijn per gemeente, samenwerkingen die zich vooral richten op de meest kwetsbare doelgroepen jeugd, senioren en GGZ. In de regio zijn er ook veel domeinoverstijgende samenwerkingen die zich richten op de opvang en ondersteuning van kwetsbare doelgroepen waaronder de GGZ. Verder valt op dat er wordt samengewerkt tussen partijen in zorg en welzijn maar dat er nog een beperkte verbinding is met andere gemeentelijke domeinen zoals onderwijs en wonen.
- Door de verschillende samenwerkingsinitiatieven is aangegeven dat inwoners en cliënten worden betrokken bij de samenwerking via de betrokken organisaties; ze zijn nog beperkt structureel betrokken bij de domeinoverstijgende samenwerkingsinitiatieven.
- Stichting Drechtzorg is een domeinoverstijgend bestuurlijk netwerk dat voornamelijk bestaat uit zorgorganisaties uit de regio Waardenland. Een welzijnsaanbieder en GGD zijn aangesloten.
- In de bijgaande [regioplaten](#) ziet u een volledig overzicht van de samenwerkingsverbanden Waardenland.

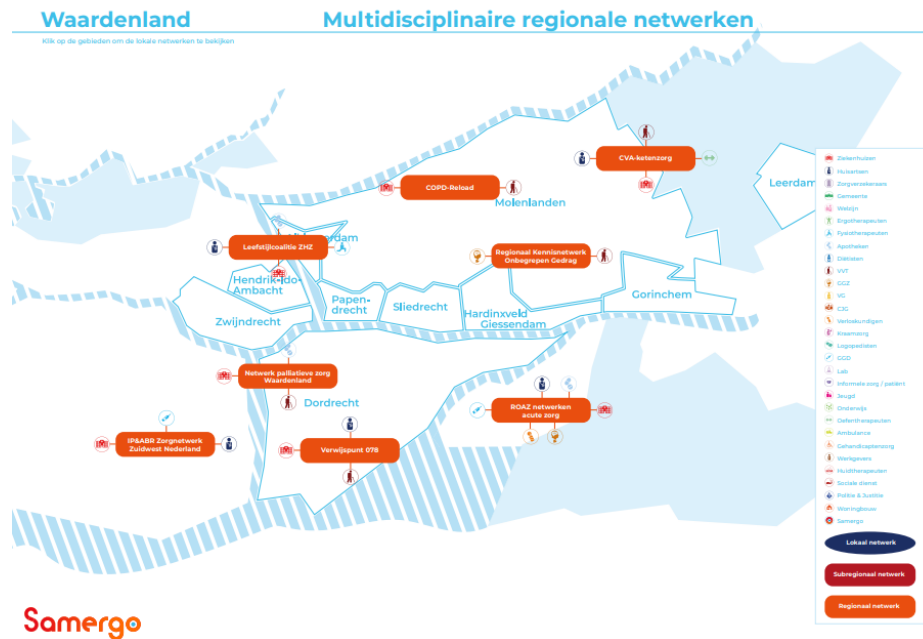
C. Regionale samenwerking

1. Monodisciplinaire regionale samenwerking
2. Multidisciplinaire regionale samenwerking
3. Domeinoverstijgende regionale samenwerking
4. Domeinoverstijgende lokale samenwerking
5. Knelpunten regionale samenwerking

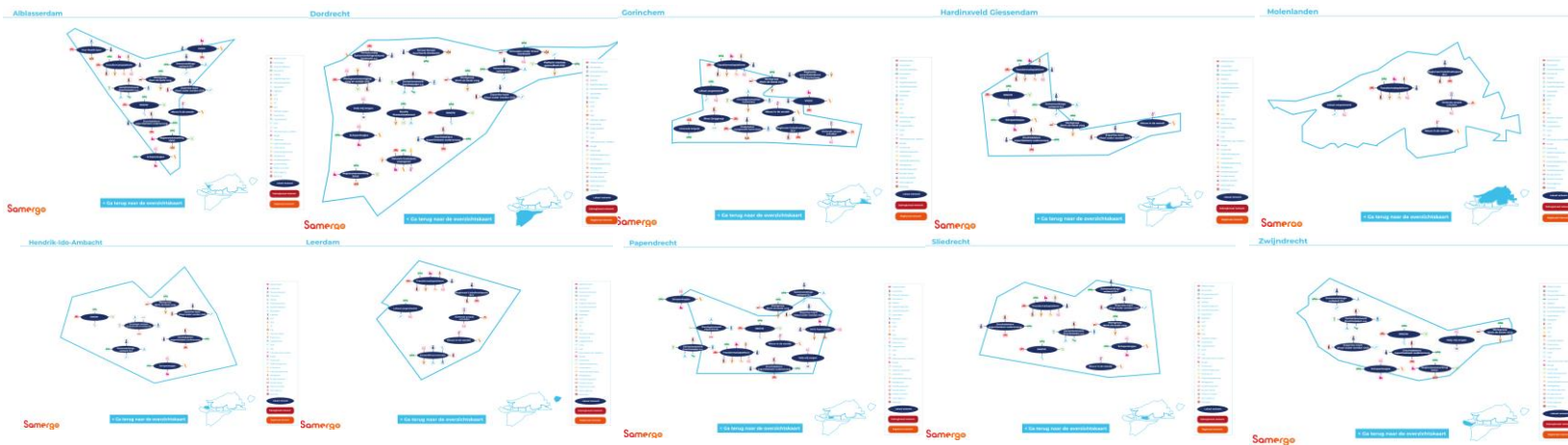
2. Multidisciplinaire regionale samenwerking

In de regio zien we diverse regionale multidisciplinaire netwerken, bestaande uit diverse zorgsectoren. Dit zijn veelal regionale netwerken die zich richten op een specifieke zorgketen voor een specifieke doelgroep.

4. Domeinoverstijgende lokale samenwerking

Per subregio en/of gemeente zijn er diverse lokale samenwerkingsinitiatieven. Initiatieven waarin zorgaanbieders met gemeenten domeinoverstijgend samenwerken. Per gemeente zijn de zorg en welzijnsnetwerken in beeld gebracht. Via deze [link](#) is het volledige overzicht te zien van de samenwerking in de verschillende gemeenten van Waardenland.

5. Knelpunten in de regionale samenwerking

- In de samenwerkingsnetwerken in de regio Waardenland zijn twee niveaus te onderscheiden, namelijk de regio waarin het netwerk (regio- subregio en gemeente) actief is en de betrokkenheid van de verschillende sectoren.
- De uitgewerkte netwerkplaten zijn niet alles omvattend en geven slechts een beeld van de regio. In de planfase is het van belang om de kwaliteit en reikwijdte van de diverse netwerken nader te beoordelen.
- Er is een veelheid aan samenwerkingsnetwerken in de regio Waardenland met verschillende doelstellingen en impact. Door de regionale betrokken organisaties is aangegeven dat er veel wordt samengewerkt in de regio, maar dat de samenwerking wel om aandacht vraagt en genoemd wordt dat het wenselijk is om te investeren in een regionale domeinoverstijgende samenwerking en daaraan gekoppelde domeinoverstijgende bekostiging.
- Inwoners en cliënten zijn verbonden aan de diverse organisaties maar worden beperkt betrokken bij de lokale samenwerkingsinitiatieven.
- Er wordt tussen organisaties in dezelfde sector samengewerkt, maar nog beperkt in de verbinding met andere domeinen zoals woningbouw en onderwijs.
- Drechtzorg als domeinoverstijgend samenwerkingsverband vertegenwoordigt vooral veel zorgorganisaties uit de regio. De welzijnsaanbieders en gemeenten zijn hier beperkt bij aangesloten.

D. Conclusies

Regiobeeld
Waardenland

Conclusies regio Waardenland

Het regiobeeld is de opmars naar het regioplan en transformatieplannen. Het proces dat doorlopen is bij het opstellen van dit regiobeeld had als doel om een gedragen beeld van de regio te creëren en de gezamenlijke opgaven met elkaar te schetsen.

De opgaven voor de regio Waardenland zijn:

- Vergrijzing
- Mentale gezondheid
- Leefstijlproblematiek

De arbeidsmarkt is een overstijgend thema. De arbeidsmarkttekorten in combinatie met de stijgende zorgvraag zetten de toegankelijkheid van markt onder druk.

Het regiobeeld is een startfoto en na dit regiobeeld houdt het data-aspect niet op. In het regioplan wordt vastgesteld wat regionaal, subregionaal of lokaal wordt opgepakt. De verschillen in de regio zijn namelijk groot, met name tussen stedelijke en landelijke gebieden. De data kan op verschillende niveaus worden ontsloten, ook voor de monitoring en evaluatie van de regio- en transformatieplannen.

Conclusies regio Waardenland - vergrijzing

Gezondheid

- Ouderdom gerelateerde aandoeningen nemen sterk toe; met name dementie en perifere artrose.
- Het percentage kwetsbare, thuiswonende senioren varieert tussen 13-20% van de 65+ers in de verschillende gemeenten.; dit betekent dat meer dan 80% niet kwetsbaar is.
- De ervaren gezondheid van senioren is vergelijkbaar met het gemiddelde in Nederland er zijn meer lichamelijke beperkingen.
- Senioren hebben een goede psychische gezondheid; het risico op angst en depressie, stress en ernstige eenzaamheid zijn relatief laag.
- Leefstijl bij senioren is problematisch door overgewicht, beperkt bewegen en sporten.

Kwaliteit / Toegankelijkheid

- In 2040 is ruim een kwart van de mensen 65+ en ouder. De sterkst stijgende zorgvraag wordt dan ook verwacht in de wijkverpleging en V&V.
- Senioren hebben hoge verwachtingen van zorg die in contrast kunnen staan met de mogelijkheden (steeds minder mantelzorg en arbeidsmarktcrapte)
- Senioren wonen langer thuis en er is behoefte aan nieuwe woonvormen.
- Doordat senioren langer thuis blijven wonen, maken zij langer aanspraak op de huisartsenzorg.
- Arbeidsmarkttekorten lopen sterk op tot 2032 voor V&V, thuiszorg en huisartsen. Dit legt druk op de toegankelijkheid van zorg.
- De huidige uitbreidingsplannen van zorg uit de WLZ t/m 2027 zijn voldoende om de komende jaren alle senioren die recht hebben op WLZ zorg van zorg te voorzien.
- In 2022 waren er 498 wachtenden voor verpleeghuiszorg waarvan er 387 voorkeur wachtenden. Relatief ligt het aantal wachtenden iets hoger dan gemiddeld in Nederland.
- In de regio wordt meer gebruik gemaakt van eerstelijnsverblijf (ELV) en een kwart van de senioren stroomt van ELV uit naar de WLZ (top 4 in Nederland).

Medewerkers

- Vergrijzing vindt ook plaats bij zorgmedewerkers; het aandeel medewerkers van 55 jaar ouder is sterk toegenomen.
- Het langdurig ziekteverzuim in de ouderenzorg is 4,4% en dit is lager dan gemiddeld in Nederland.
- De deeltijdfactor in de regio is 0,65 fte. Er wordt het meest deeltijd gewerkt in o.a. huisartsenzorg en gezondheidscentra, verpleging en verzorging en thuiszorg.
- Het mantelzorgpotentieel neemt met demografische druk af. Dit zorgt voor een toename van werkdruk voor zorgmedewerkers. Het percentage volwassenen dat zich ziet als mantelzorger in de regio is vergelijkbaar tussen de gemeenten en ligt rond de 15%.
- Het aantal vrijwilligers (breder dan zorg) is relatief hoog in de regio en met name in de landelijke gebieden zit hier veel potentie voor de zorg en ondersteuning van o.a. senioren.

Kosten

- Er is een sterk stijgende zorgvraag in V&V en wijkverpleging in de periode 2023-2040.
- De hogere kosten voor wijkverpleging voor 85+ kunnen een indicatie zijn dat ouderen relatief langer thuis wonen.
- De kosten van ELV in de regio zijn hoger dan verwacht. Als er rekening gehouden wordt met leeftijd en geslacht van de populatie,
- De kosten van geneeskundige zorg voor specifieke patiënten die thuis wonen zijn aanzienlijk hoger dan verwacht.
- De WLZ-kosten verschillen per gemeenten; dit kan worden verklaard door instellingen die hier gevestigd zijn. Het overgrote deel van kosten wordt in de instellingen gemaakt
- Van de WLZ kosten voor 65+ wordt 85% gemaakt in een instelling.
- Het aantal patiënten dat onder behandeling is in een UMC is sterker dan de gemiddelde stijging in Nederland. Ouderen krijgen meer last van ouderdom gerelateerde (chronische) aandoeningen. Dit heeft mogelijk effect op de kosten.

Conclusies regio Waardenland – mentale gezondheid

Gezondheid

- Mentale gezondheid van volwassenen en ouderen is relatief goed in vergelijking met Nederlands gemiddelde.
- Het medicijngebruik voor chronische stemmingsstoornissen is iets hoger dan het landelijk gemiddelde.
- Het ervaren van stress varieert tussen de gemeenten en is niet alleen een stedelijk probleem.
- De mentale gezondheid is lager in stedelijke gebieden. In deze gebieden is er een hoger risico op angst en depressie.
- In de stedelijke gebieden zijn de plekken voor ontmoetingen van welzijn meer nabij dan in de landelijke gebieden.
- Zorg om mentale gezondheid van de jeugd is groot. Een kwart van de jeugd heeft psychische klachten en een op de vijf jongeren de afgelopen 12 maanden eraan heeft gedacht om een einde aan het leven te maken.

Kwaliteit / Toegankelijkheid

- Arbeidsmarkttekorten lopen op sterk op tot 2032. Dit legt enorme druk op de toegankelijkheid van zorg, zo ook in de GGZ.
- De GGZ-aanbieders zijn voornamelijk gevestigd in de stedelijke gebieden.
- Aantal GGZ-patiënten varieert sterk in de regio en is gerelateerd aan de fysieke vestiging van een zorglocatie.
- De gemiddelde wachttijden voor GGZ liggen voor ongeveer de helft van de behandelingen lager dan het landelijk gemiddelde.
- Voor behandelingen voor bipolair, neurocognitieve stoornissen, diagnose onbekend, schizofrenie, depressie en somatische symptoomstoornissen liggen de wachttijden hoger dan het landelijk gemiddelde.
- Voor de middel gerelateerde- en verslavingsbehandelingen is de wachttijd zelfs het dubbele van het landelijk gemiddelde.
- In 2021 is een forse toename aan jeugdhulptrajecten zichtbaar.

Medewerkers

- De grootste relatieve arbeidsmarkttekorten in 2032 worden verwacht in de GGZ.
- Door tekorten in de GGZ moet zorg geleverd worden met minder mensen. Dit zorgt voor een hogere werkdruk onder de huidige medewerkers.
- Het langdurig ziekteverzuim in de GGZ is 4,6% en is hoger dan het Nederlands gemiddelde.
- De mentale gezondheid van medewerkers in zorg en welzijn is een belangrijk thema.
- Het potentieel van medewerkers om gezamenlijk te werken richting mogelijke oplossingen wordt te veel onbenut gelaten (professional in the lead)

Kosten

- De kosten voor de GGZ zijn lager per inwoner dan gemiddeld in Nederland en laten een afname zien. De kosten voor GGZ zijn in de stedelijke gebieden gemiddeld hoger t.o.v. de landelijke gebieden.
- De kosten van langdurige GGZ zijn lager dan verwacht.
- In de stedelijke gebieden zijn de jeugdzorgkosten hoger dan in de landelijke gebieden.

Conclusies regio Waardenland – leefstijl

Gezondheid

- Leefstijl gerelateerde aandoeningen nemen toe in periode 2015-2030, met name coronaire hartziekten, COPD en diabetes.
- Iets hoger medicijn gebruik voor astma, schildklier, hartaandoeningen en diabetes type II.
- Overgewicht is een grote opgave; meer dan de helft van de volwassenen heeft overgewicht en dit percentage stijgt tot 2030.
- De jeugd in Waardenland rookt, drinkt en gebruikt softdrugs iets minder dan gemiddeld in Nederland.
- Door volwassenen wordt aanzienlijk minder bewogen.
- Er is een toename te verwachten van het aantal chronische aandoeningen, maar de ervaren gezondheid blijft nagenoeg gelijk.
- Inwoners met een lagere SES hebben in de meeste gevallen een minder goede leefstijl.

Kwaliteit / Toegankelijkheid

- Gecombineerde leefstijlinterventie wordt steeds meer ingezet; in 2022 waren dit 24,2 per 10.000 inwoners.
- De Dienst Gezondheid en Jeugd bevordert de gezondheid van bewoners, waaronder de leefstijl.
- De regio is over het algemeen beweegvriendelijker dan Nederland gemiddeld. Aanwezigheid van sportaccommodaties, sport- en speelplekken, de afstand tot voorzieningen en de hoeveelheid recreatief groen en water verschilt tussen de verschillende gebieden.
- Fysiotherapeuten zijn in vrijwel iedere gemeente beschikbaar.

Medewerkers

- Leefstijlgeneseekunde heeft een beperkte plek in de regio. Leefstijl en preventie kan nog meer een integraal onderdeel van zorg en ondersteuning zijn.
- Het ontwikkelen van gezondheidsvaardigheden is van belang.
- Leefstijl is een belangrijk thema voor alle werkgevers (binnen en buiten zorg en welzijn) om hun medewerkers gezond te houden.

Kosten

- Het relatief aantal DBC's per 10.000 inwoners is in Waardenland vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde. Het aantal DBC's is hoger dan gemiddeld in Nederland voor ademhalingswegen.
- Het aantal eerstelijns fysiotherapie contacten stijgt minder dan gemiddeld in Waardenland. Ook de zorgkosten voor paramedische zorg zijn lager dan verwacht.
- De zorgkosten voor overige paramedische zorg zijn lager dan verwacht in de regio Waardenland. In deze kostencategorie valt ook de diëtist en gezien de overgewicht problematiek in de regio zijn de lagere kosten opvallend.

E. Bijlagen

Regiobeeld
Waardenland

Bronnen

In het regiobeeld worden de specifieke bronnen per grafiek en tabel gepresenteerd.

- AZW
- CBS bevolkingsstatistiek
- Geletterdheidinzicht
- Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo
- GGD-gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen
- GGD-gezondheidsmonitor Jeugd
- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Kankeratlas IKNL
- Mulier instituut
- Nivel NZA-regioanalyses
- Primos prognoses
- Prognosemodel Zorg en Welzijn
- RIVM – regiobeeld.nl
- Vektis
- Vernet
- Volksgezondheid Toekomst Verkenning
- Waarstaatjegemeente
- Wmo voorspelmodel VNG
- WoonZorgwijzer 3.0 Plus Waardenland
- Zorginstituut